

176198

T.C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü
Sanat Tarihi Anabilim Dalı

TÜRK TAHTLARI

Doktora Tezi

Yöneten Prof. Dr. Ayla Ödekan

Simge Saraç

N0:4224

İstanbul
1996

T.C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü
Sanat Tarihi Anabilim Dalı

TÜRK TAHTLARI

Doktora Tezi

Yöneten Prof. Dr. Ayla Ödekan

Simge Saraç

N0:4224

İstanbul
1996

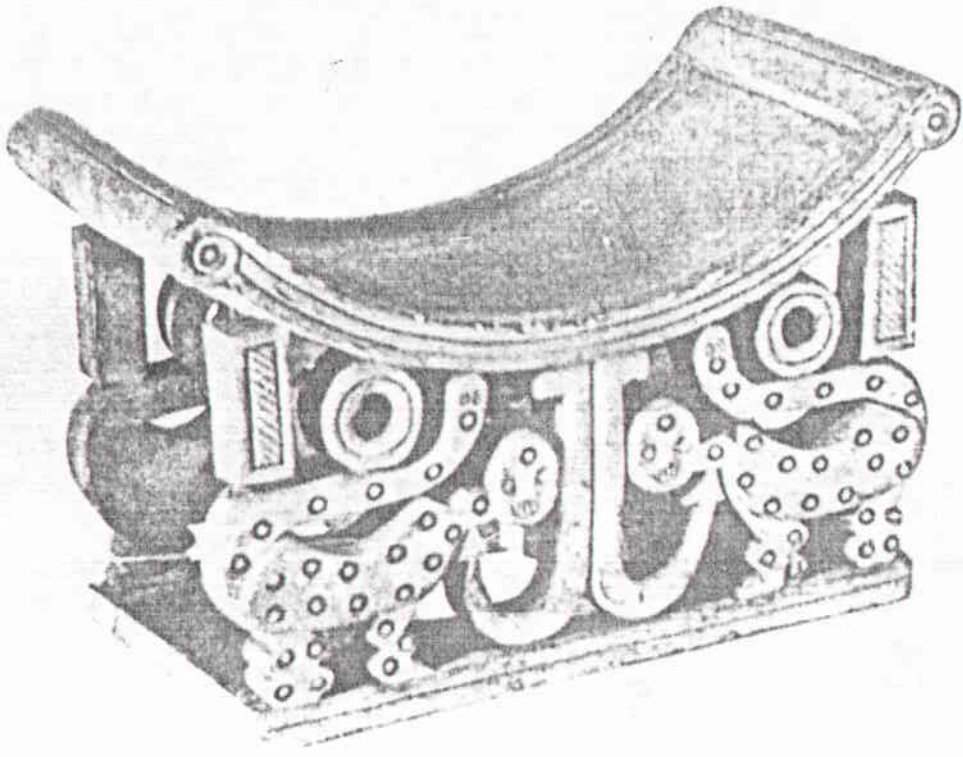
11. RESİM LİSTESİ

- (R.1) Şef taburesi, Lagos, Nijerya.
- (R.2) Ana Tanrıça Heykelciği, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Ankara.
- (R.3) Tuthankamon'un Tahtı, Egyptian Museum, Kahire.
- (R.4) "Libasyon" konulu levha, Louvre Müzesi, Paris.
- (R.5) "Güneş Tanrı Şamaş", British Museum, London.
- (R.6) "Toprak Tanrıçası", Pazırık Örtüsü'nden detay,
- (R.7) "Tahtta Oturan Buda", Duvar Resmi.
- (R.8) "Tahtta Oturan Tanrı", Jan Van Eyck, "Gent Altarı"ndan detay.
- (R.9) "Tahtta Oturan İsa", Minyatür, Bib. Nat. lat. 8878, fol.215, Bibliotheque Nationale, Paris.
- (R.10) "Tahtta Oturan İsa", Kabartma, St. Radegonde Kilisesi, Poitiers.
- (R.11) "Tahtta Oturan Meryem", Mozaik, San Apollinare Kilisesi, Ravenna.
- (R.12) "Tahtta Oturan Meryem", Törenselle Haç, Matzkhvania (svanetia), Georgia.
- (R.13) "Tahtta Oturan Meryem", Röleker, Grado.
- (R.14) "İncil Yazarı St. Mark", York İncili.
- (R.15) "İncil Yazarı St. Matthew", Minyatür, Trin. Coll., Cambridge, MS.B.10.4.
- (R.16) "Maximianus Katedrası", Museo Archivescovile, Vatikan.
- (R.17) "Maximianus Katedrası'ndan detay".
- (R.18) "St. Peter Katedrası", Roma.
- (R.19) "Tahtta Oturan Hz. Muhammed", Minyatür, Varka ve Gülşah Mesnevisi, TKSM, İstanbul.
- (R.20) "Tahtta Oturan Hz. Muhammed", Minyatür, Siyer-i Nebi, TKSM, İstanbul.
- (R.21) "Cebrail Hz. Muhammed'i Tahta Davet Ediyor", Minyatür, Siyer-i Nebi, TKSM, İstanbul.

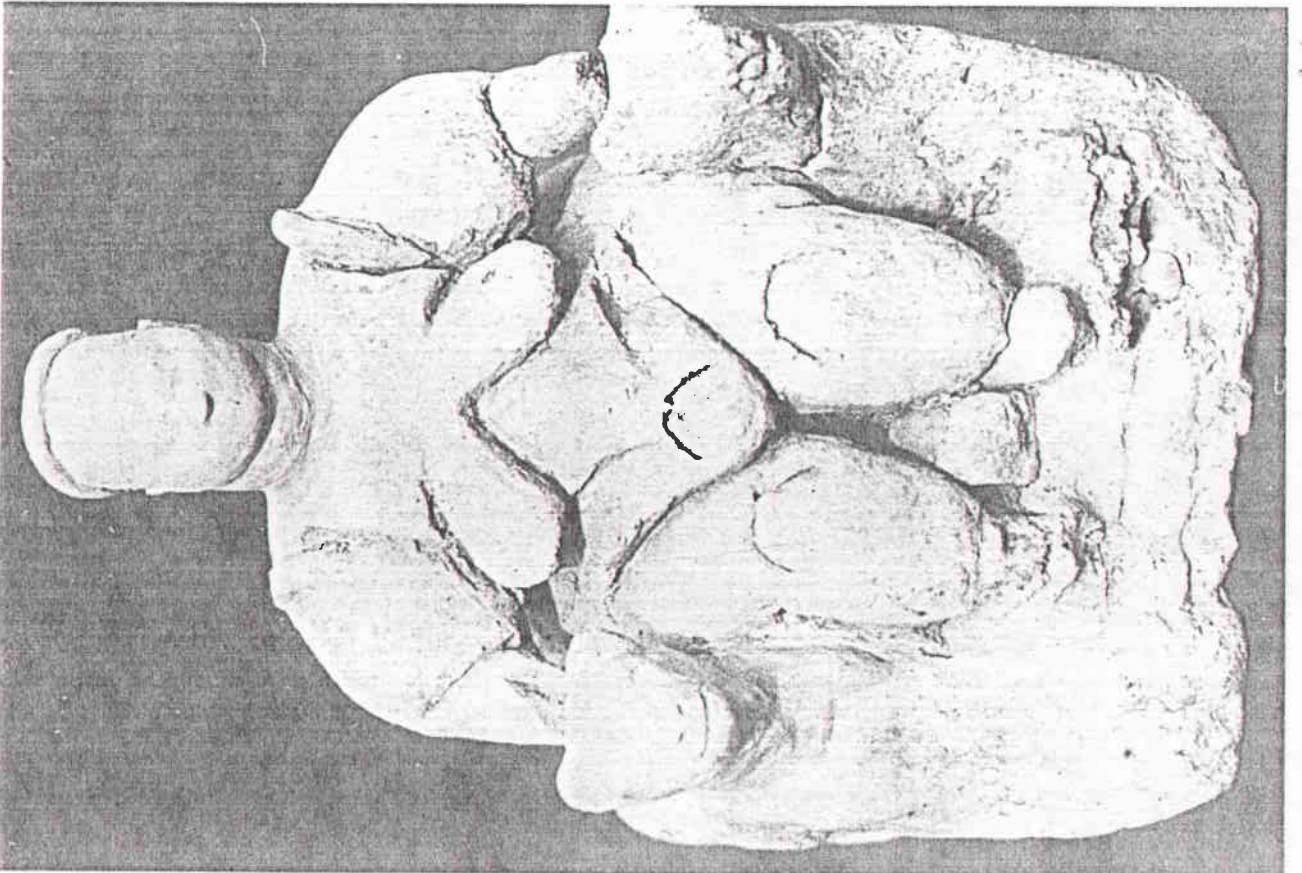
- (R.22) Halife El-Velid II'ye Atfolunan Heykel,
(R.23) Nazi Maruttash II Kudurrusu.
(R.24) Hammurabi Steli, Louvre Müzesi, Paris.
(R.25) Nabukadnezar I Kudurrusu.
(R.26) Asur Kült Taşı, Eski Şark Eserleri Müzesi, İstanbul.
(R.27) Tukulti Ninurta I Kabartması, Vorderasiatische Museen, Berlin.
(R.28) Kudurru, British Museum, Londra.
(R.29) "Taht Sahnesi".
(R.30) Asur Mihrabı.
(R.31) Asur Mihrabı.
(R.32) Pers Kırallı Darius'un Tahtından Detay, Persepolis Sarayı Kabartmaları,
(R.33) "Hetoimasia", Mozaik, Arienler Vaftizhanesi,
(R.34) Kutsal Emanetler Dairesi'ndeki Taht, TKS, İstanbul.
(R.35) "Behram Gütr İran Tacı İçin Mücadele Ediyor", Minyatür, Cami-üt Tevarih,
(R.36) "Cengiz Han'ın Cenazesi", Minyatür, Cami-üt Tevarih,
(R.37) "Tac Taşıyan Taht", Tekke Resmi.
(R.38) "Kavus Şah'ın Göklere Yükselişi", Minyatür, TKSM, H. 1485, v. 85b.
(R.39) "Şah Keykavus'un Cennete Uçuşu", Minyatür,
(R.40) "Zafer Kutlamaları", Mozaik Duvar Panosu, British Museum, Londra.
(R.41) "Tahtta Oturan Tanrıça", Heykel.
(R.42) Asur Taht Parçaları, British Museum, Londra.
(R.43) "Tahtında Oturan Kırallı Barrakab", Ortostad, Vorderasiatische Museum, Berlin.
(R.44) "Kırallı Assurnasirpal II", Kabartma.
(R.45) "Güneş Tanrı Şamaş", Kabartma.
(R.46) Fırtına Tanrısı, Heykel.
(R.47) "Taht Sahnesi", Duvar Kabartması, Dış Kale, Diyarbakır.
(R.48) "Tahtta Oturan Tanrıça İştar".
(R.49) "Tahtta Oturan Tanrıça Nana".
(R.50) "Taht Sahnesi".
(R.51) "Tahtta Oturan Buda", Heykel.

- (R.52) Bronz Aslan Figürleri, Özel Koleksiyon, Cenevre.
- (R.53) “Taht Sahnesi”, Gümüş Tabak,
- (R.54) Nadir Şah (?) Tahtı, Merkez Bankası Koleksiyonu, Tahran.
- (R.55) “Araba Süren Ay Tanrı”,
- (R.56) “Araba Süren Güneş Tanrı”,
- (R.57) “Tahtta Oturan Türk Hükümdarı”, Gümüş Tepsi, Hermitage, Leningrad.
- (R.58) “Tahtta Oturan Buda”, Duvar Resmi, Staatlichen Museen, Berlin.
- (R.59) “Taht Sahnesi”, Tunç Oyma, Burkan Mabedi.
- (R.60) “Tahtta Oturan Uygur Burkanı”,
- (R.61) “Tahtta Oturan Hükümdar”, Keramik Tabak.
- (R.62) “Tahtta Oturan Hükümdar”, Keramik Tabak, British Museum, Londra.
- (R.63) “Tahtta Oturan Hükümdar”, Çini Parçası,
- (R.64) “Tahtta Oturan Hükümdar”, Keramik Kupa.
- (R.65) “Taht Sahnesi”, Varka ve Gülşah Mesnevisi, H.841, TKS, İstanbul.
- (R.66) “Taht Sahnesi”, Varka ve Gülşah Mesnevisi, H.841, TKS, İstanbul.
- (R.67) “Taht Sahnesi”, Varka ve Gülşah Mesnevisi, H.841, TKS, İstanbul.
- (R.68) Arz Odası Tahtı, TKS, İstanbul.
- (R.69) Arz Odası Tahtı, TKS, İstanbul.
- (R.70) H.2879 No.lu Taht, TKS, İstanbul.
- (R.71) Anadolu Selçuklu Tahtı, Etnoğrafya Müzesi, Ankara.
- (R.72) H.2879 No.lu Taht, TKS, İstanbul.
- (R.73) Sedefli Taht, TKS, İstanbul.
- (R.74) Hintkari Taht, TKS, İstanbul.
- (R.75) “Taht Sahnesi”, Tunç Plak, Sadberk Hanım Müzesi, İstanbul.
- (R.76) Bayram Tahtı, TKS, İstanbul.
- (R.77) “Kanuni İle Barbaros”, Süleymanname, TKS, İstanbul.
- (R.78) “Kanuni’nin Erdel Prensini Kabulü”, Nüzhet el- Estrar el Ahbar der Sefer-i Sigetvar, H. 1339, TKS, İstanbul.
- (R.79) “Mahmut I”, III. Ahmet Ktp. 3109, TKS, İstanbul.
- (R.80) “Mustafa III”, III. Ahmet Ktp. 3109, TKS, İstanbul.
- (R.81) Çar Boris Godunov’un Tahtı, Kremlin Orujeyna Palata, Moskova.
- (R.82) Çar Aleksey Mihailoviç’in Tahtı, Kremlin Orujeyna Palata, Moskova.

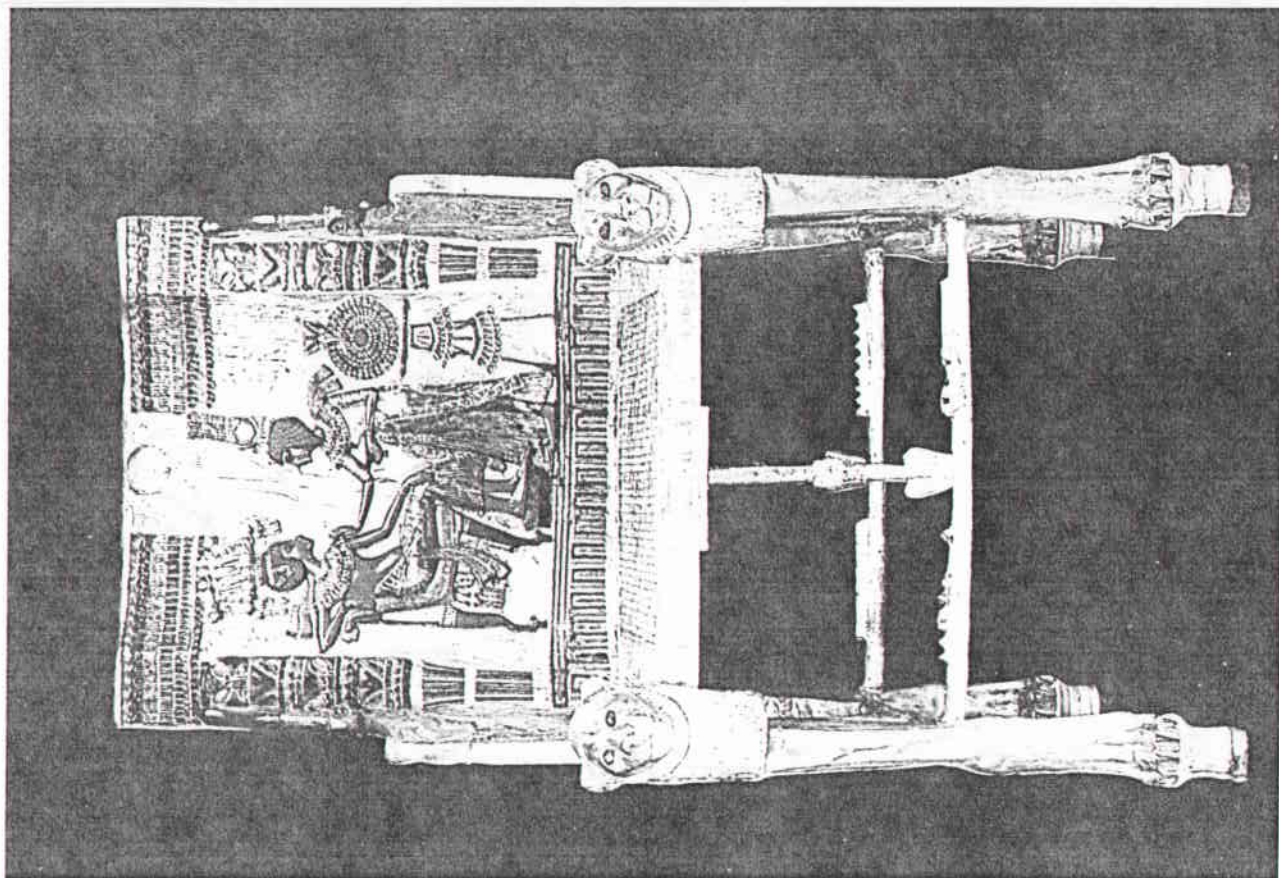
- (R.83) Kutsal Emanetler Dairesi'ndeki Taht, TKS, İstanbul.
- (R.84) "Taht Sahnesi", Tunç Hokka,
- (R.85) "Tahtta Oturan Sultan Tuğrul II", Ştuk Pano'dan detay, Pennsylvania Museum of Art, Pennsylvania.
- (R.86) "Tahtta Oturan Hükümdar", Keramik Tabak, Rabeneu Kolleksiyonu.
- (R.87) "Tahtta Oturan Kanuni Sultan Süleyman", Süleymanname, 71 a, TKS, İstanbul.
- (R.88) "Taht Sahnesi", Cami üt Tevarih,
- (R.89) "Taht Sahnesi", Ştuk Pano,
- (R.90) Şemse Motifi.
- (R.91) "Bodhisatva", İpek Üzerine Resim, Staatliche Museen, Berlin.
- (R.92) İşlemeli Yaka.
- (R.93) Şemse Motifi.
- (R.94) "Taht Sahnesi",
- (R.95) "Taht Sahnesi",
- (R.96) Taht-ı Tavus (?).
- (R.97) "Taht Sahnesi", Keramik Tabak, Freer Gallery of Art, Washington.
- (R.98) "Taht Sahnesi", Keramik Tabak,
- (R.99) "Taht Sahnesi", Keramik Tabak, Victoria and Albert Museum, Londra.
- (R.100) "Taht Sahnesi", Keramik Tabak,
- (R.101) "Taht Sahnesi", Keramik Tabak, Jacques O. Matossion Kolleksiyonu, Paris.
- (R.102) "Taht Sahnesi", Keramik Tabak, Arkeoloji Müzesi, Tahran.
- (R.103) "Taht Sahnesi", Keramik Tabak, J.A. Barlow Kolleksiyonu.
- (R.104) "Taht Sahnesi", Kitab-at- Tiryak, Ms. Arabe 2964, Bibliotheque Nationale, Paris.
- (R.105) Anadolu Selçuklu Tahtı, Etnoğrafya Müzesi, Ankara.
- (R.106) Taht-yatak, Urfâ.
- (R.107) "Sultanın Meclisi", Katibi Külliyyatı, R. 989, y. 229 b, TKS, İstanbul.
- (R.108) "Sarayda Tören", Cami at Tevarih, H. 2153, y. 148 b, TKS, İstanbul.
- (R.109) H. 2879 No.lu Taht, TKS, İstanbul.
- (R.110) H. 2879 No.lu Tahttan Detay.
- (R.111) Bayram Tahtı, TKS, İstanbul.

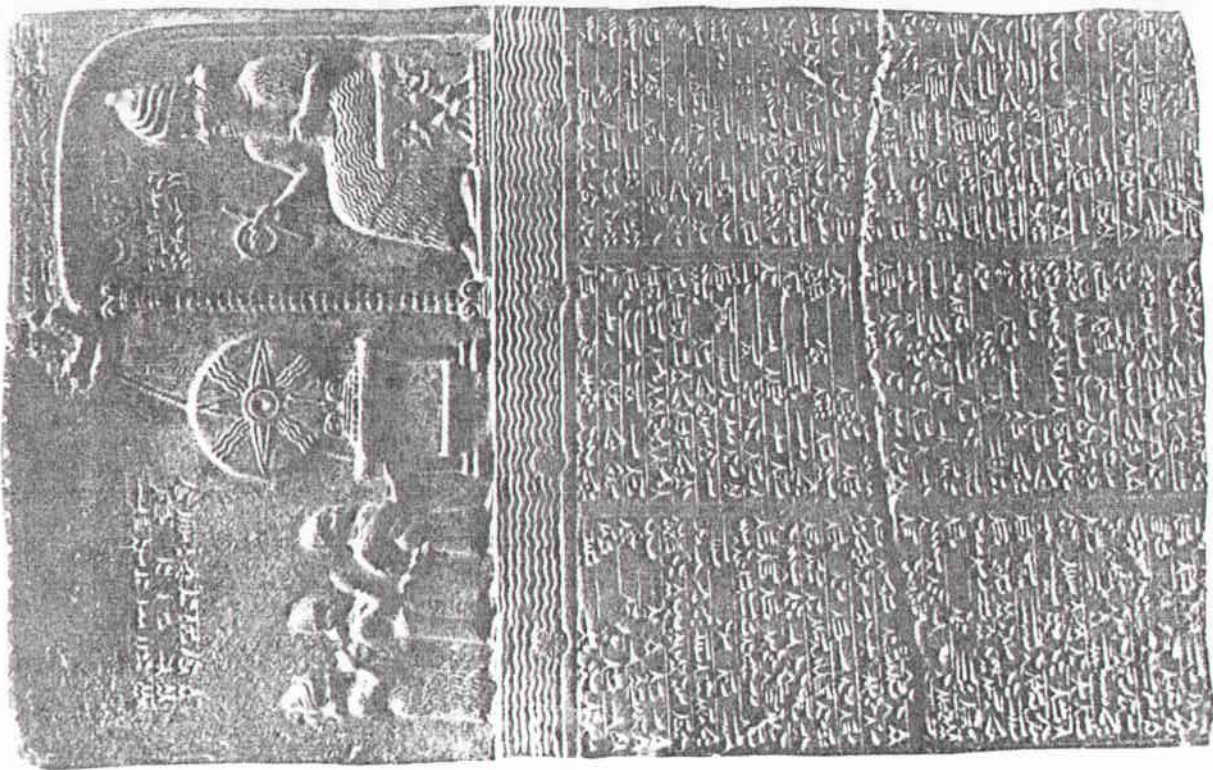

21

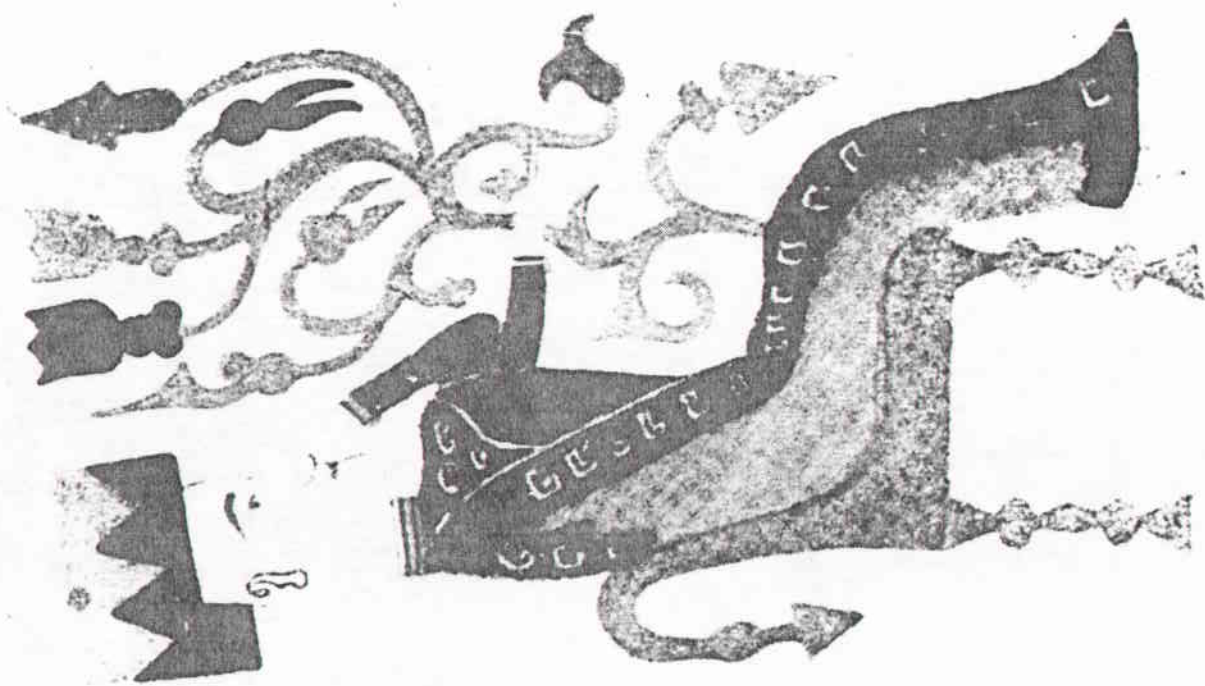

22

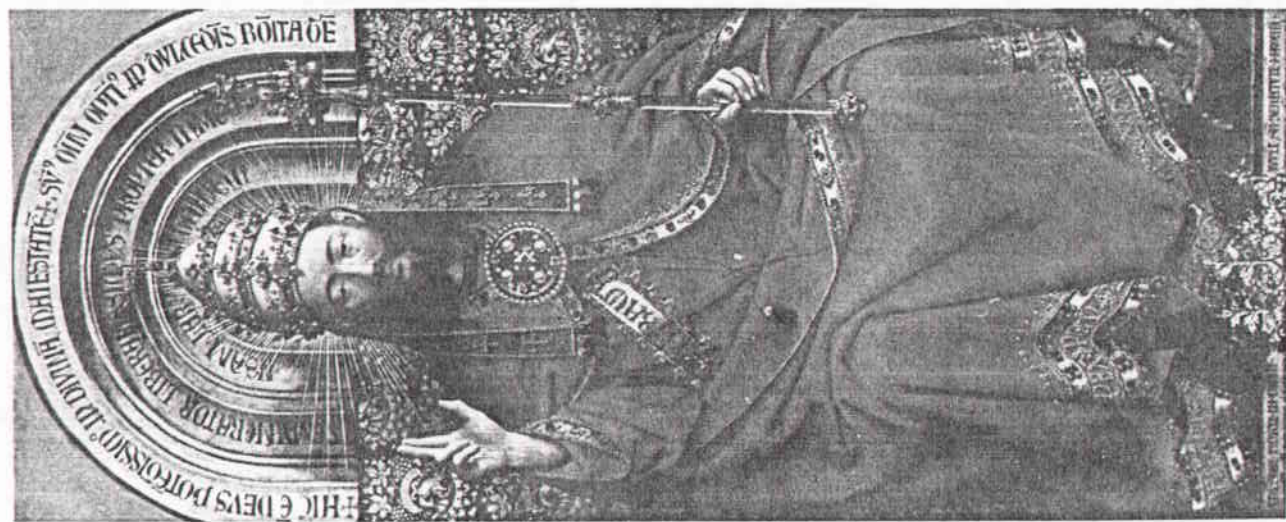

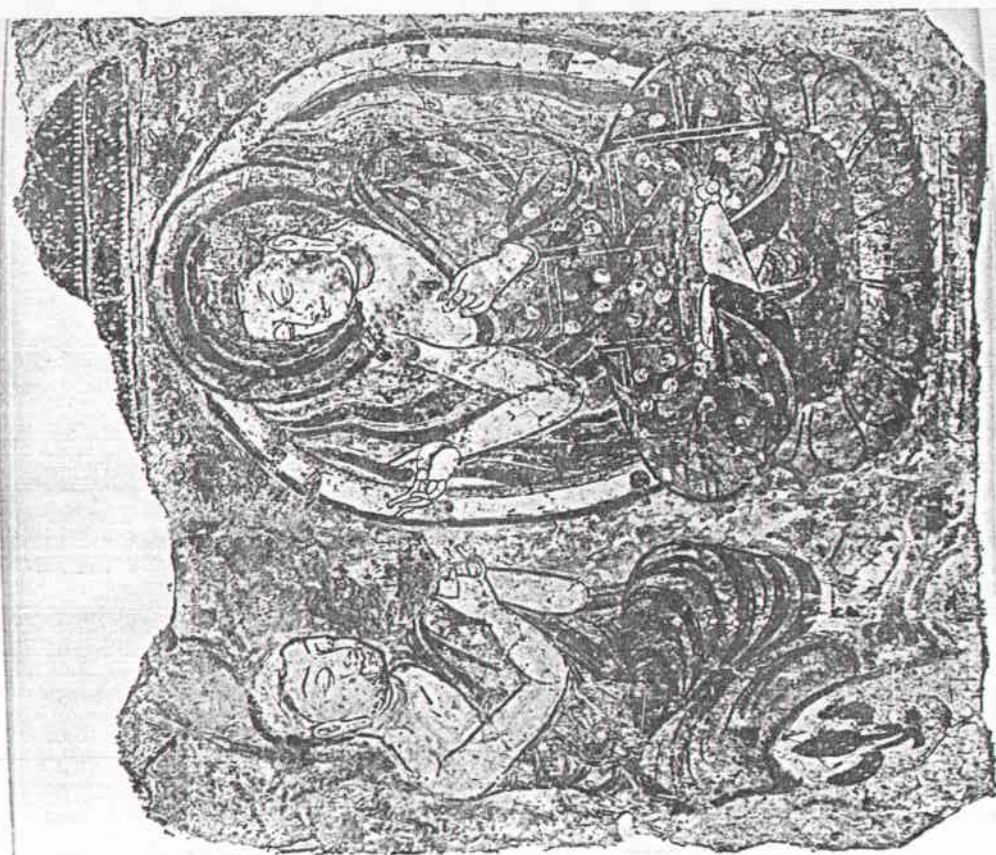
R.5

R.6

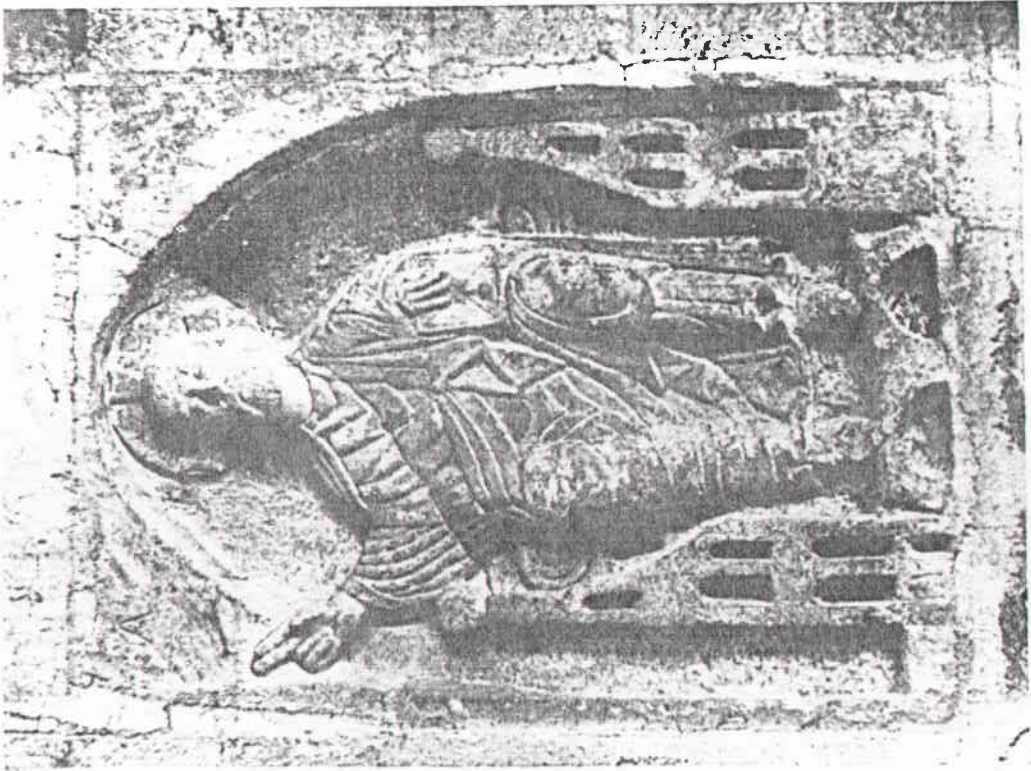

R. 8

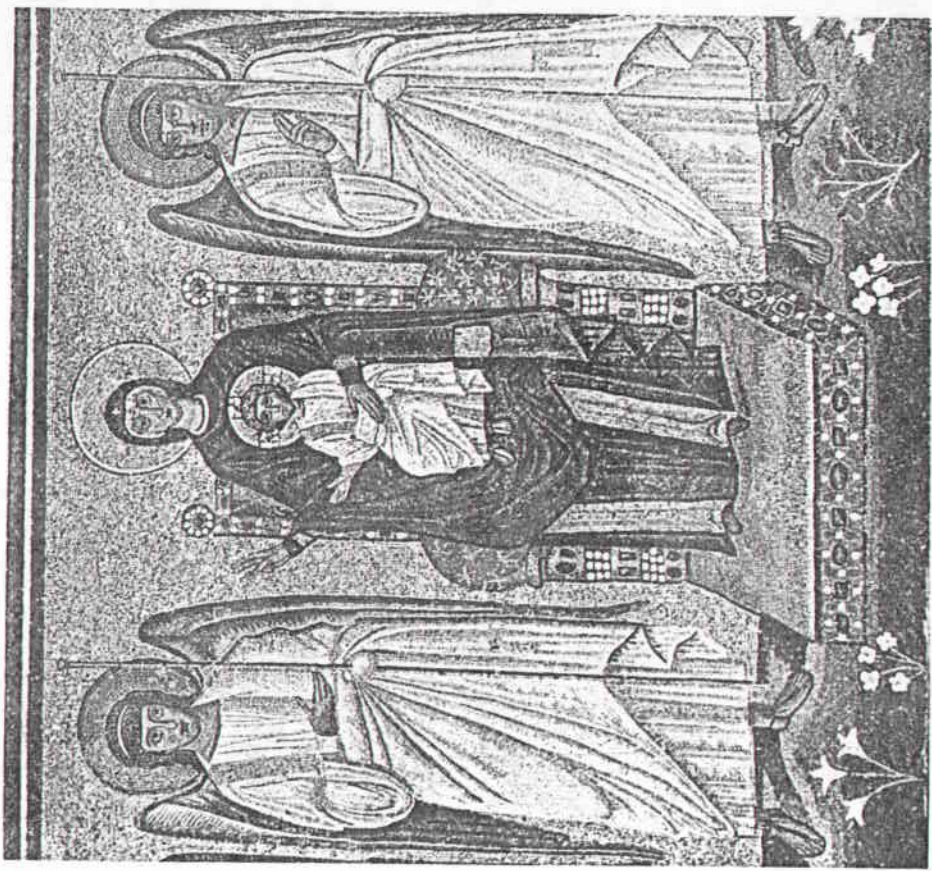

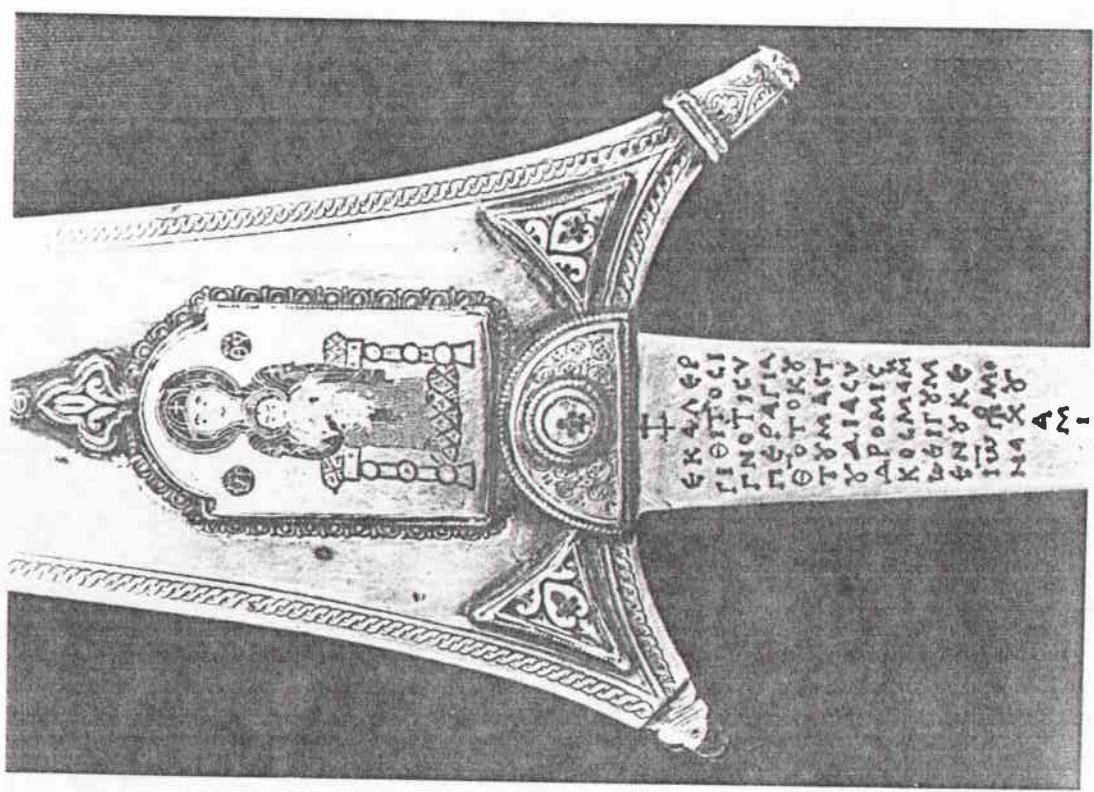
R.9

R.10

R.11

R.12

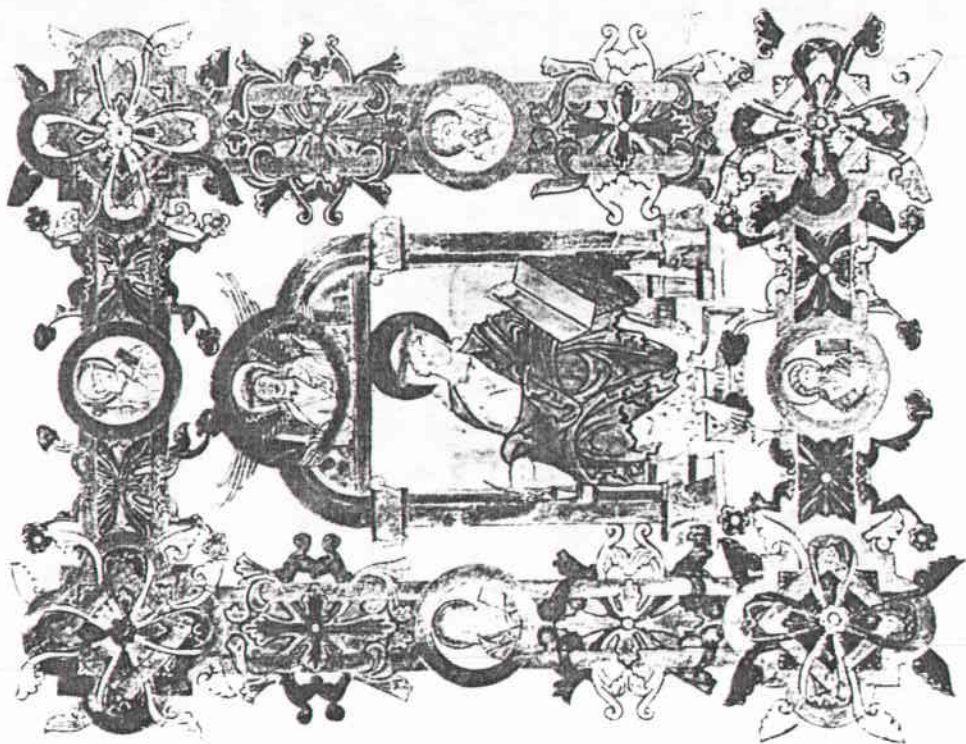
†
 ΕΚΑΔΕΡ
 ΓΙΘΤΟΛΙ
 ΓΙΝΕΡΑΓΙΑ
 ΘΥΤΟΚΩ
 ΤΥΜΑΚΤ
 ΥΔΙΑΚΥ
 ΔΡΟΜΙΣ
 ΚΟΛΜΑΜ
 ΒΑΓΓΥΜ
 ΕΝΥΚΕ
 ΙΩΘΜΟ
 ΝΑΧΩ
 ΑΣ-

R.13

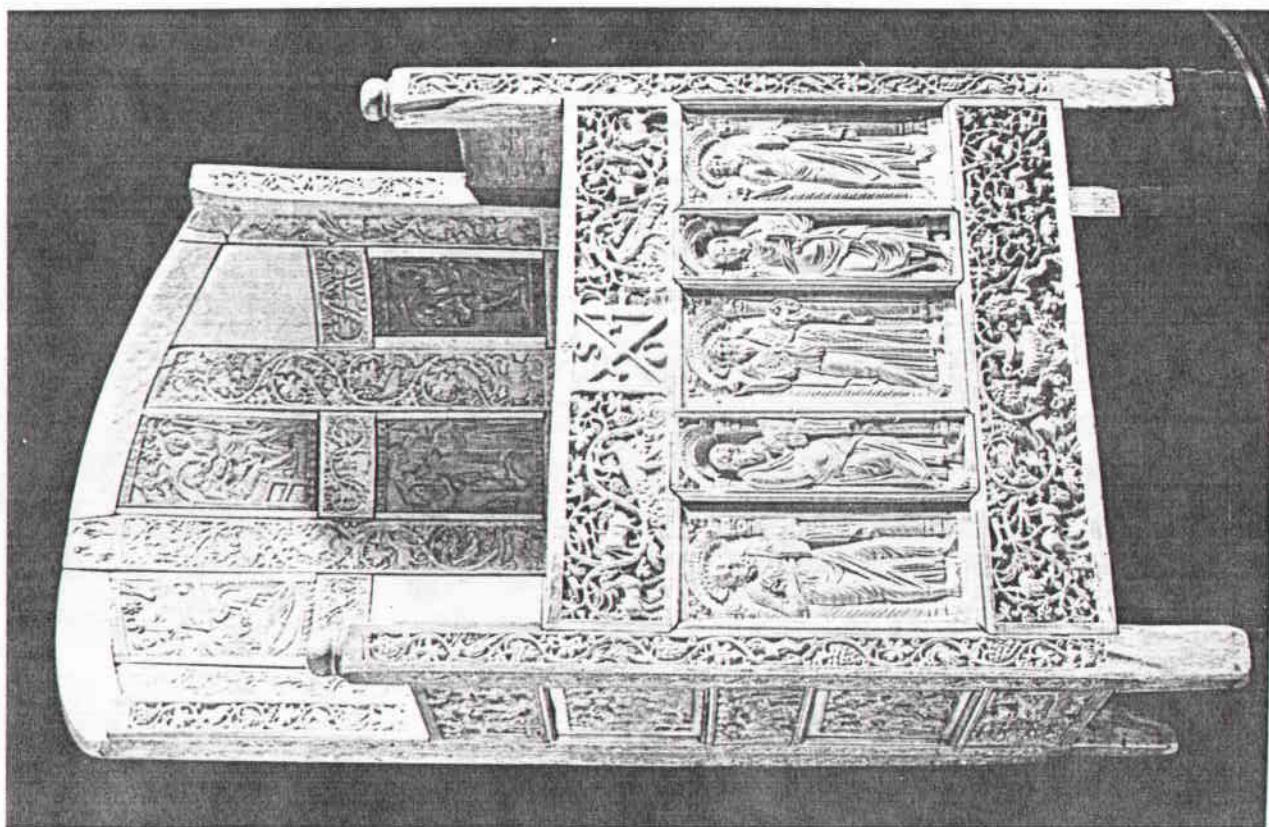

R.14

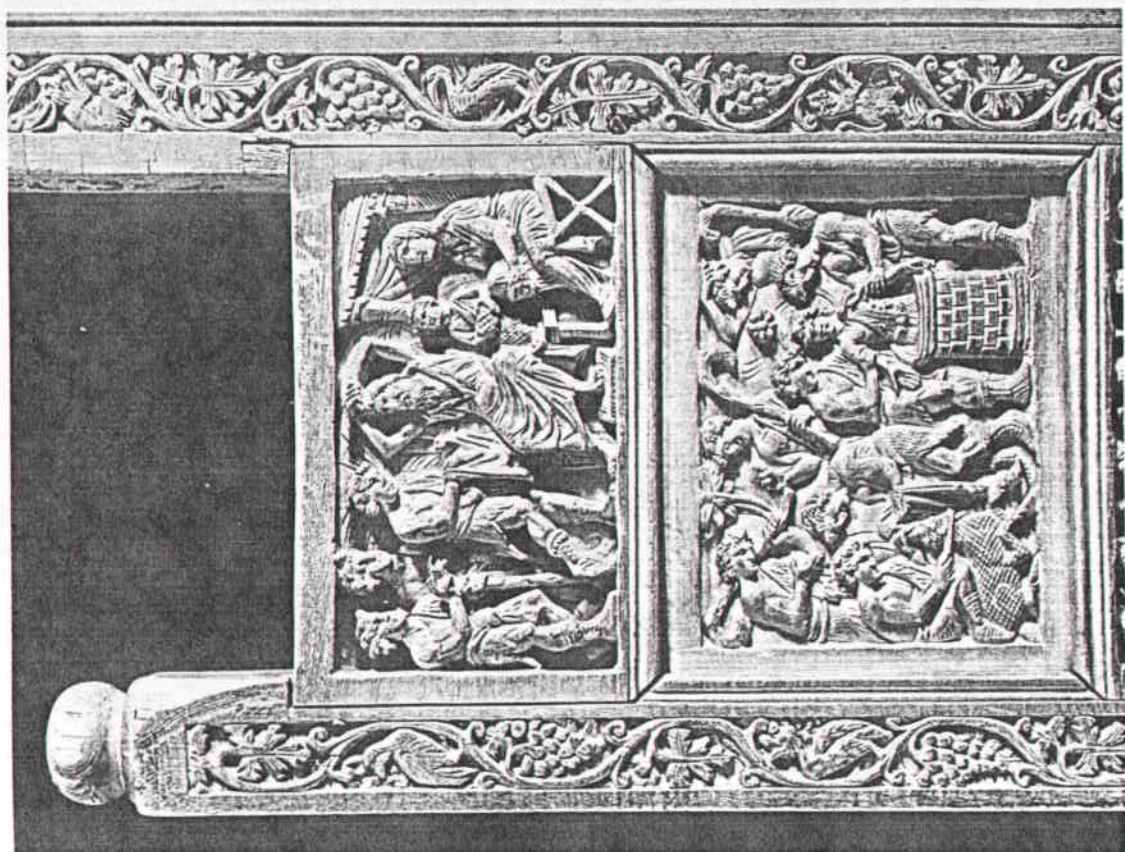

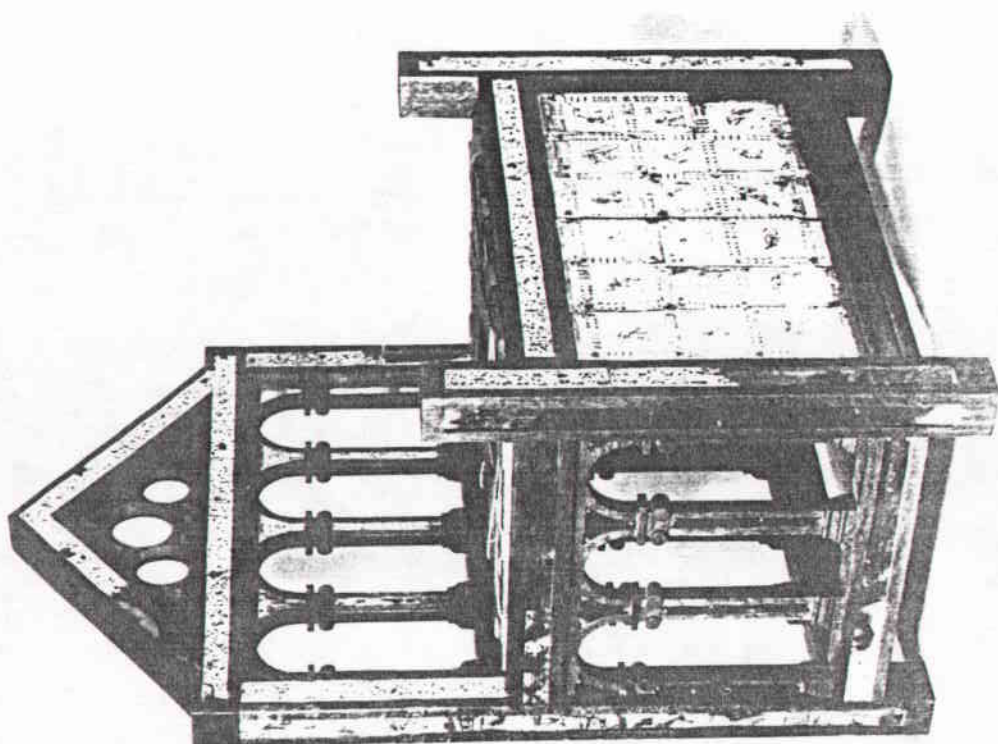
R. 15

R. 16

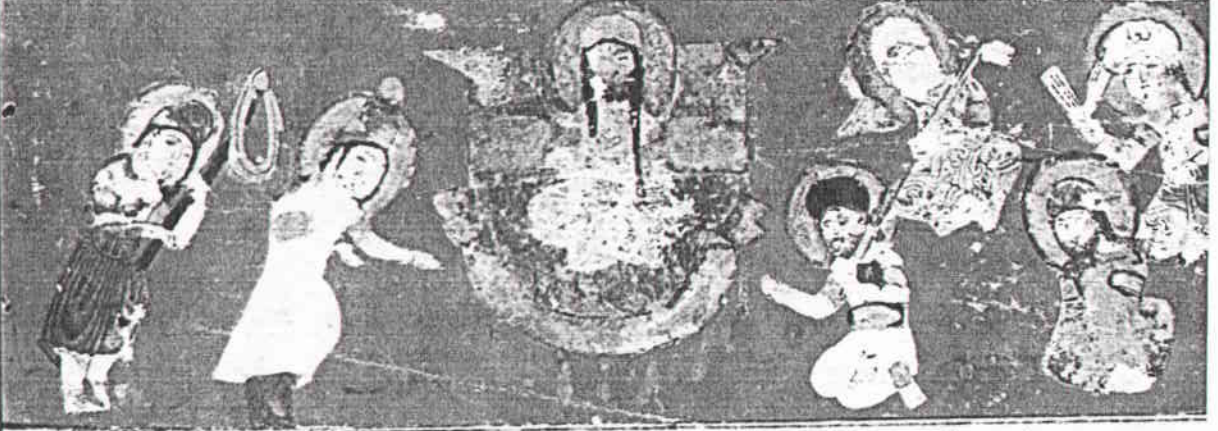
R. 17

R. 18

کرد کار آشنای دهند
من دعا تا خدای جهان

بپیغام تبریم گواهی دهند
کنند هر دور از من اندر زمان

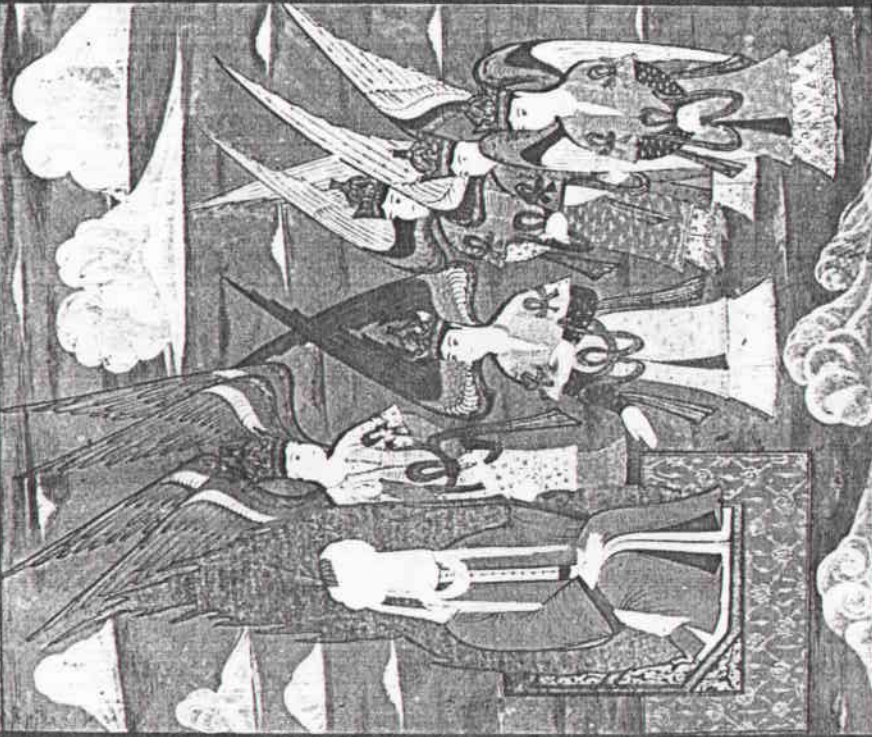

گفت تا نزد ایشان رو کرد
ی گفت ای دلون کز و رفتن شاه

جواب جهودان همه بشنوم
نمودن بریشان همه خوب را

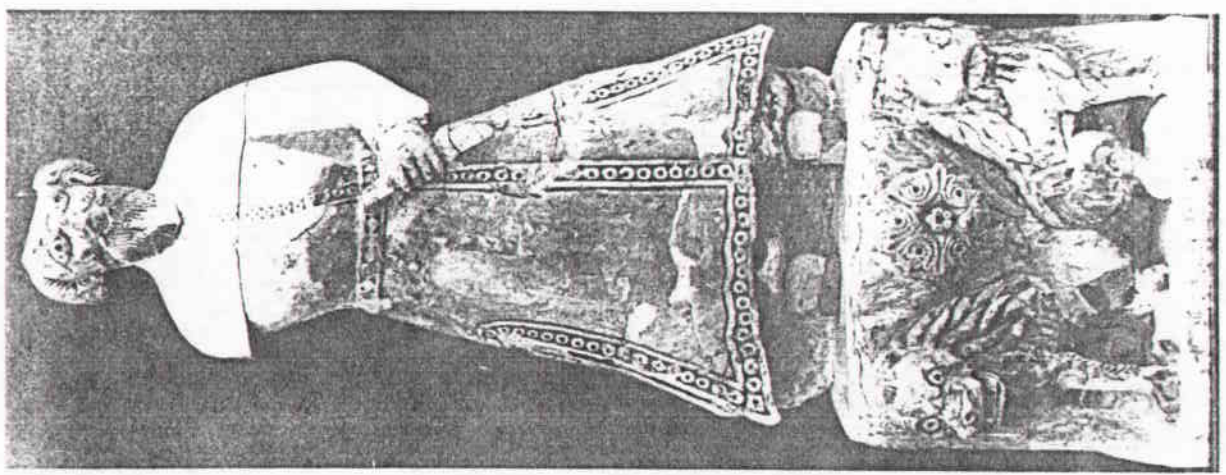
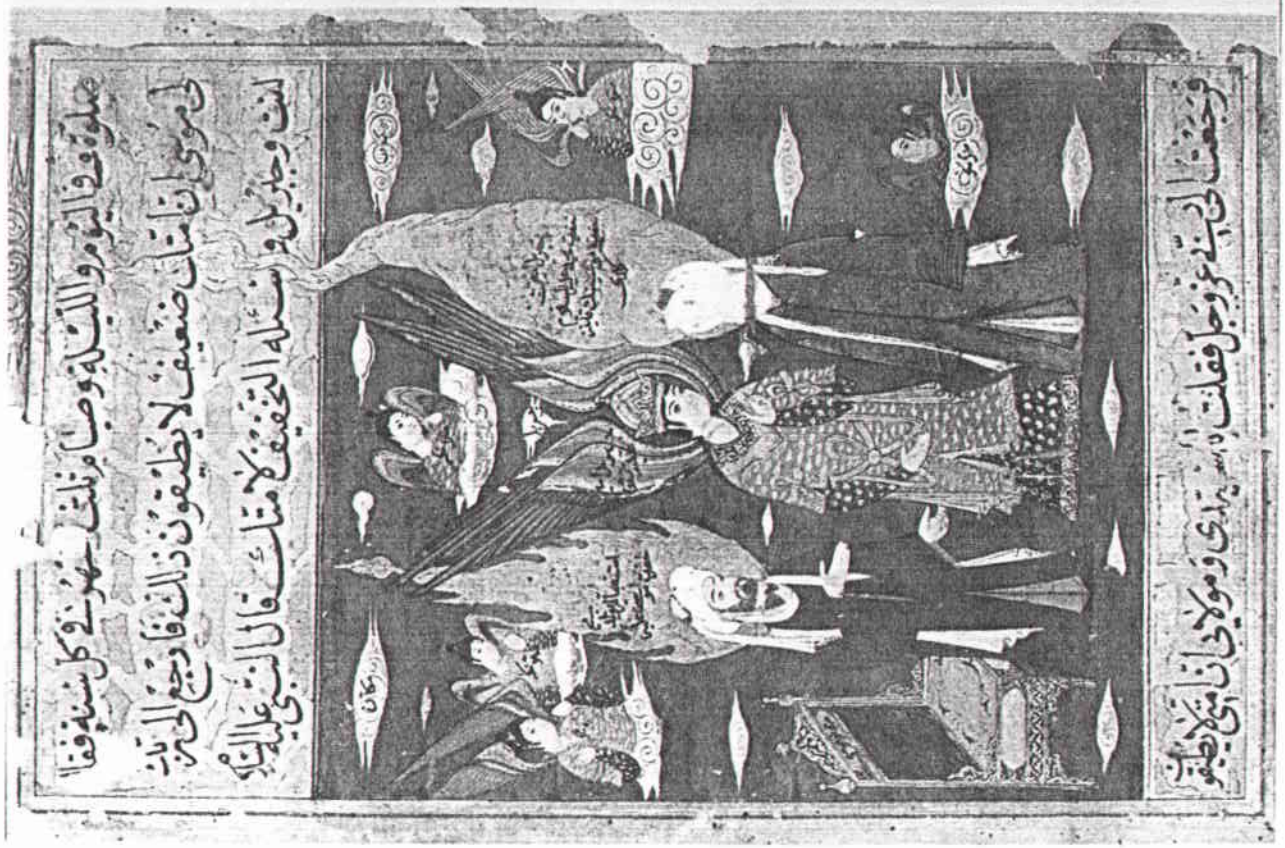
R.19

او قدی بندی سینه موکل سزدی اول فرشته نخی بند
بر در کز ز صولر او سینه موکل حتی غالی بلو بدن از حضور

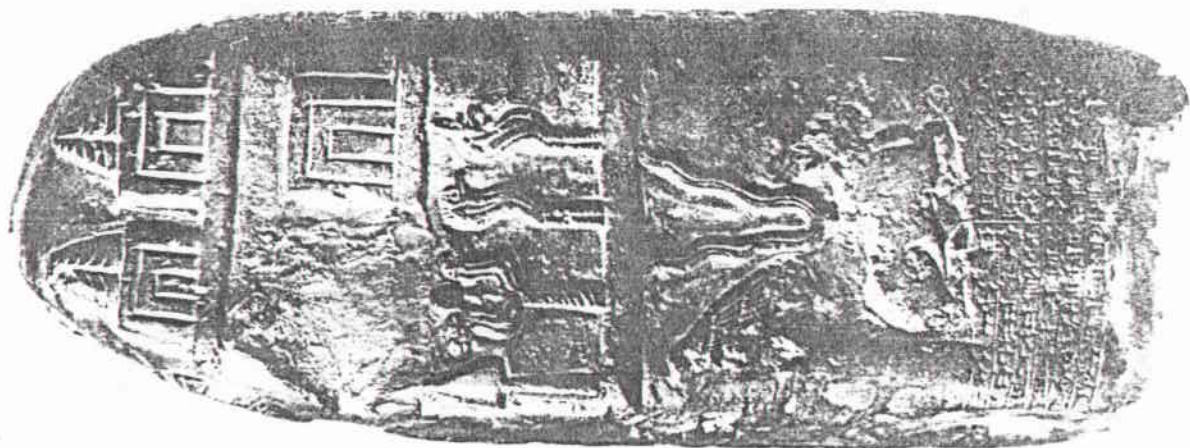

عاد قوم هلاک قلده ستمک دشمنان و کی دخی شویله هلاک
قالا نعم ددی اندن رسول علیه السلام اول بر سنی دخی یلدو

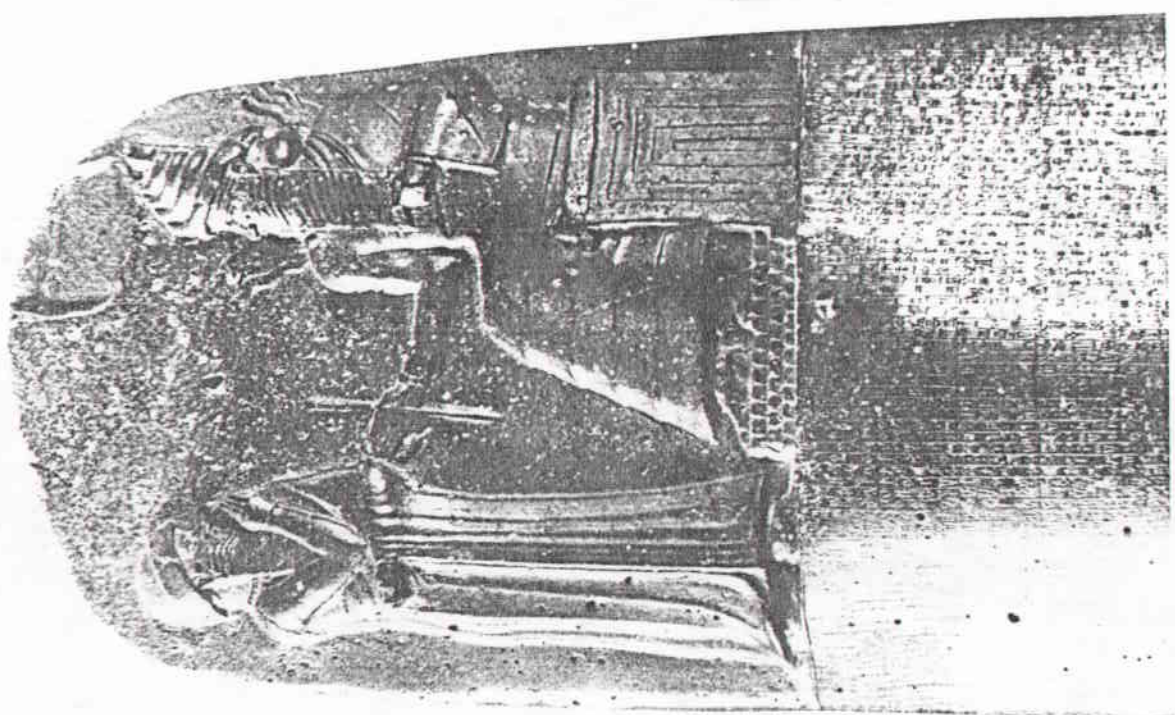
K.20

R.23

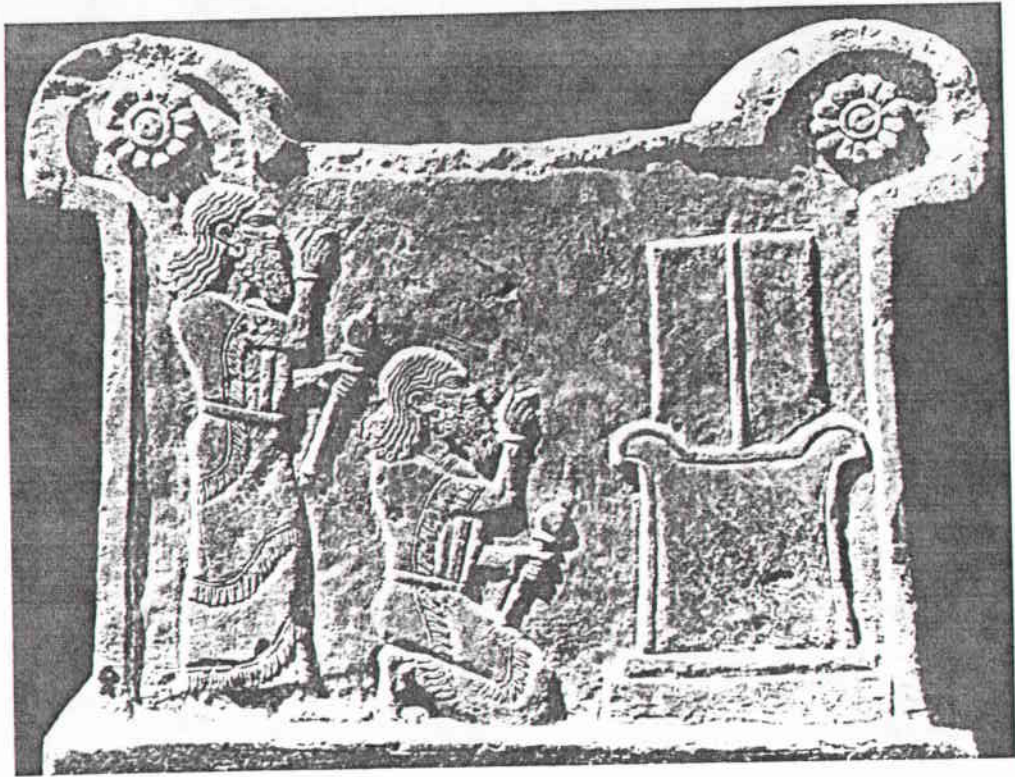
N.24

R. 25

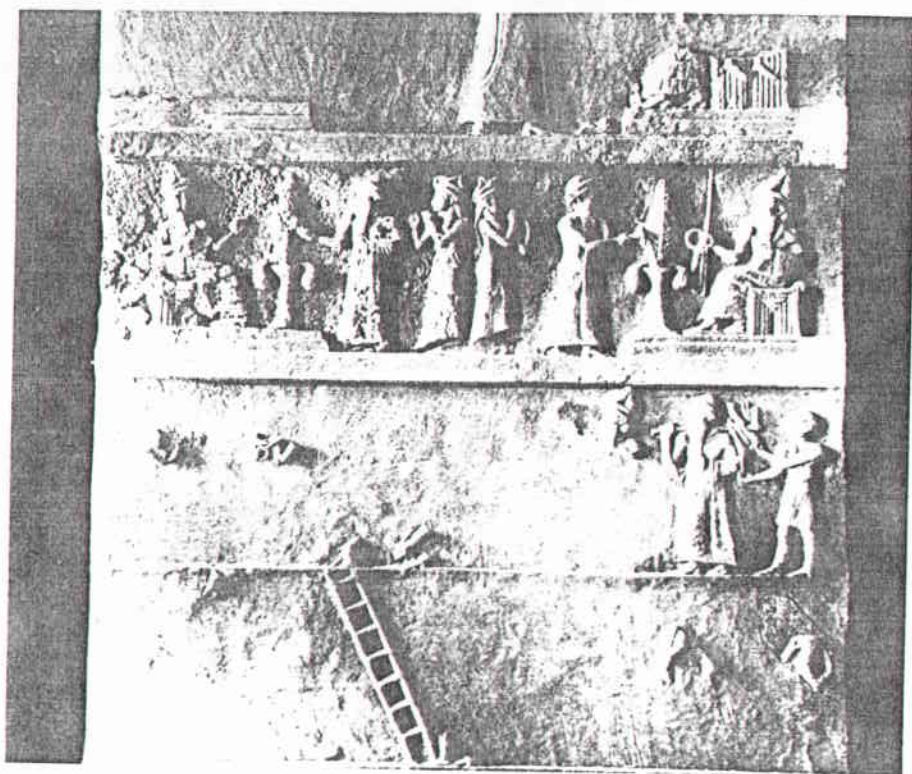
R. 26

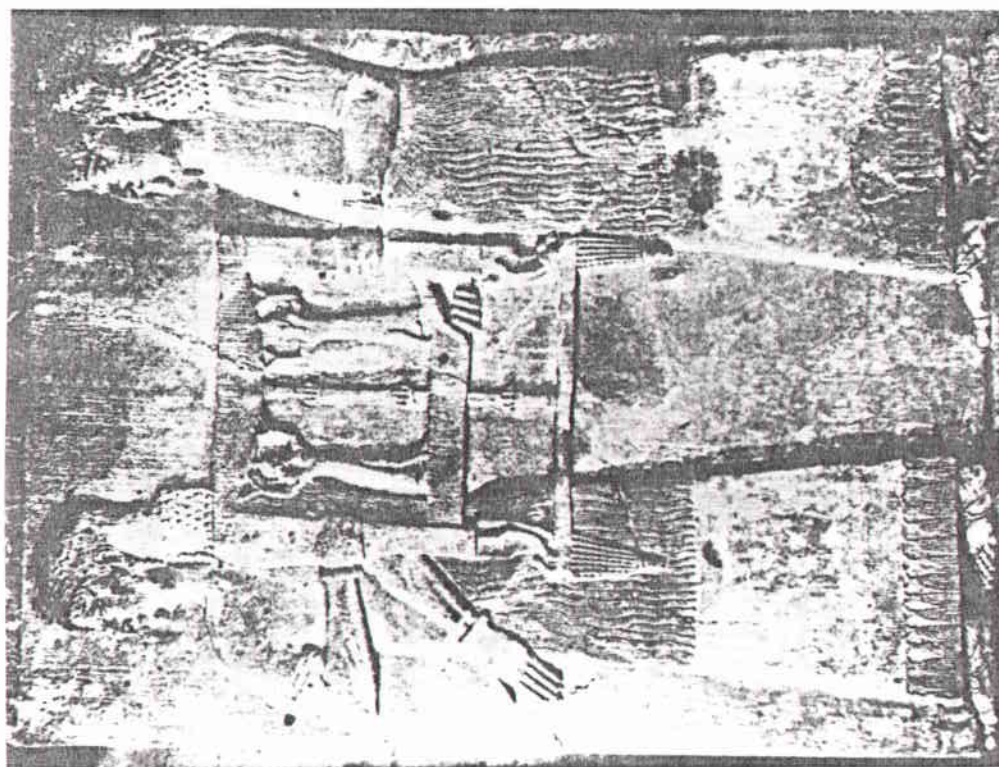
R. 27

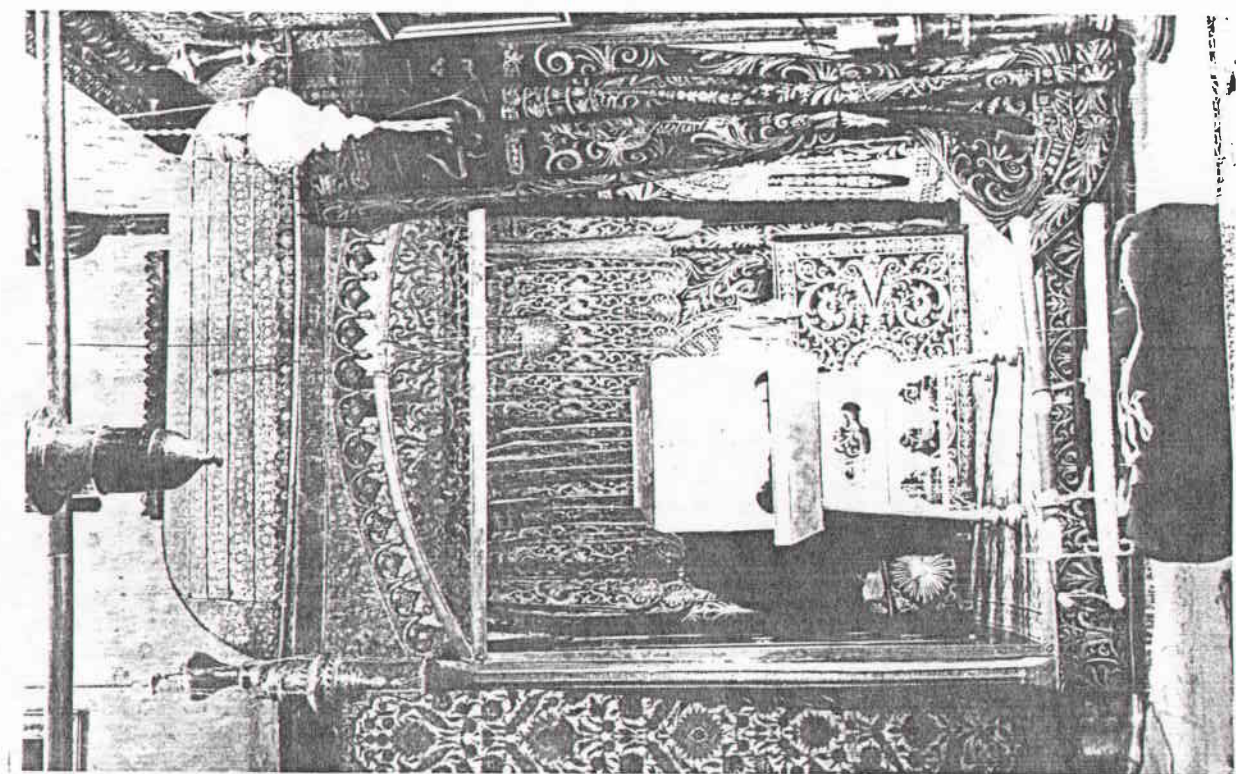
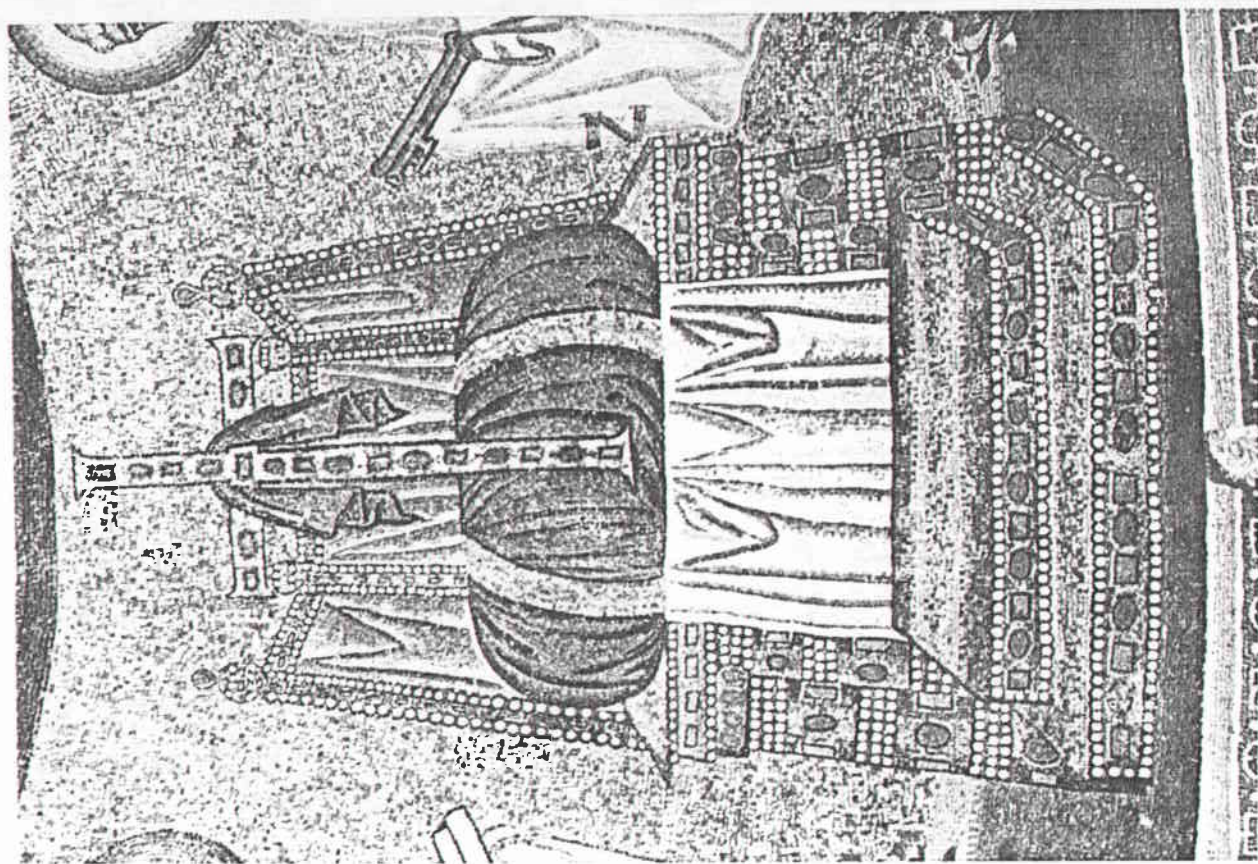
R. 28

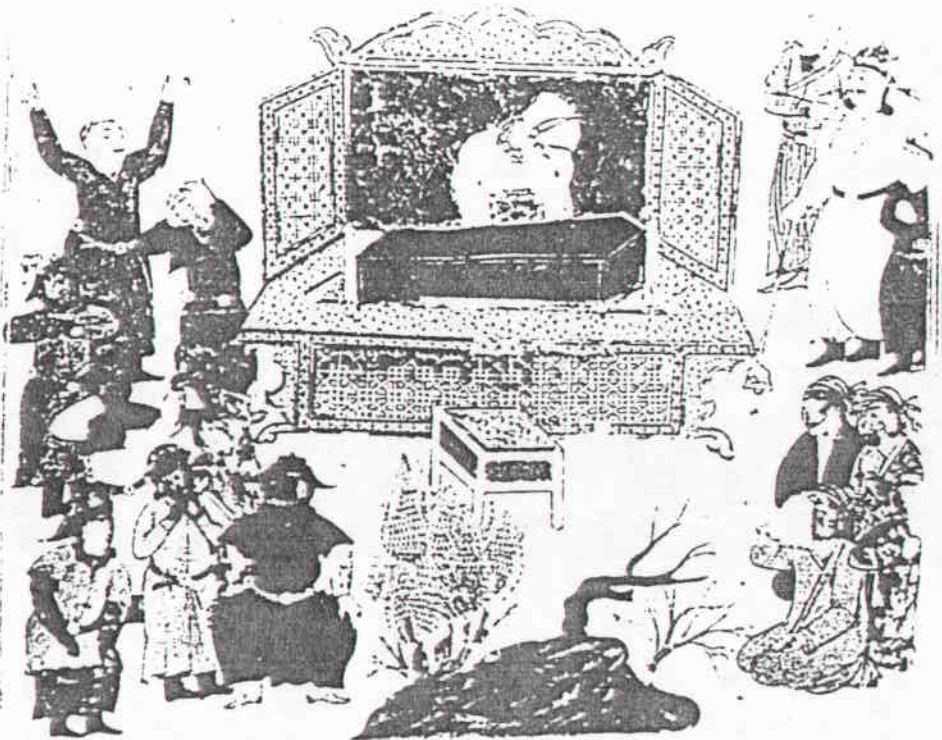
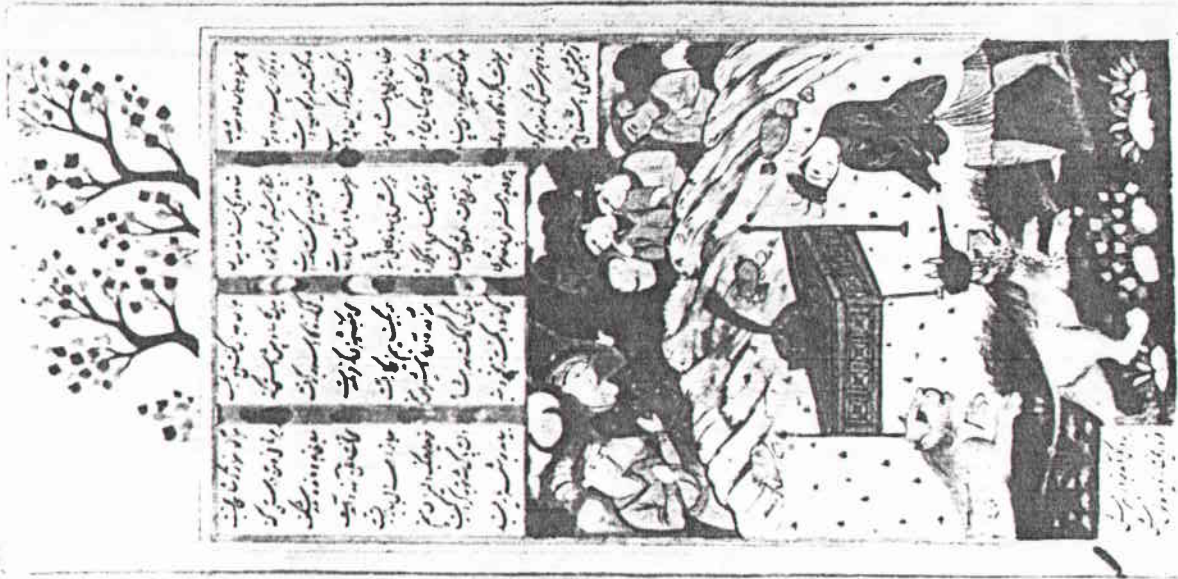

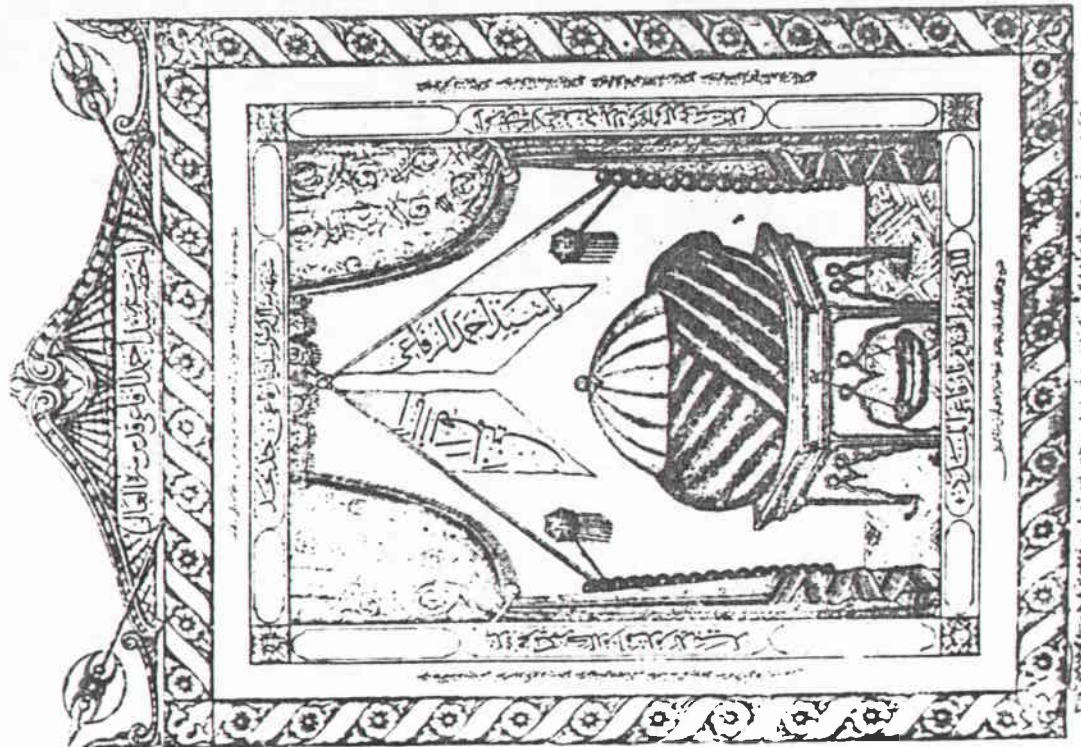
R.23

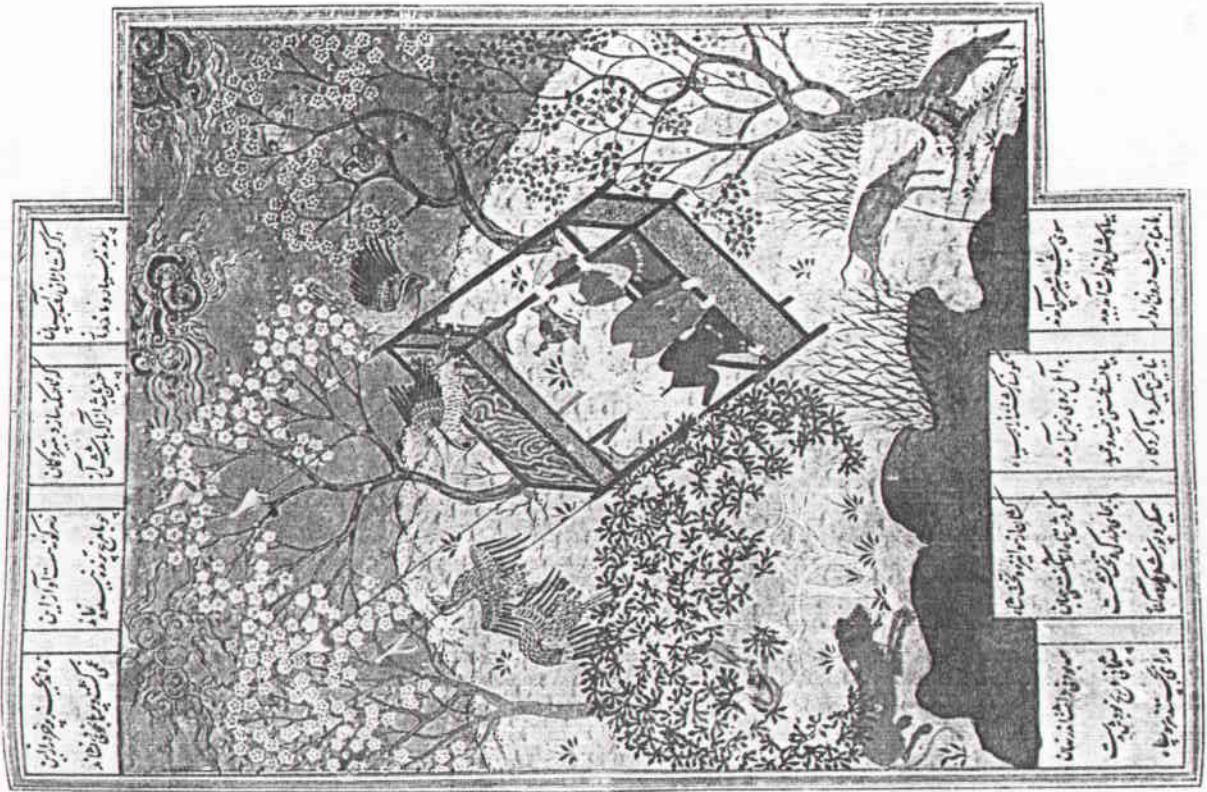
K.30

تاریخ سلطنت شاهنشاهی صفوی در زمان شاه اسماعیل اول
 در سال ۹۸۰ هجری قمری در تبریز
 در روز شنبه ۱۰ ذی القعدة

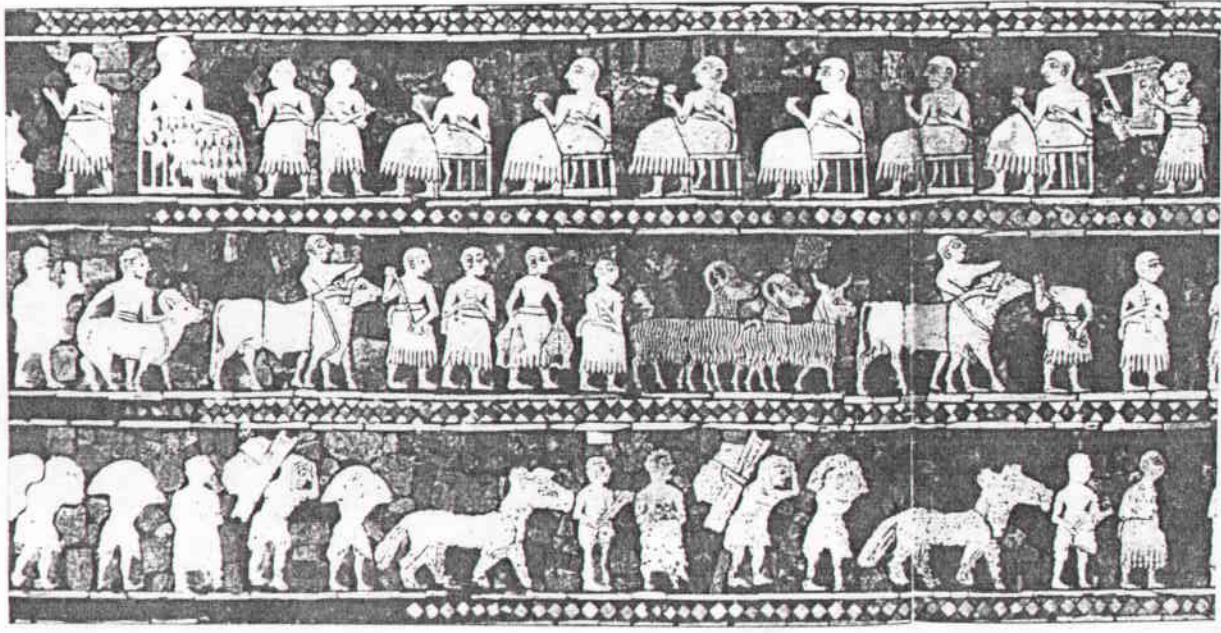

در این روز که در این روز
 در این روز که در این روز
 در این روز که در این روز

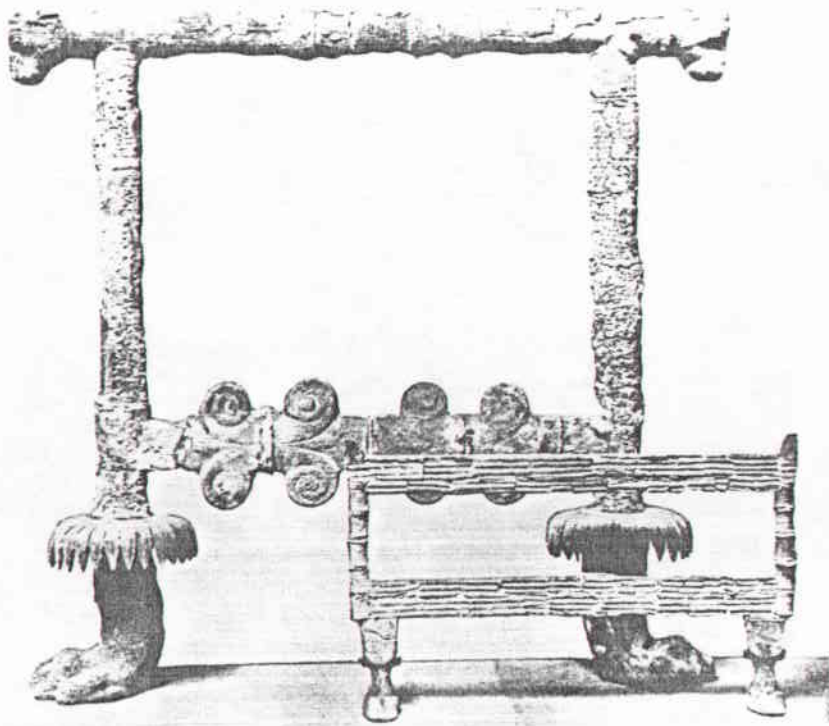
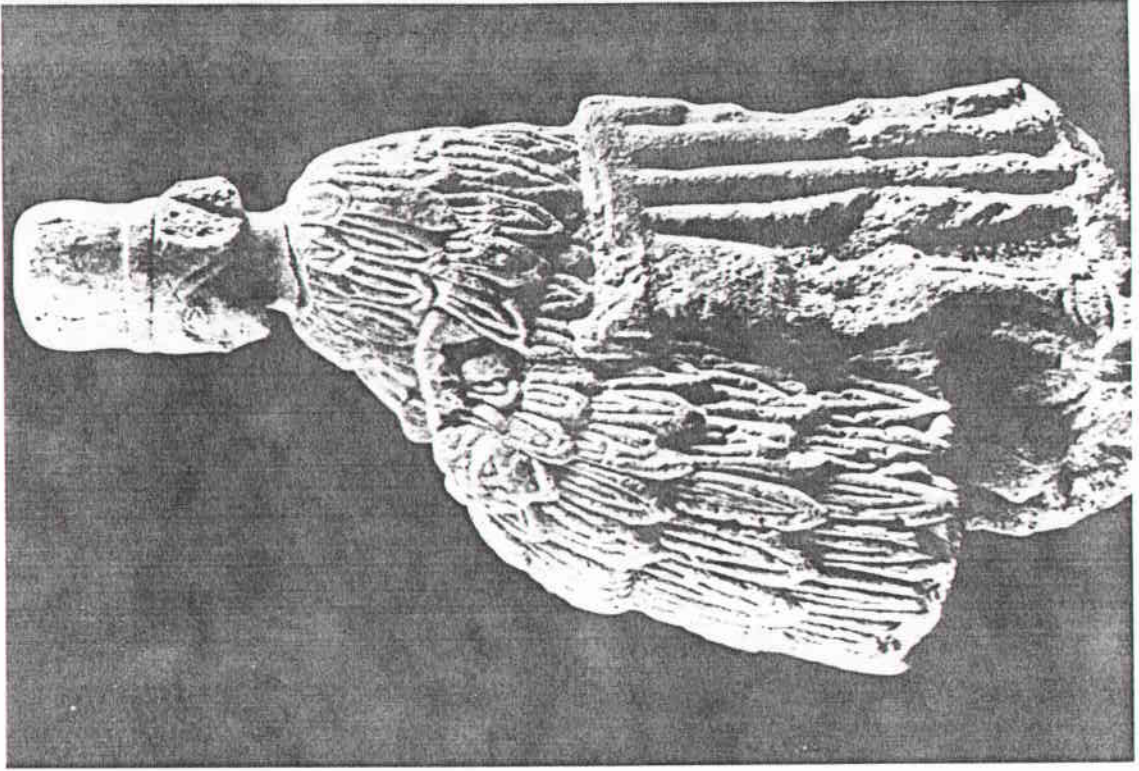
در این روز که در این روز
 در این روز که در این روز
 در این روز که در این روز

برخ و کاش بر خدای بیش از آن که بر کردسان سواد و در ریخت استوار همین سخن بر لبش شد سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه	حیبه بود اندیشه سالار بهر نوز نغمه های دواز وزان در غنای طبع و جهان آن نواز از آن آواز صکر سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه	در خانه دور جدا شدند بر غنای از رخسار کرد از صبه بسیار جدا شدند ز خود دهماری ستان کرد	کرد سوی ششم عقاب وزان که سوزم آواز بند مت اندر دین و دل کبره خبره سری من جام بی موازی بود و پوز بند نو	مردمان نموده سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه	
عصه فدا بر سینه کاک حسن باشد هر که در پیش آواز روی زمین آید	شندم که کاوش در جهان روندند بسیار و مانند بان سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه	سوی که نگردد هر گاه آدمی بر سر درازان کلان از هوا نهد و شاه	وزان صبح تا خ زبیر و صبح زهر کوه من و آواز کج فاکشند آزار بر باد	نماز بر اندام آفرینند کجا حکایت از دین و کائن شیت کوه عاصی و ریاض	سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه سوی که نگردد هر گاه

31

R. 41

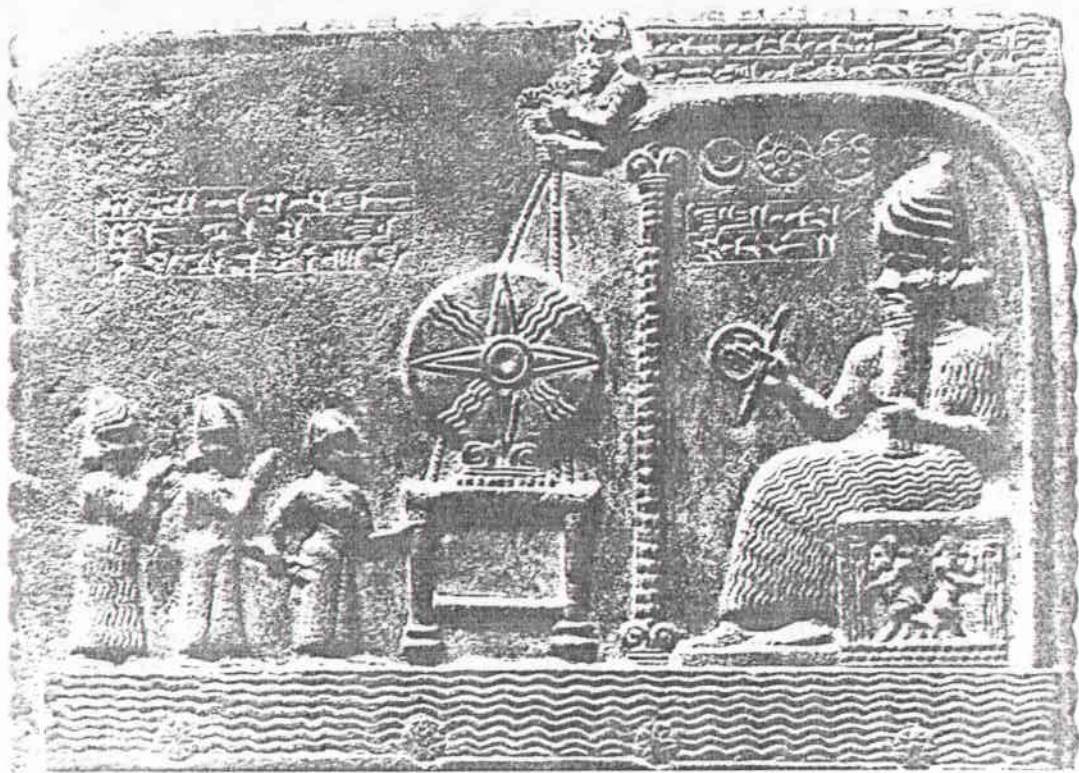
R. 42

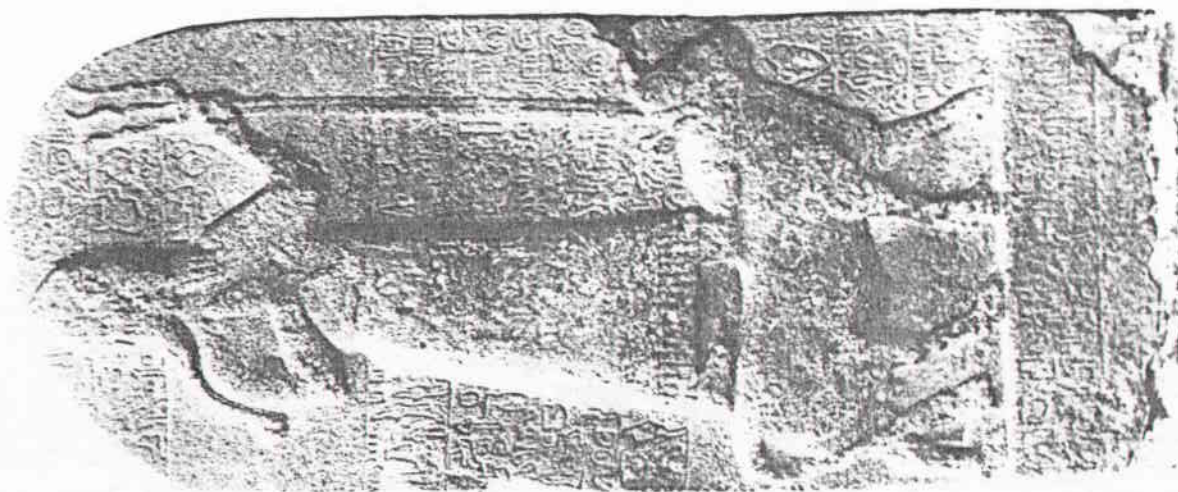
R. 43

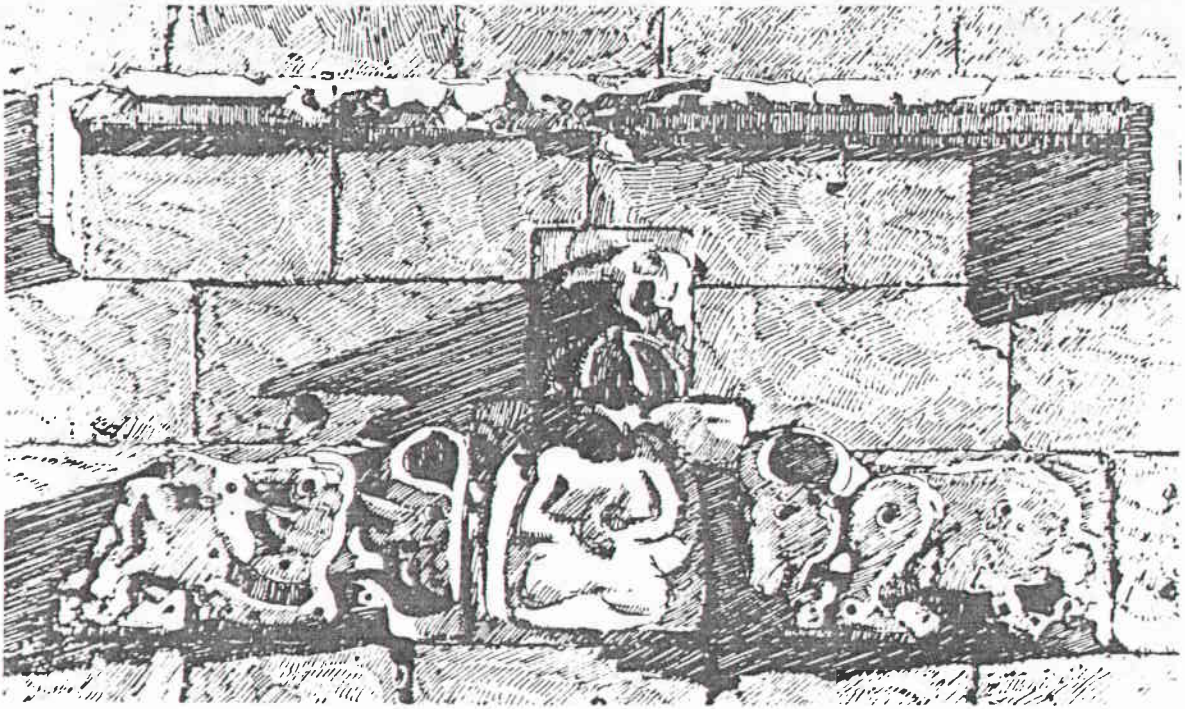
R. 44

K. 45

K. 46

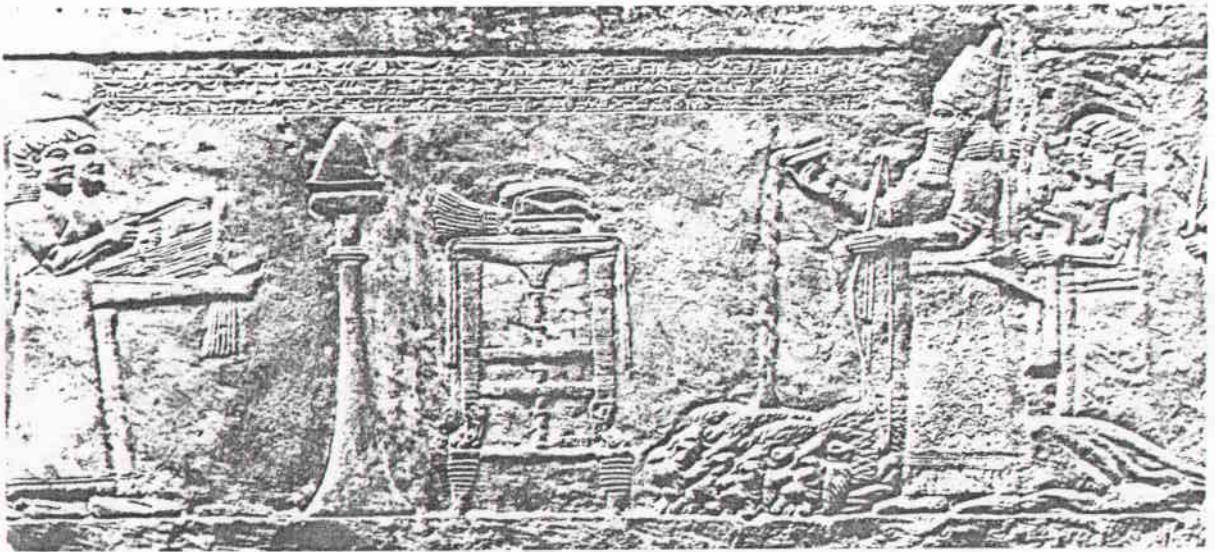
R 47

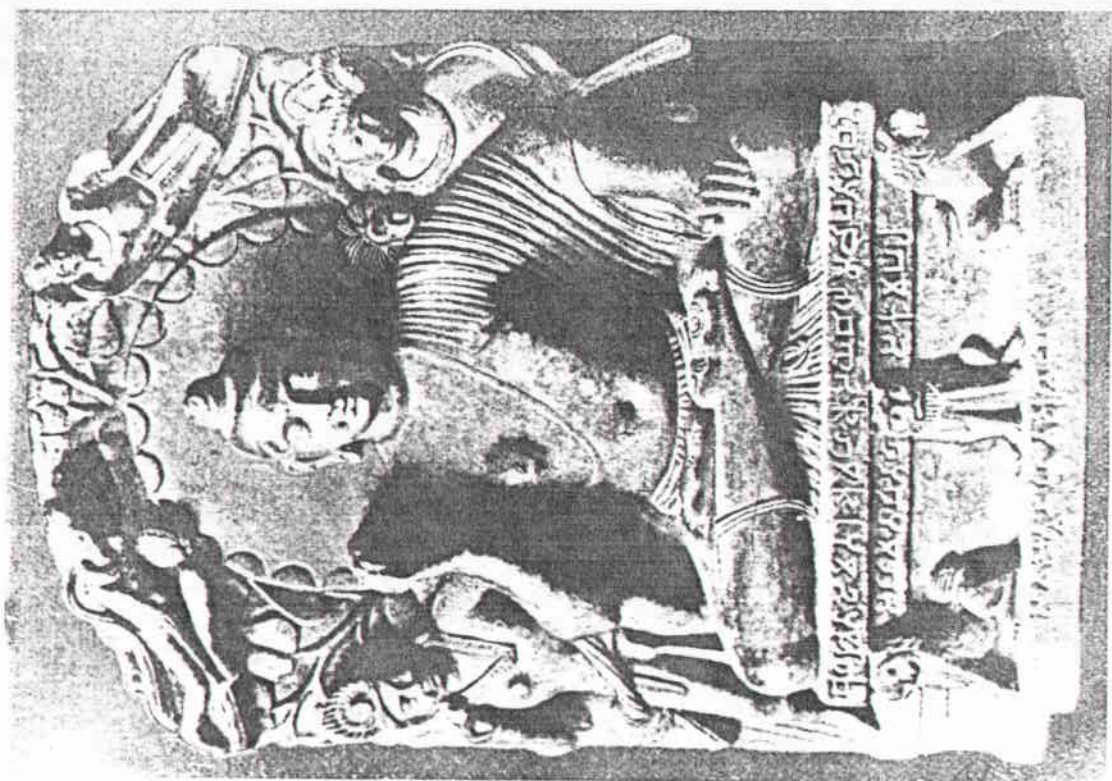
R. 48

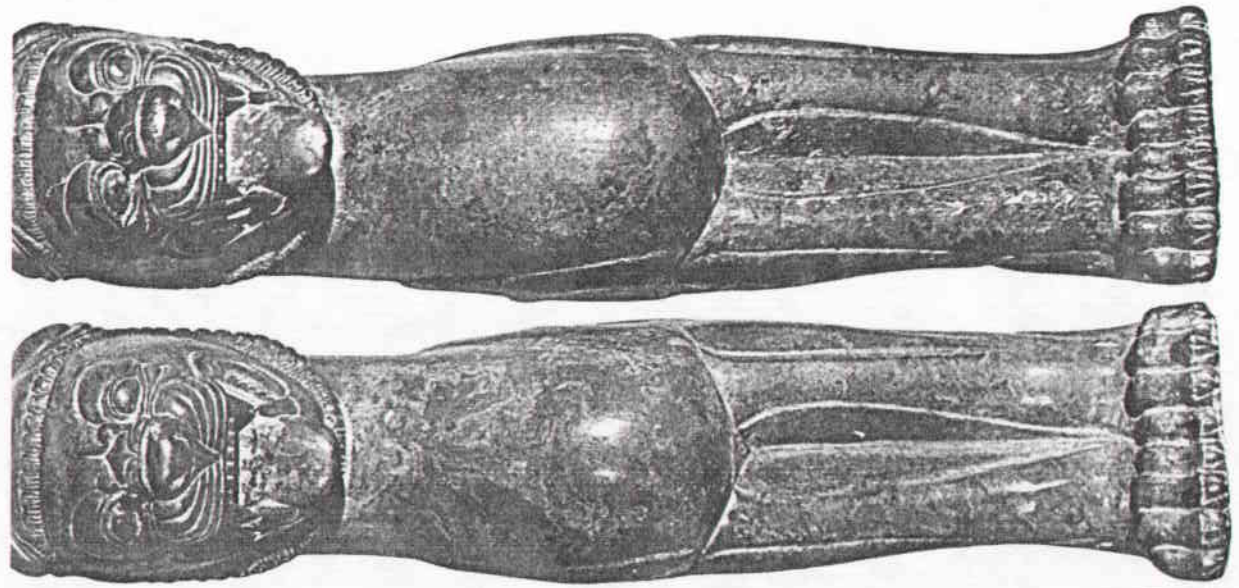
R. 49

R. 50

K. 51

K. 52

R.53

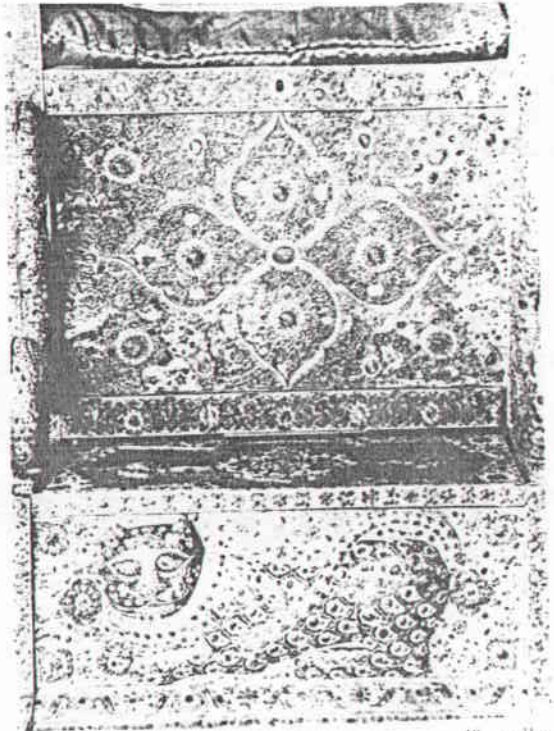
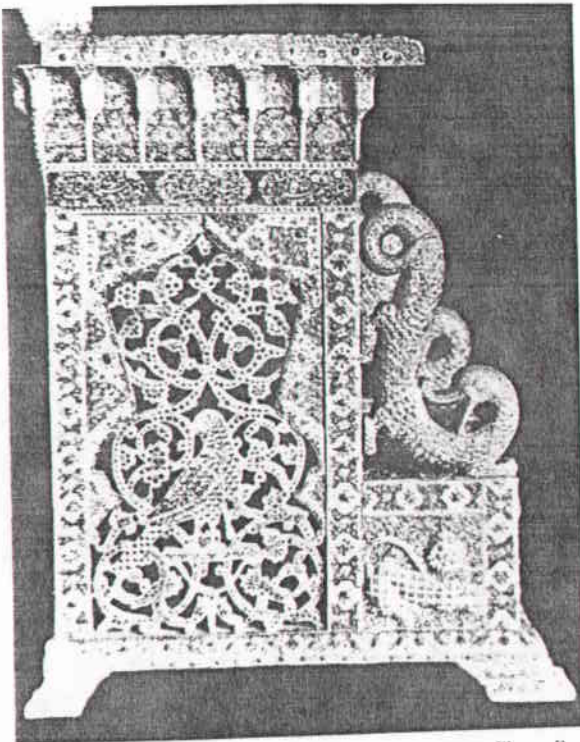
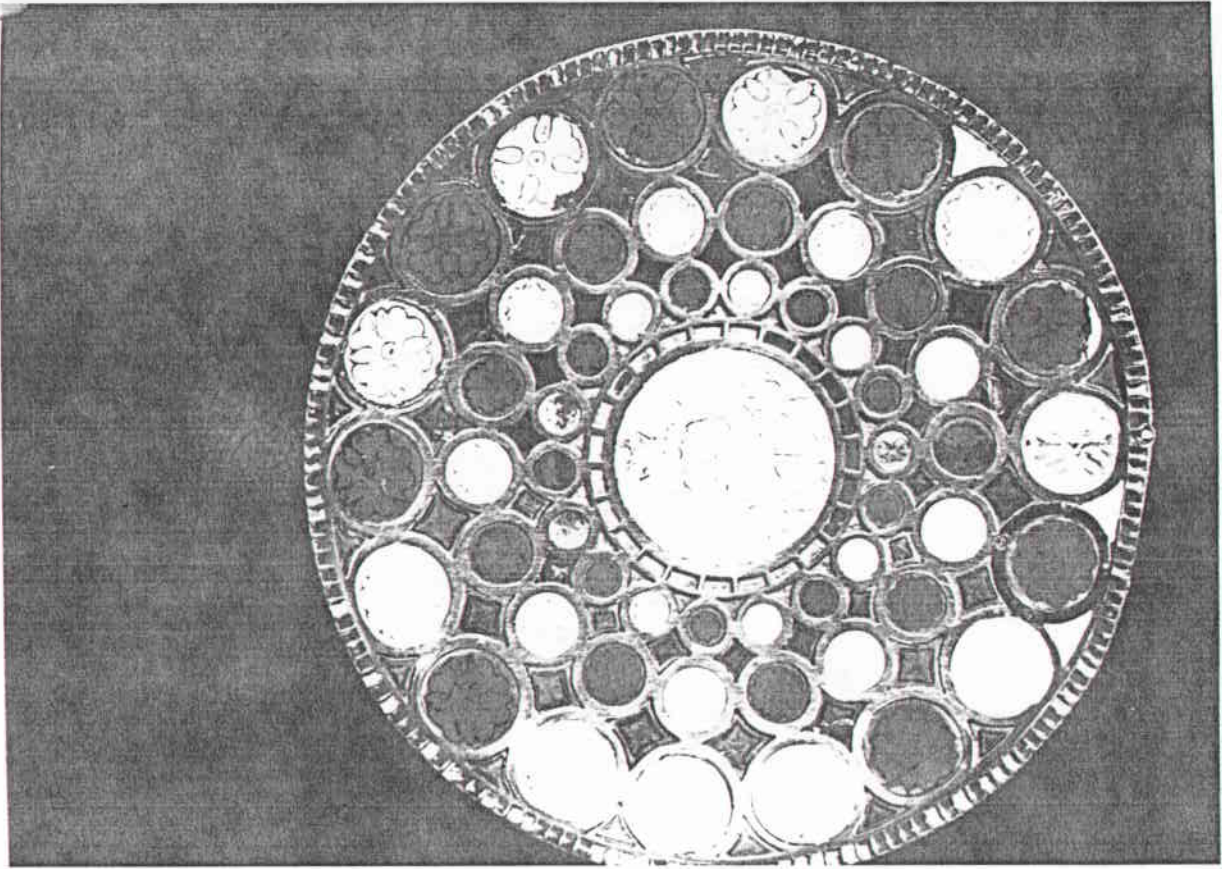

Photo: P. 10

R.54

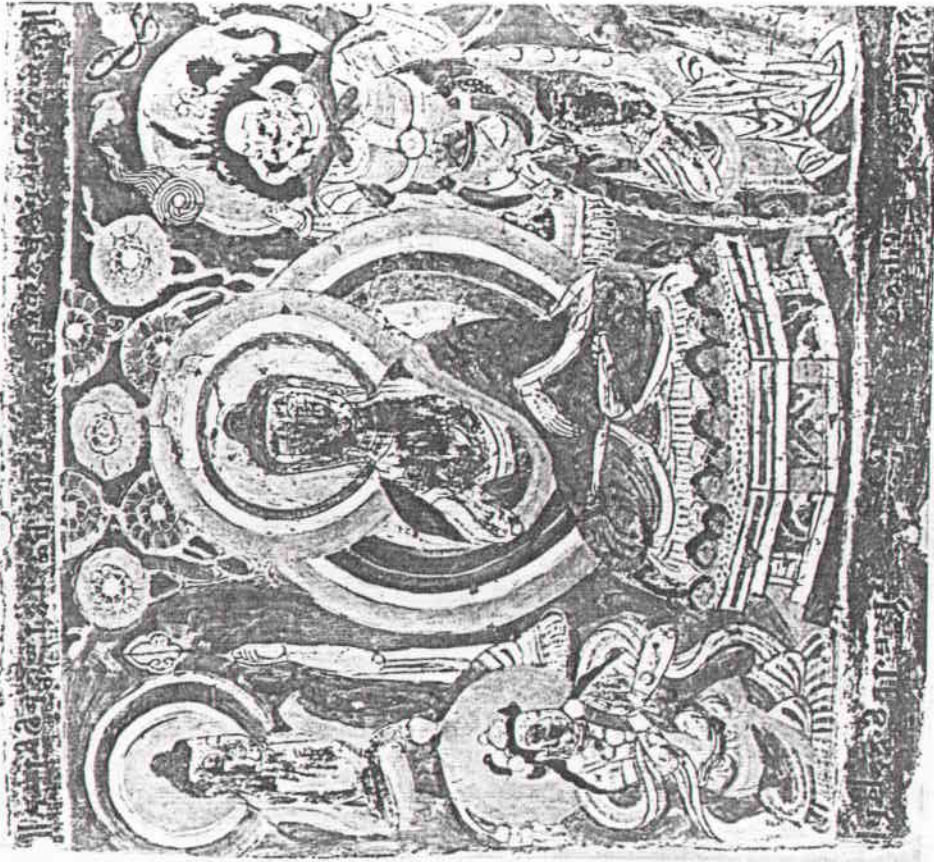
R. 55

R. 56

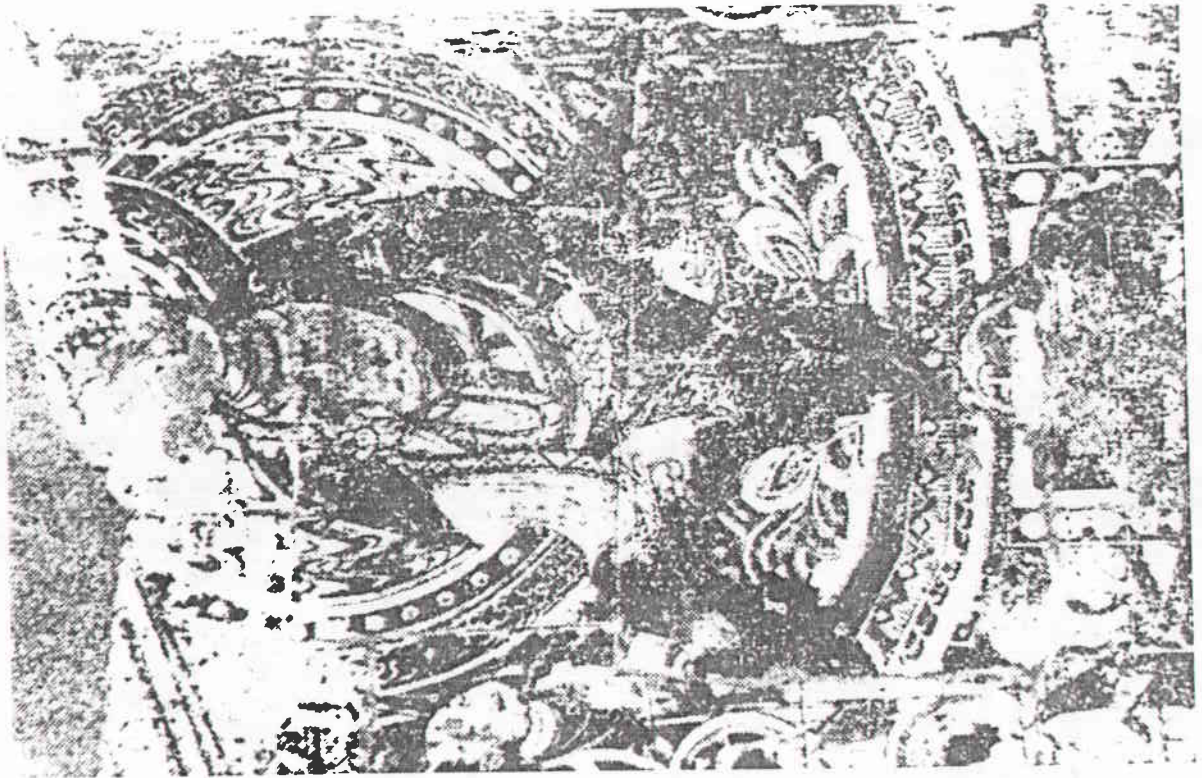
R.57

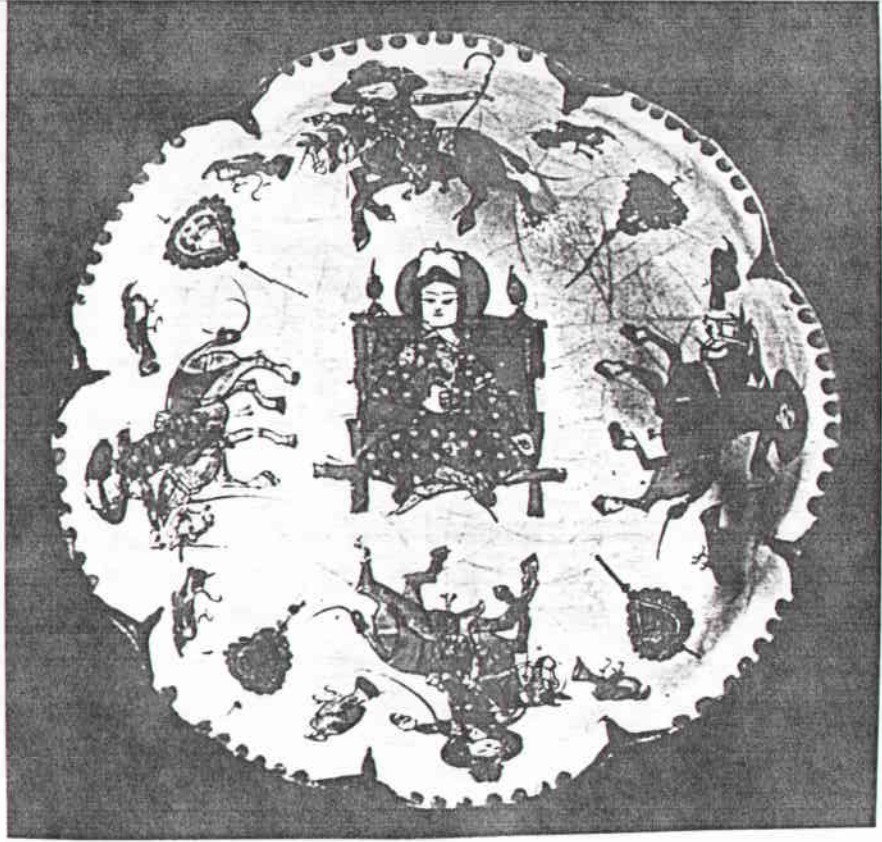
R.58

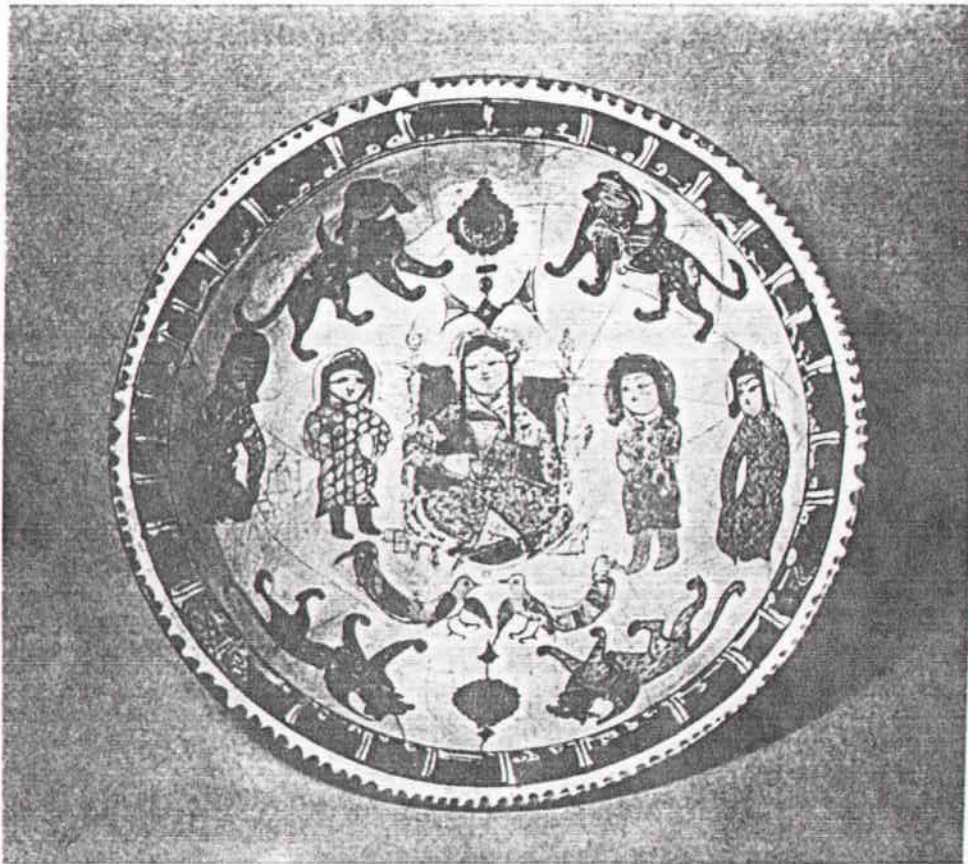
259

260

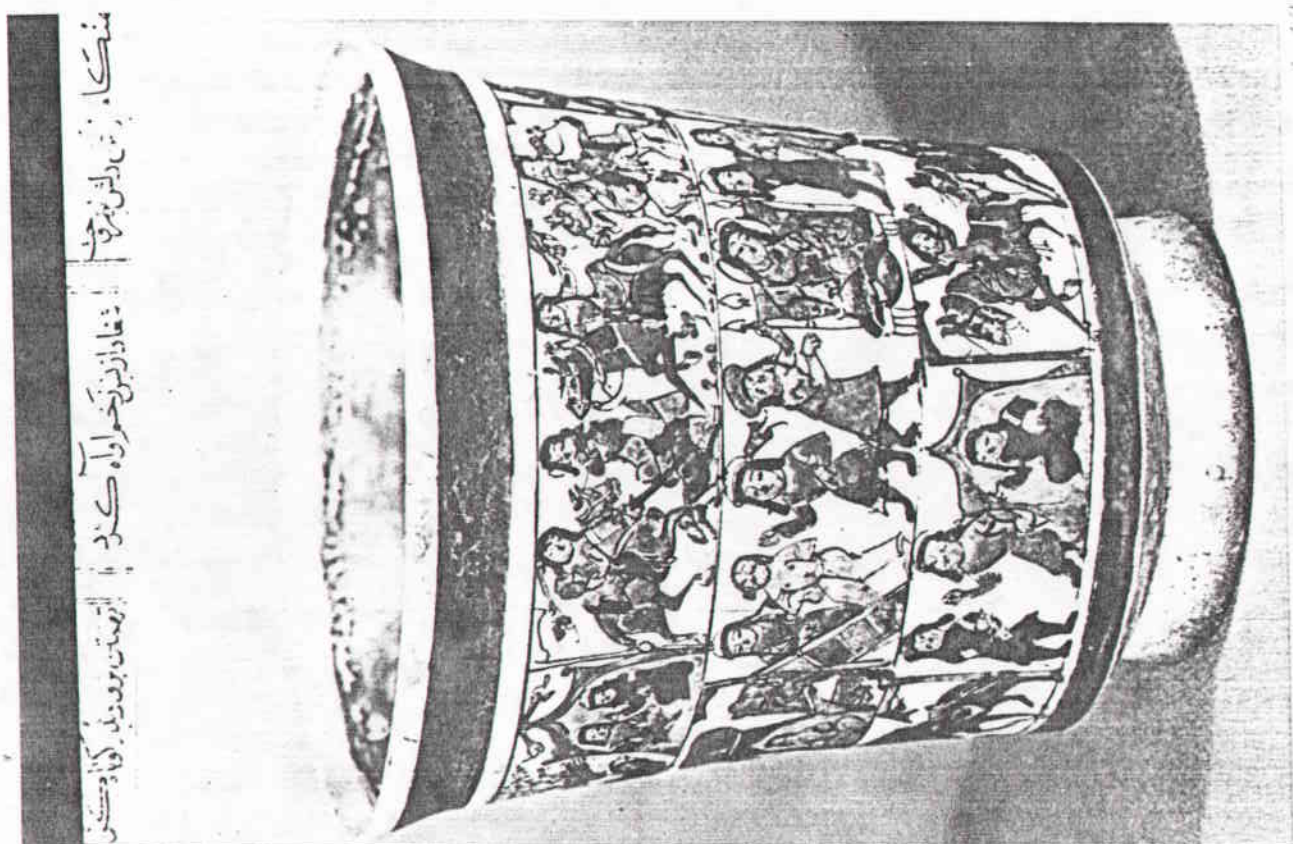
R.61

R.62

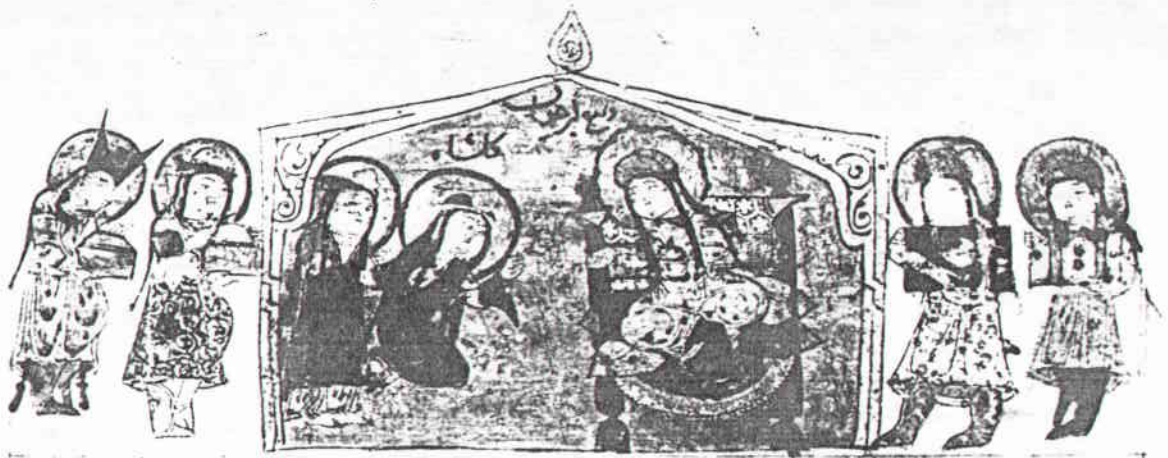

R. 63

R. 64

منکا. ریش ریش خنجا
 شفا دار زین خراوه کاند
 ابرهمن برودند کتا و ستن

دواجان من بند روی توست
 برآه صبوری جلالیت
 که چون وزقه در ابر فراوان
 در آن شب است ایامه که

بگفت این فدای یکی موی توست
 نه دانی که از ورقه کم نیست
 تو ای کامی ای زاده پرو سبت
 ای ای ای ای ای ای ای ای

R 65

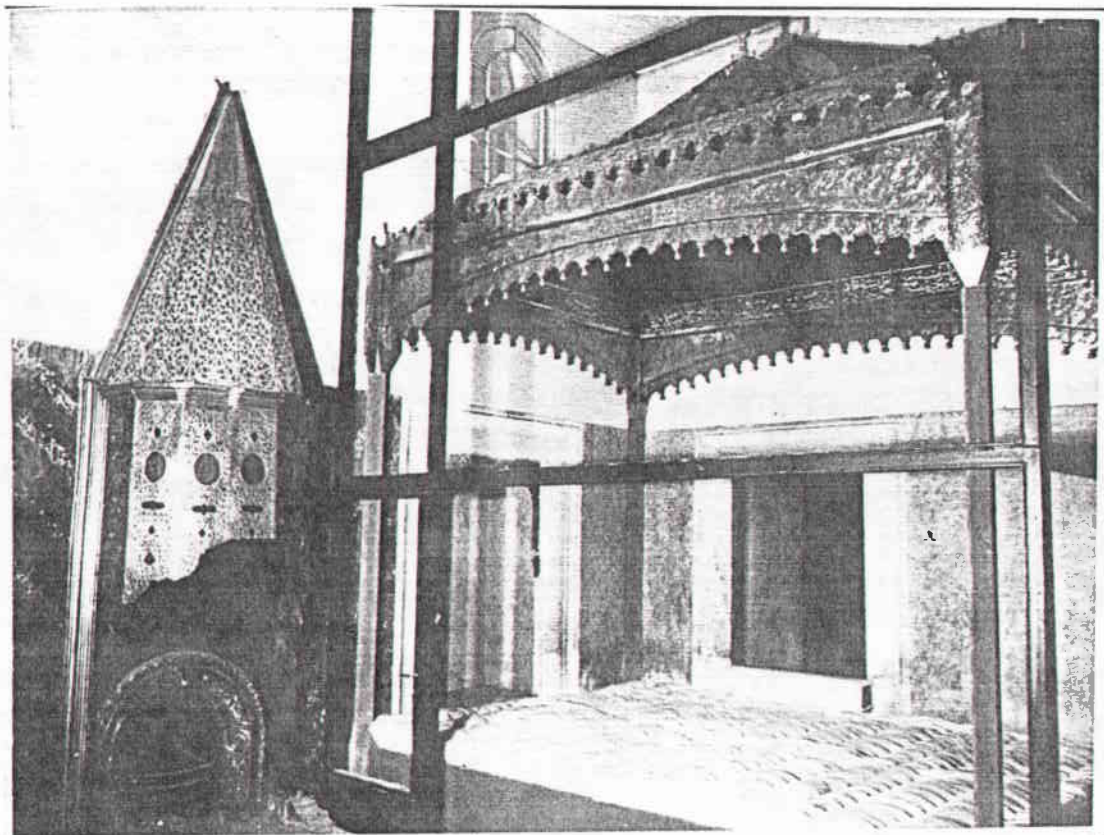
بگفت ای صمکه دانشور زودان
 بگو شمع که شاد کرد امت
 مگر سوزیانت جنات آورم
 ویامن شواشاد و خیر کنم
 دا خواست تن را بدرم بتبع

سوهوقه آمد هم از بامداد
 بدین کونه من دیدن تو امت
 شوم دانم سحر خاشخاک آورم
 اگر نام خویش از جهان کم کنم
 ای ای ای ای ای ای ای ای

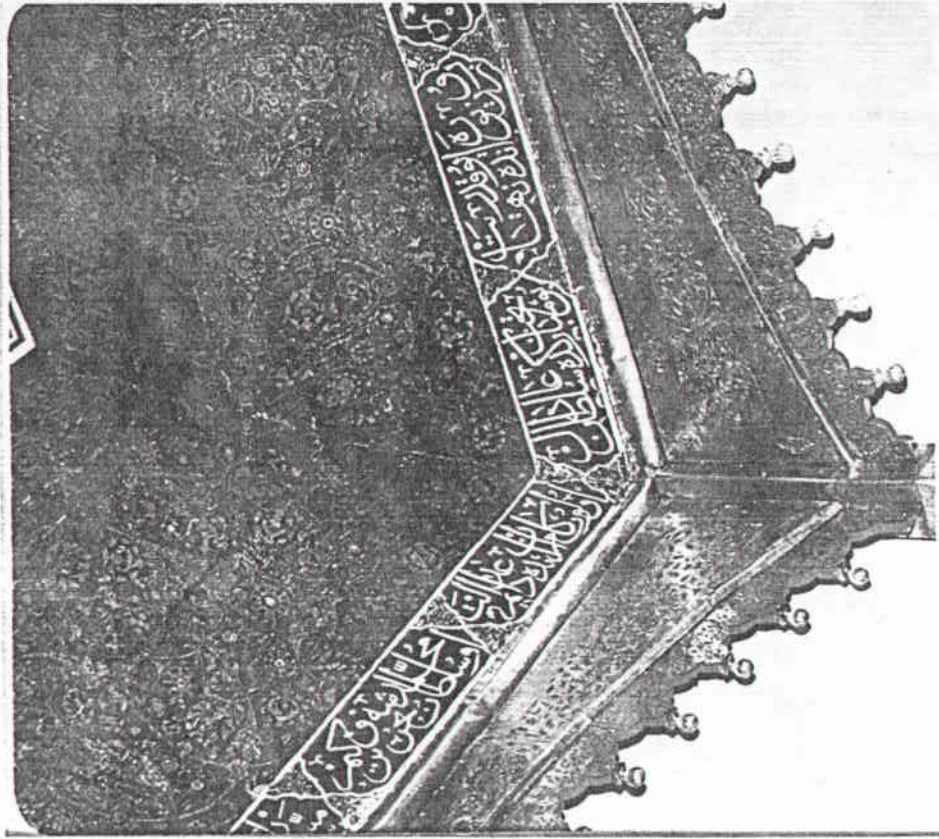
R. 66

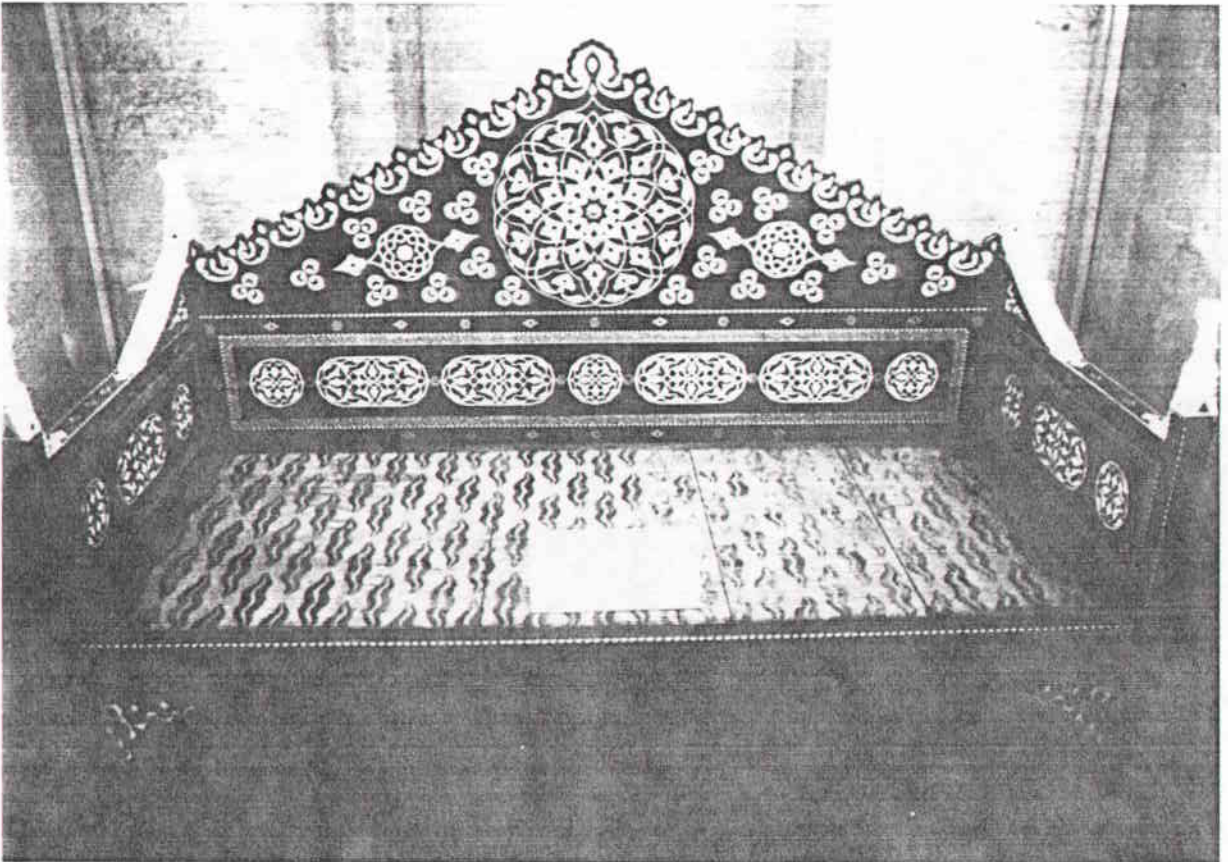
R 67

R. 68

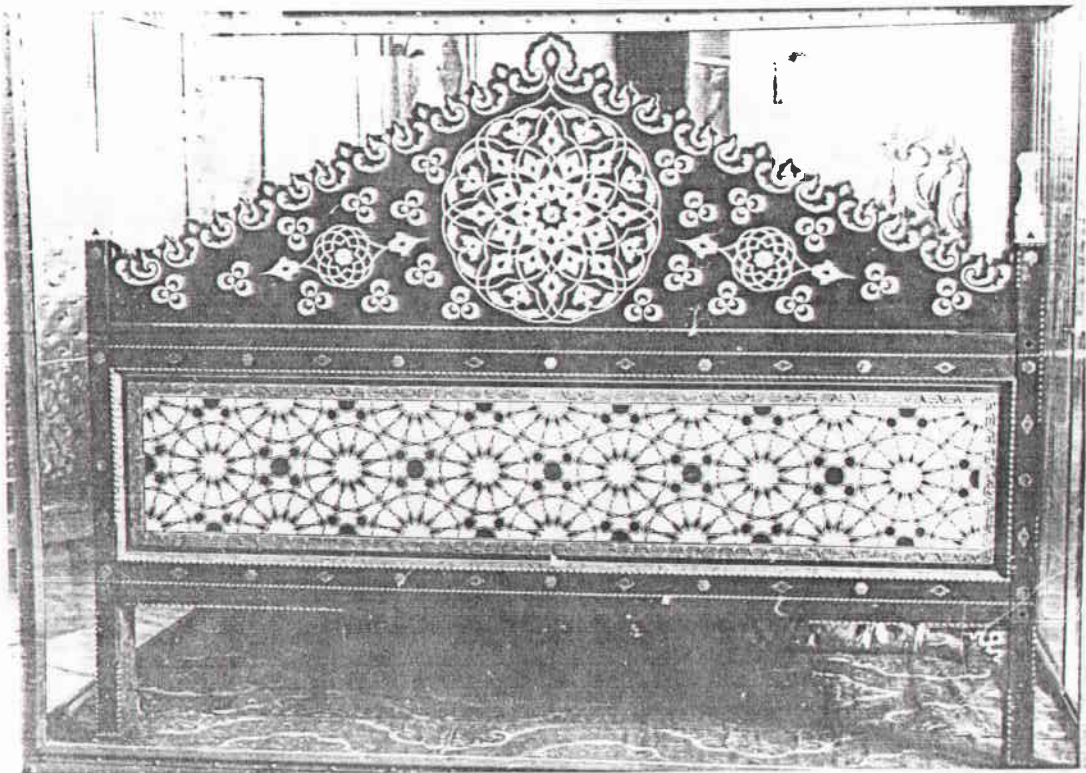
R. 69

R. 70

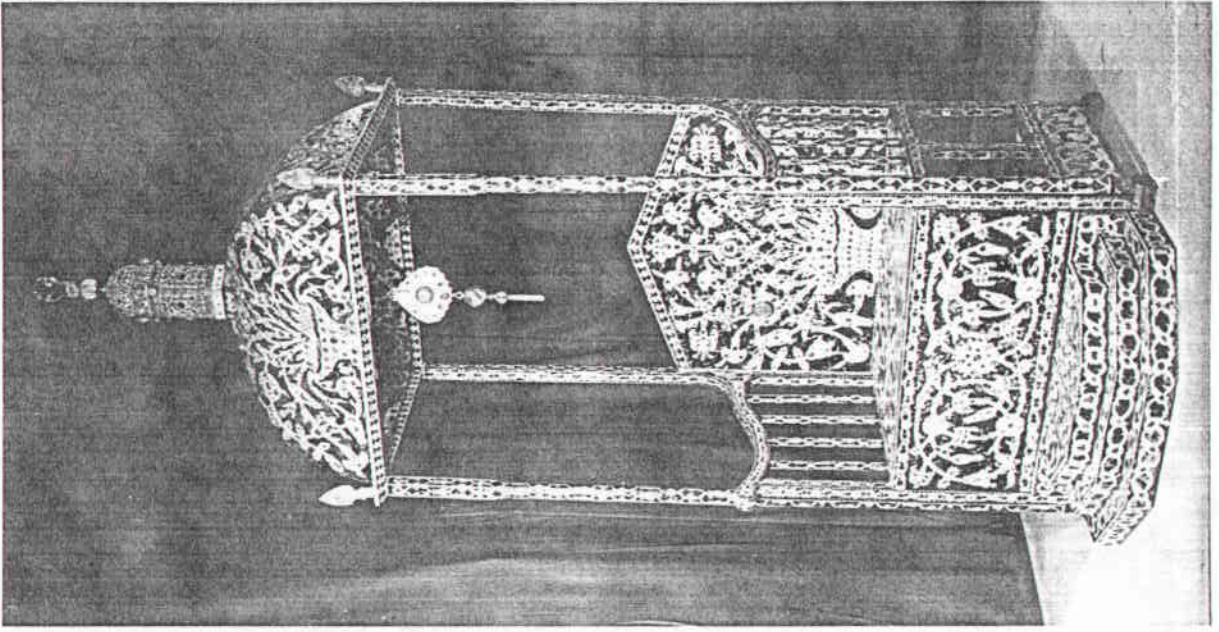

R. 71

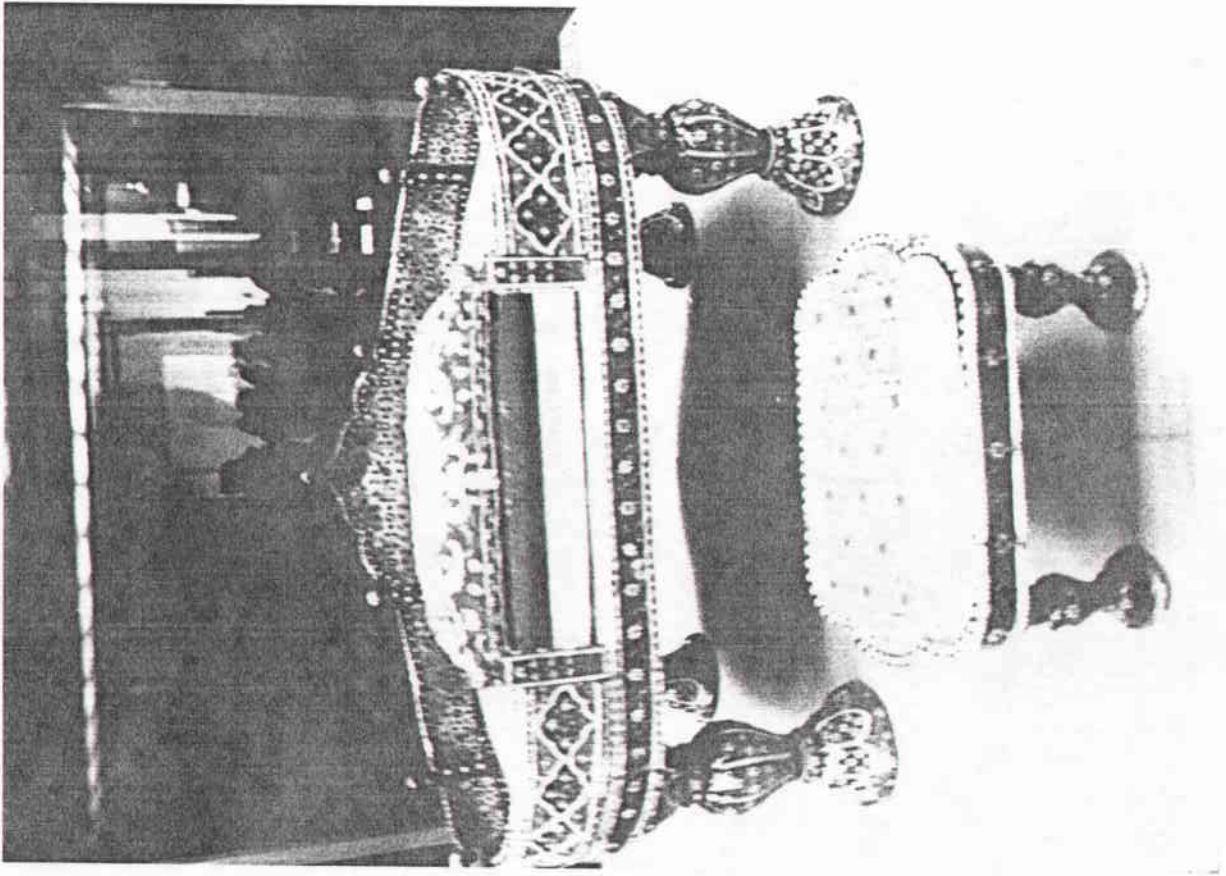

R. 72

R. 73

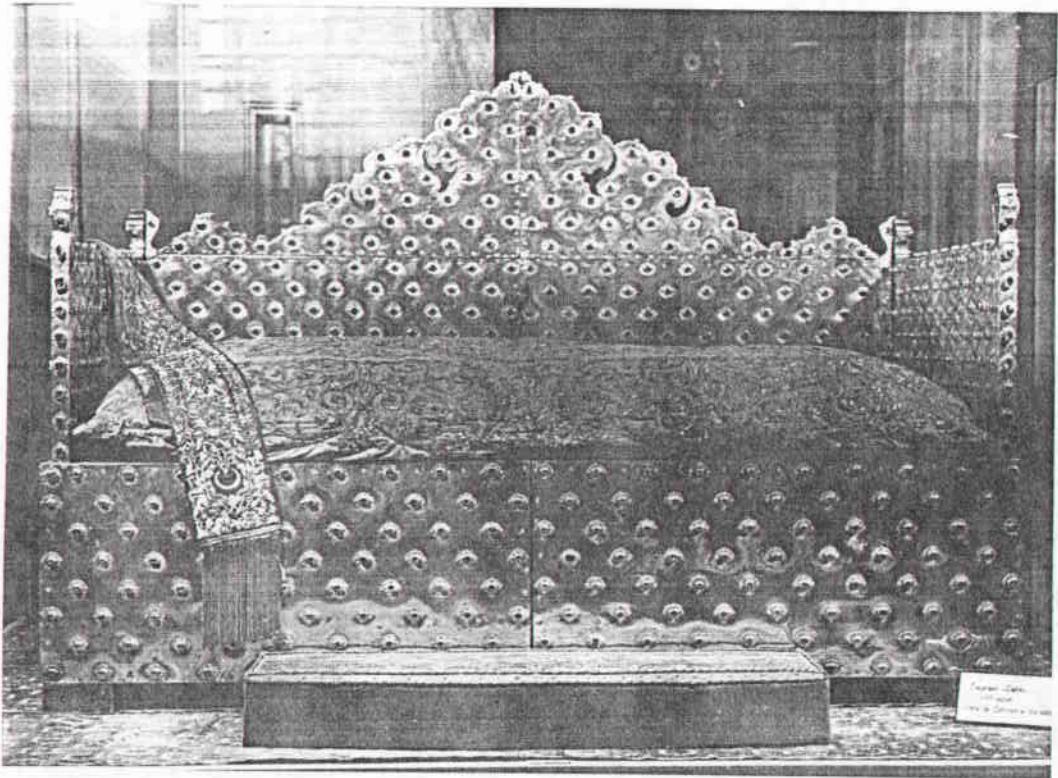

R. 74

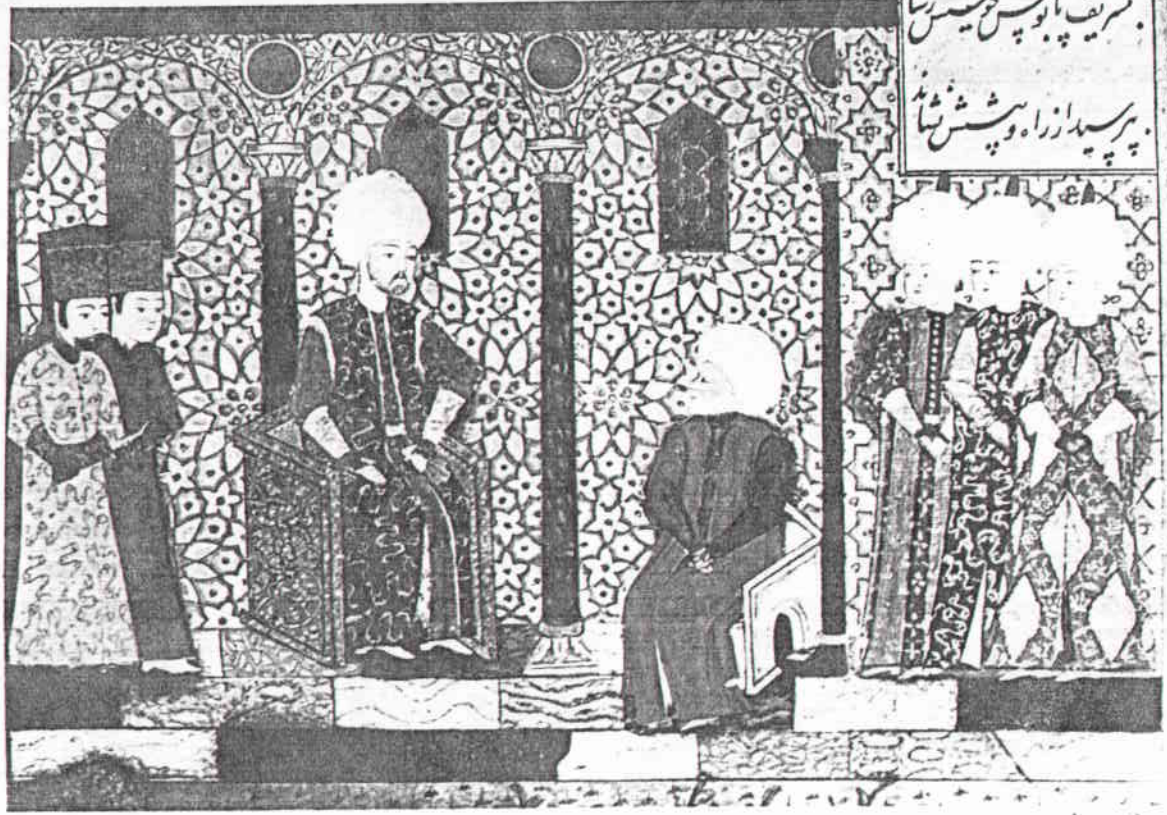

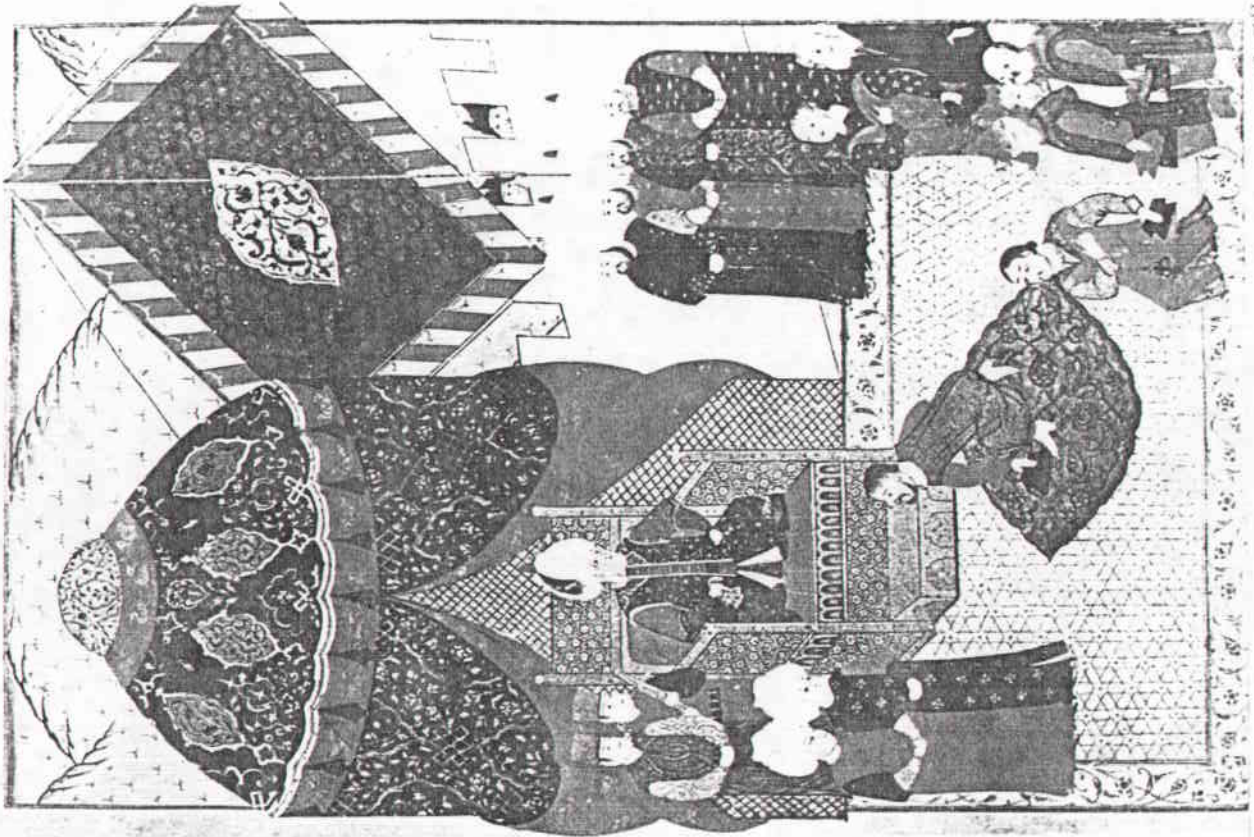
R. 75

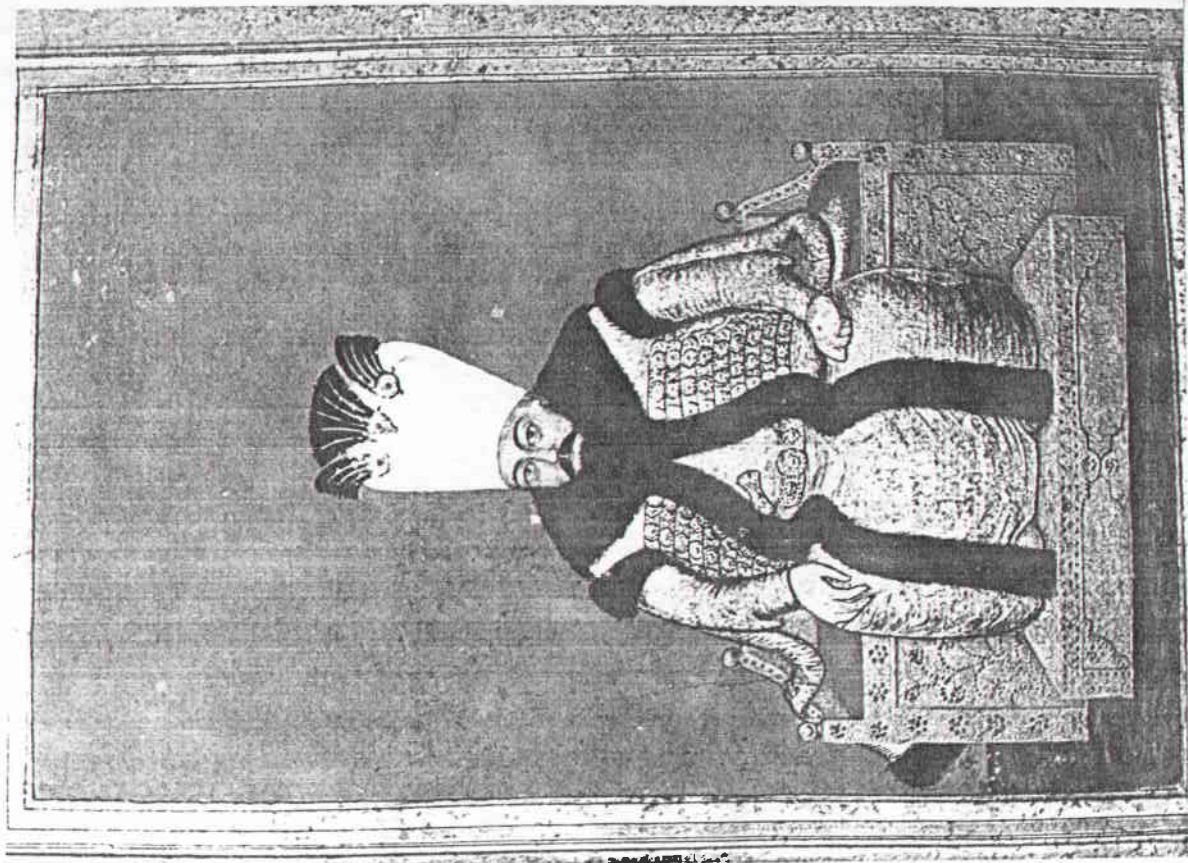
R. 76

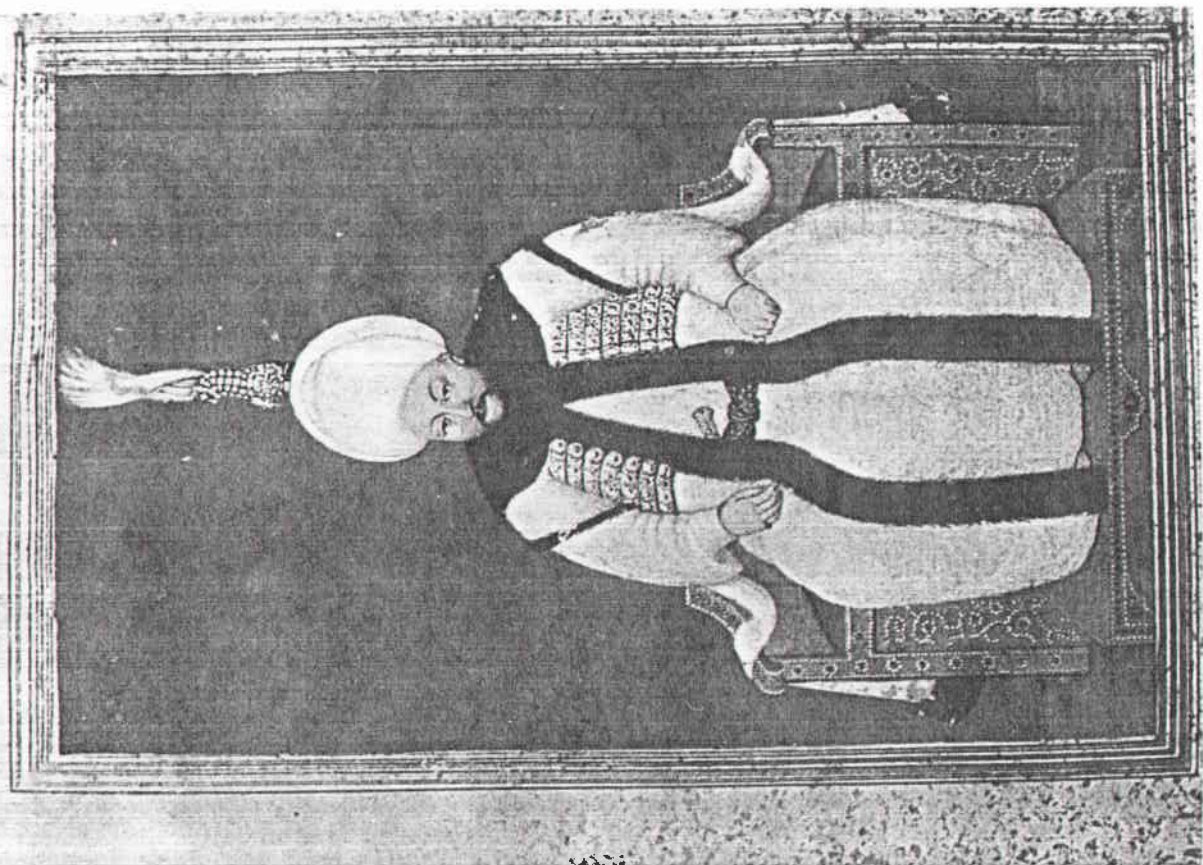
R. 77

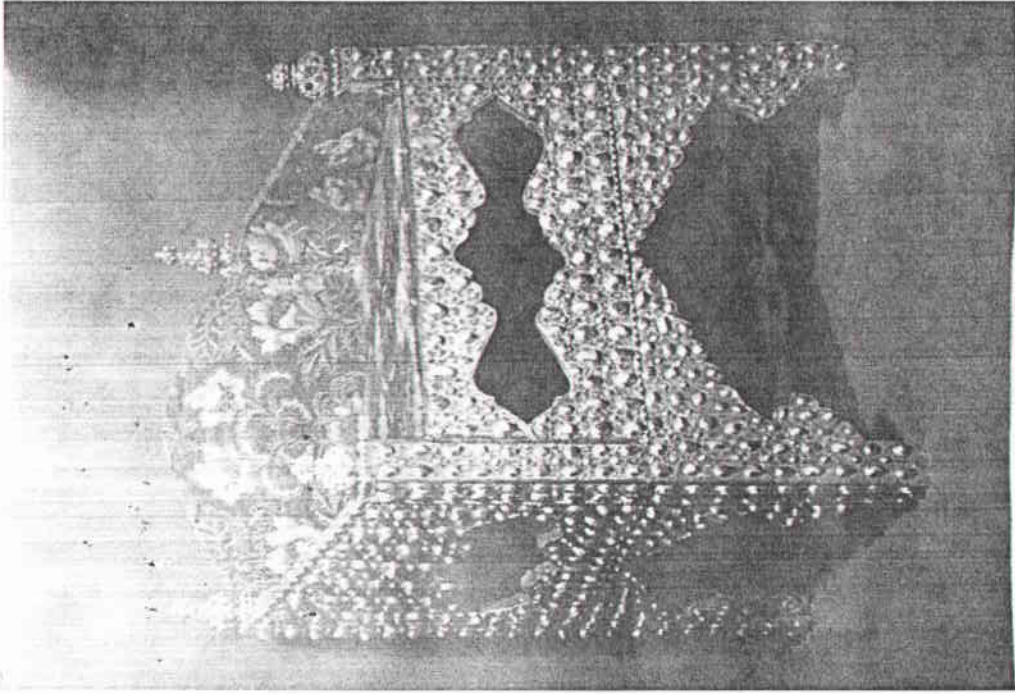
R. 77

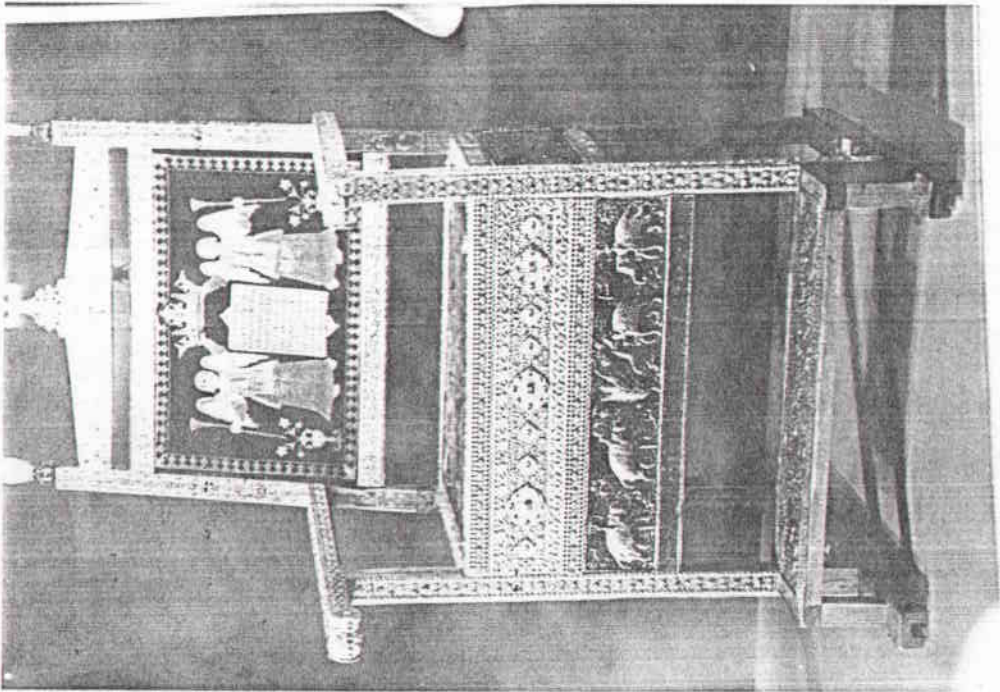
R. 79

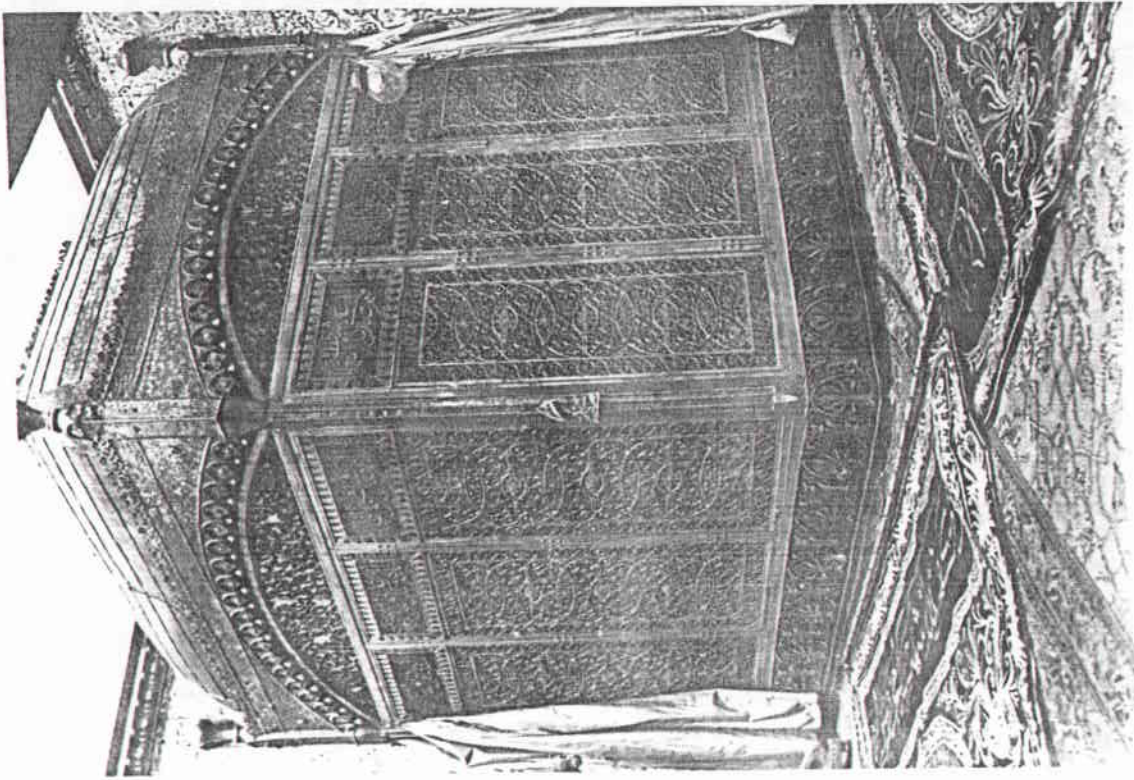
R. 80

R.81

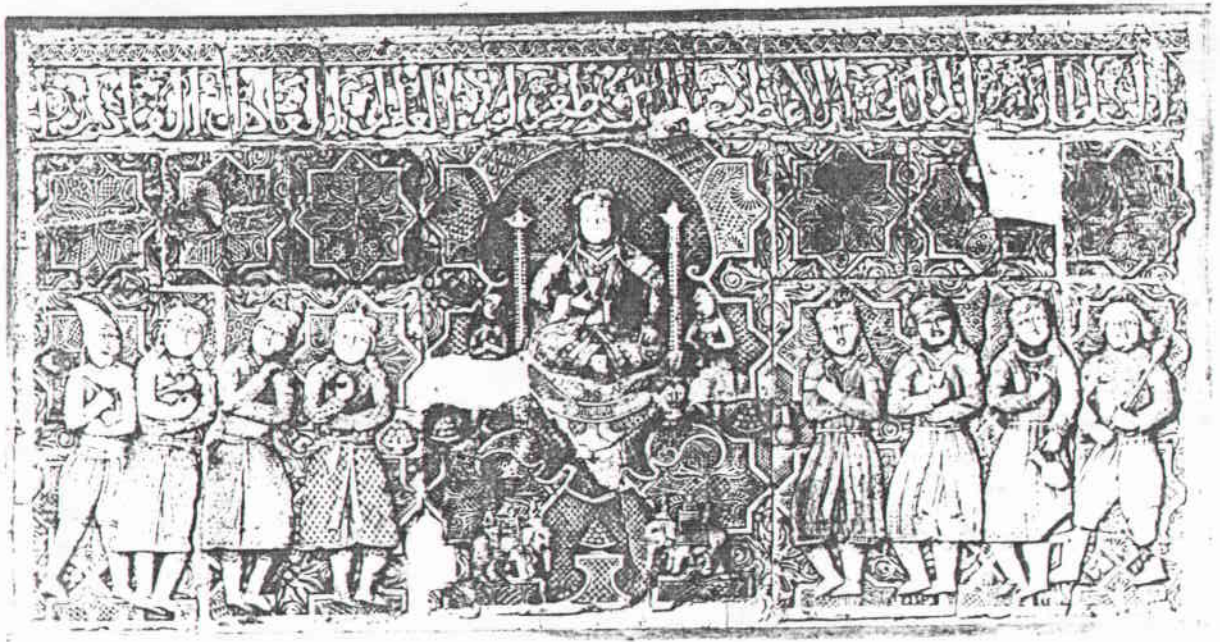
R.82

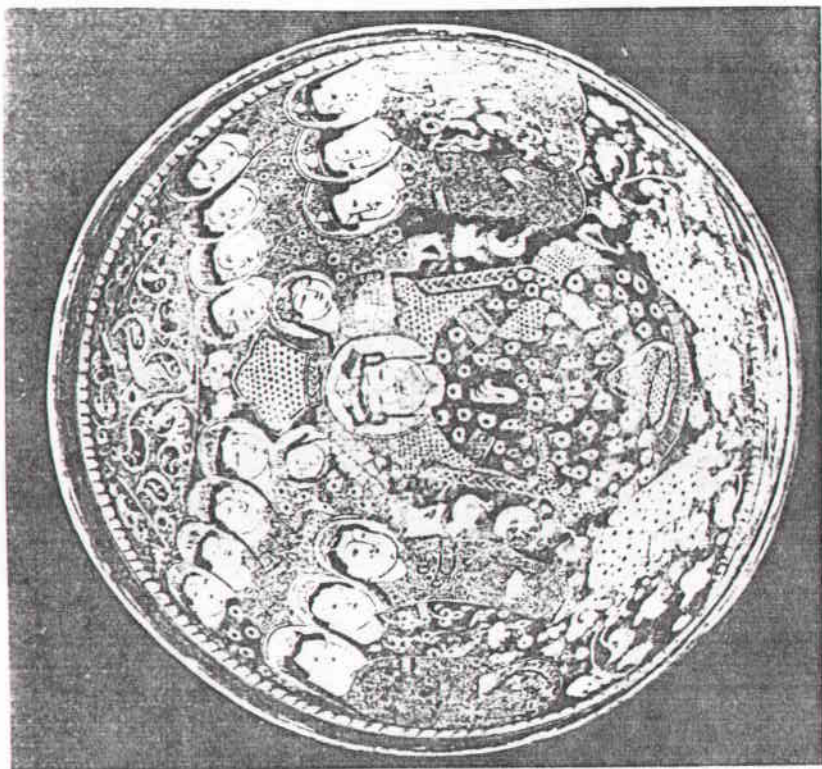
R. 83

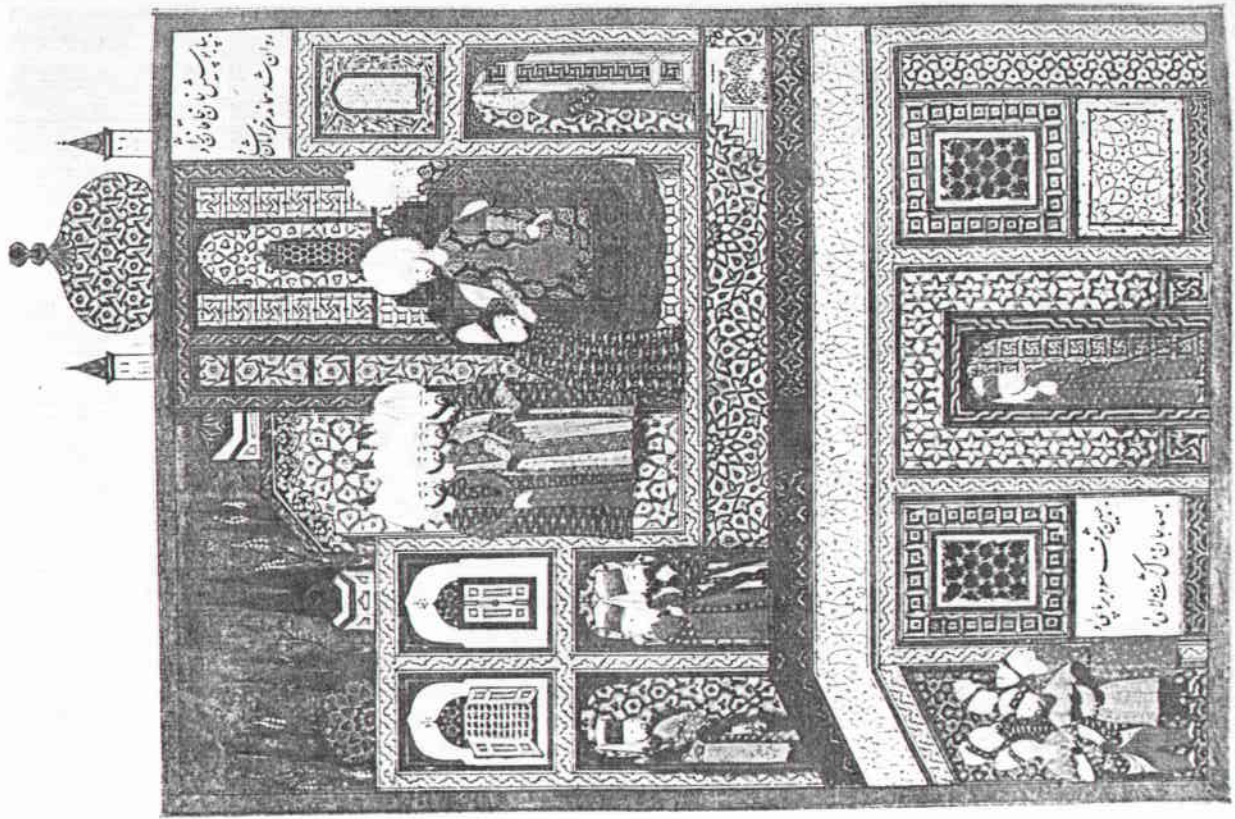
L. 84

R. 35

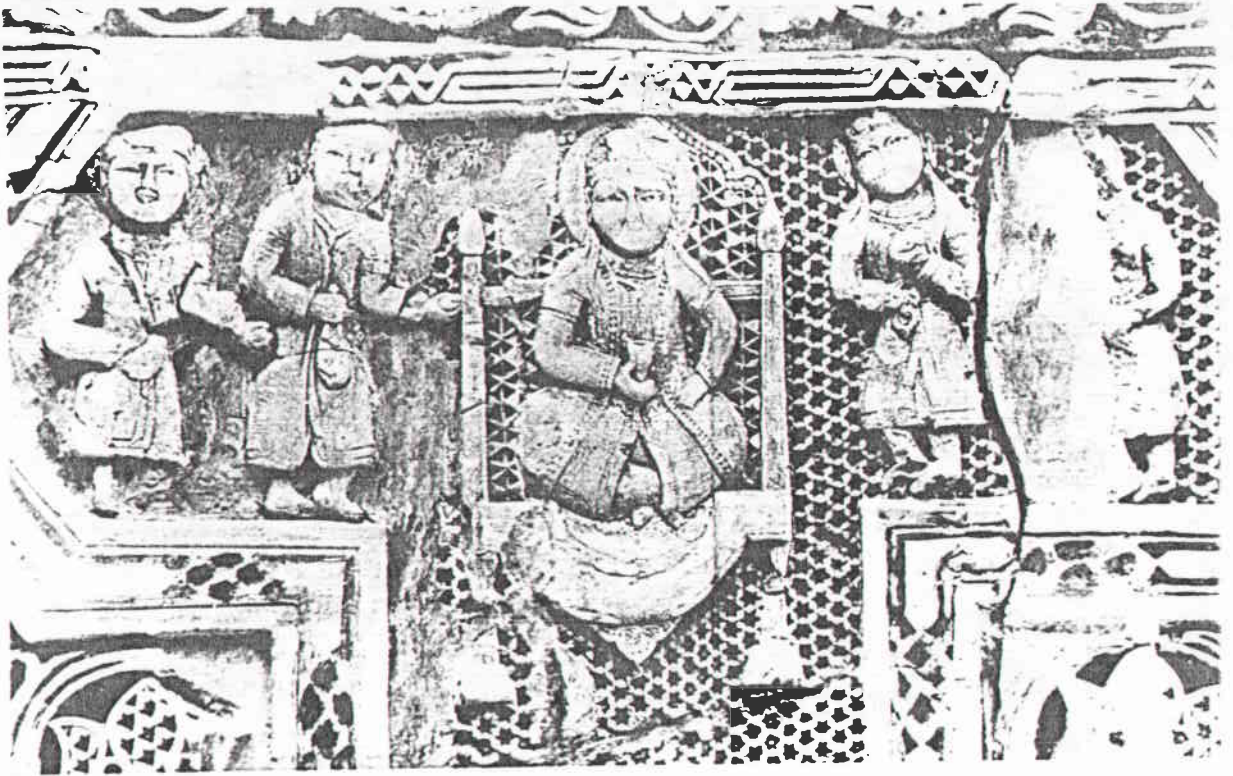
R. 36

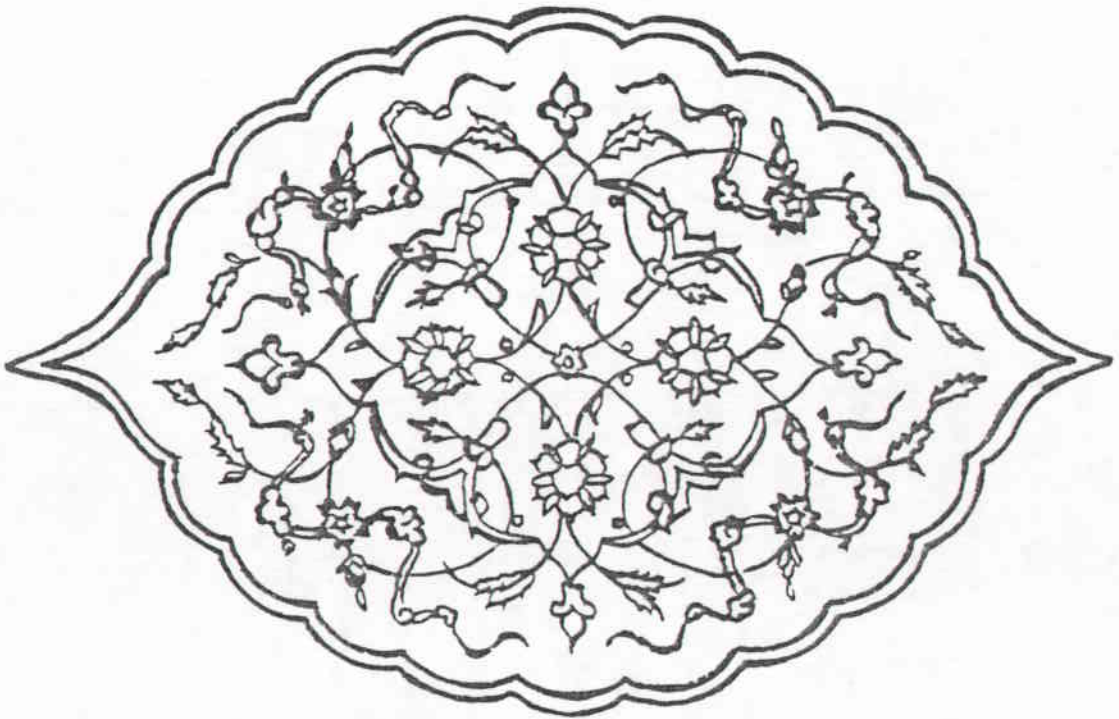
R. 87

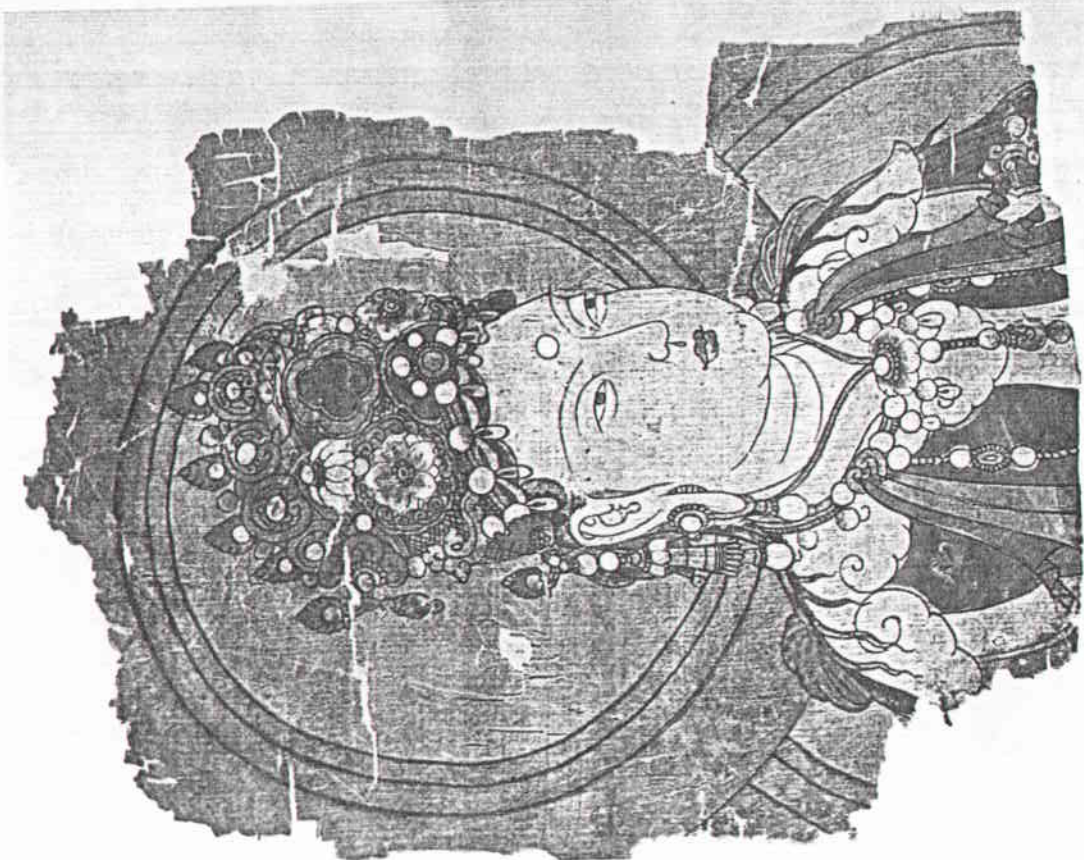
R. 88

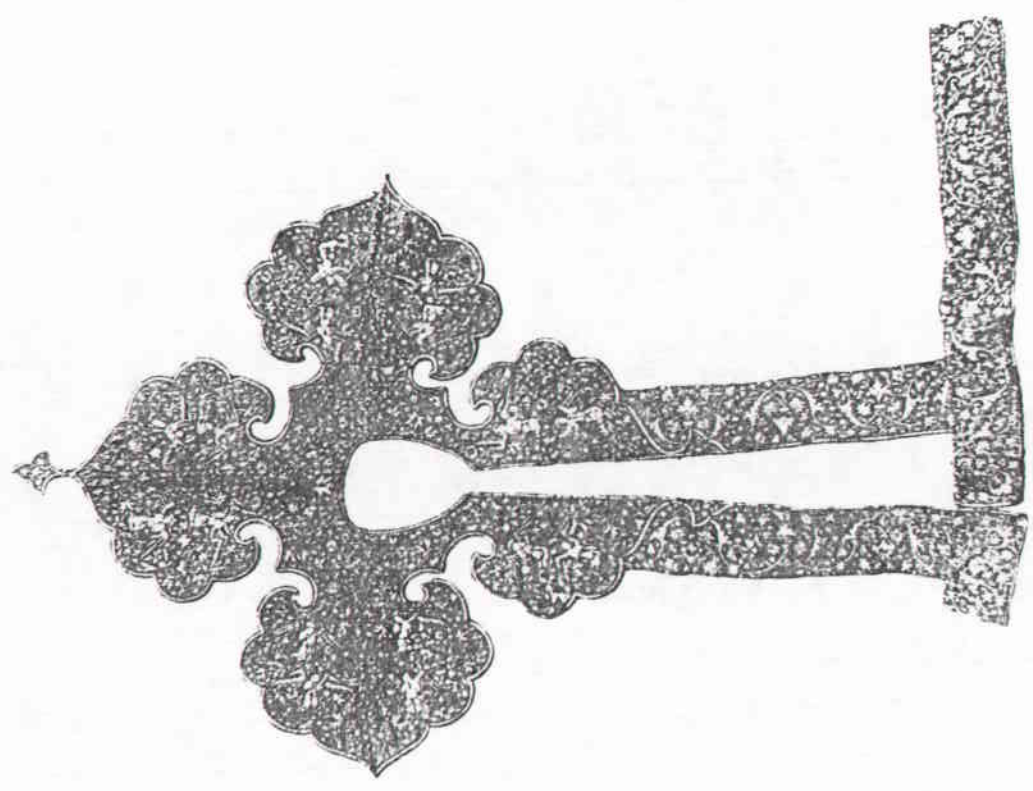
R. 89

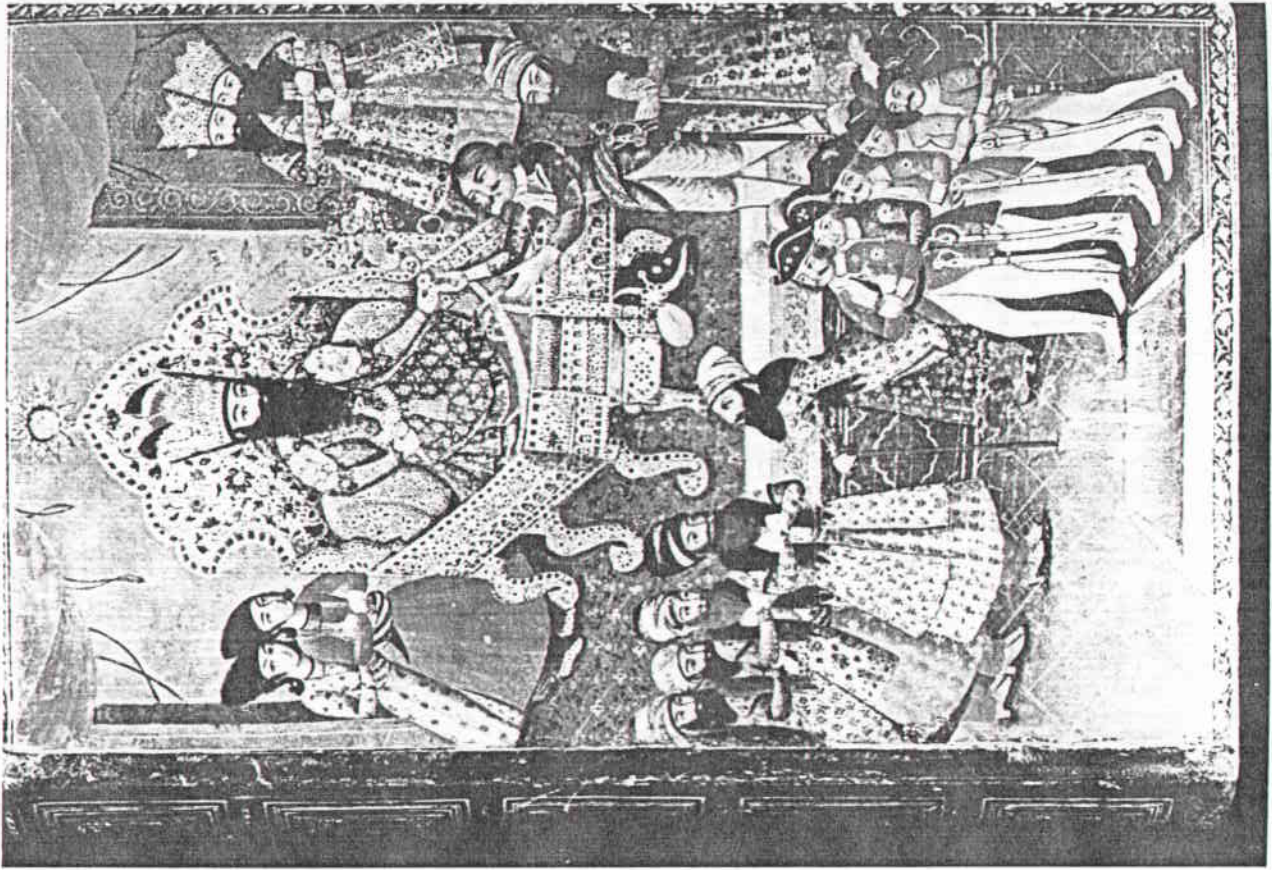
R. 90

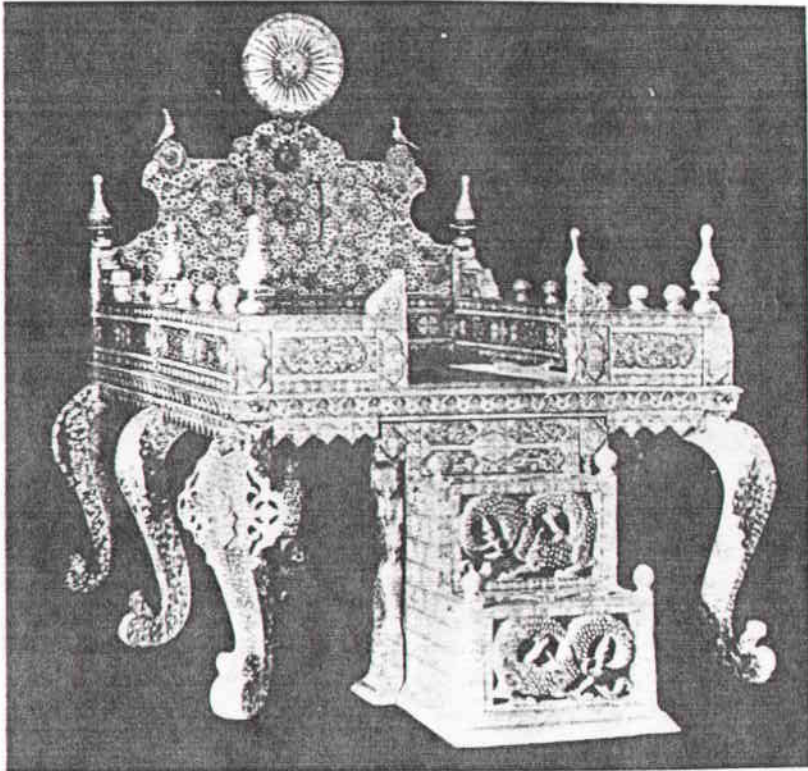
R. 51

R. 92

R.95

R.96

K. 97

K. 98

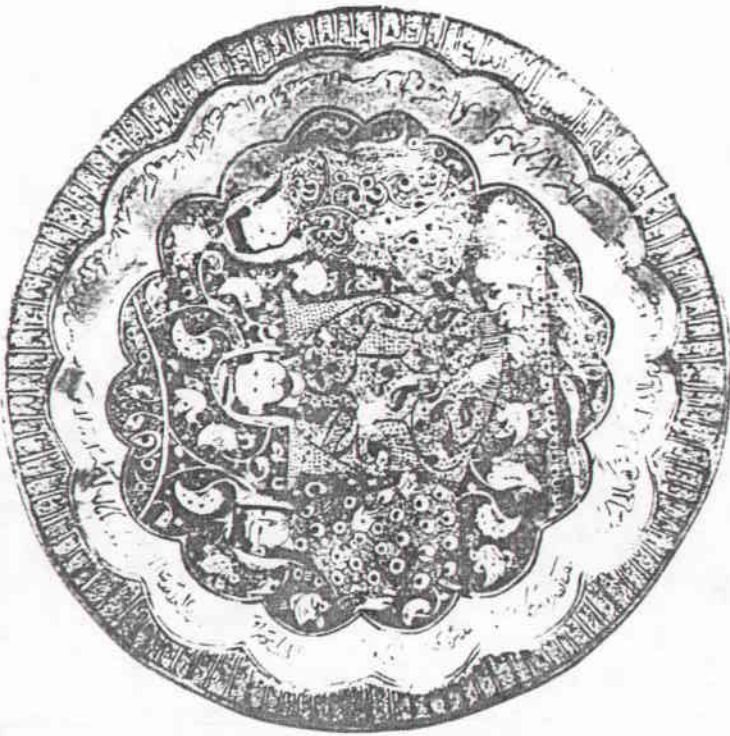
K. 99

K. 100

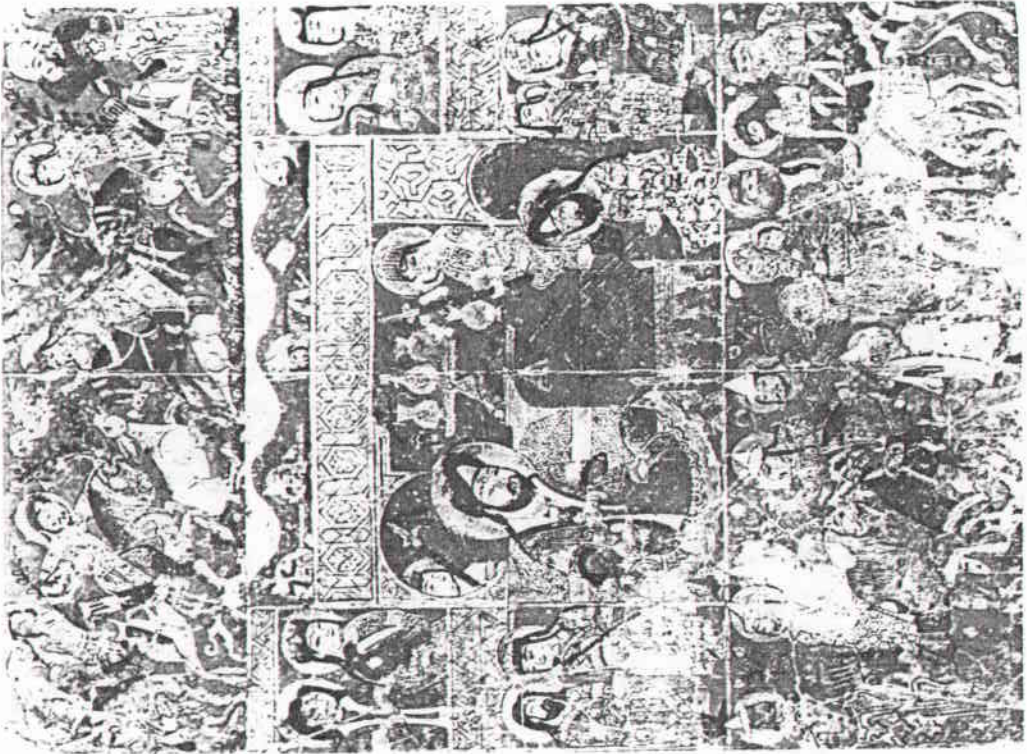
R. 101

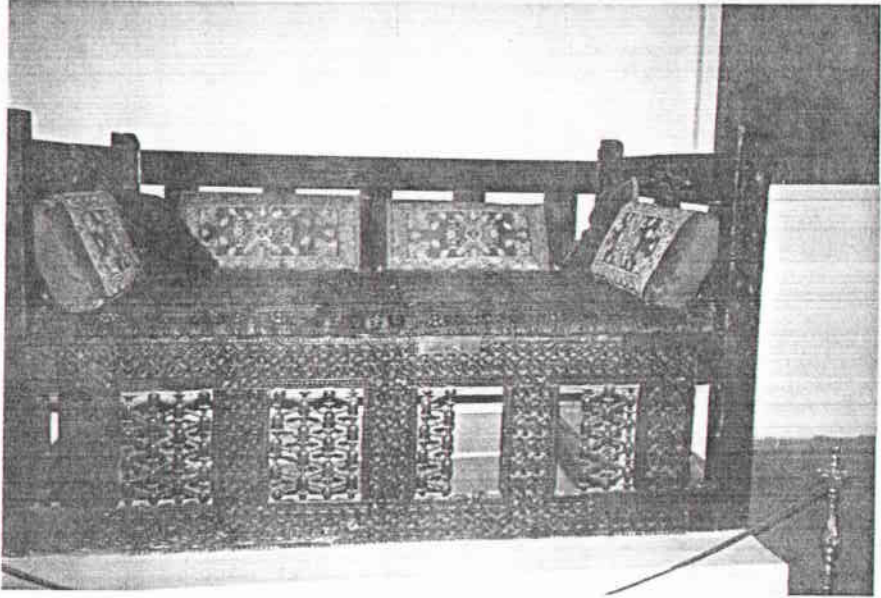
R. 102

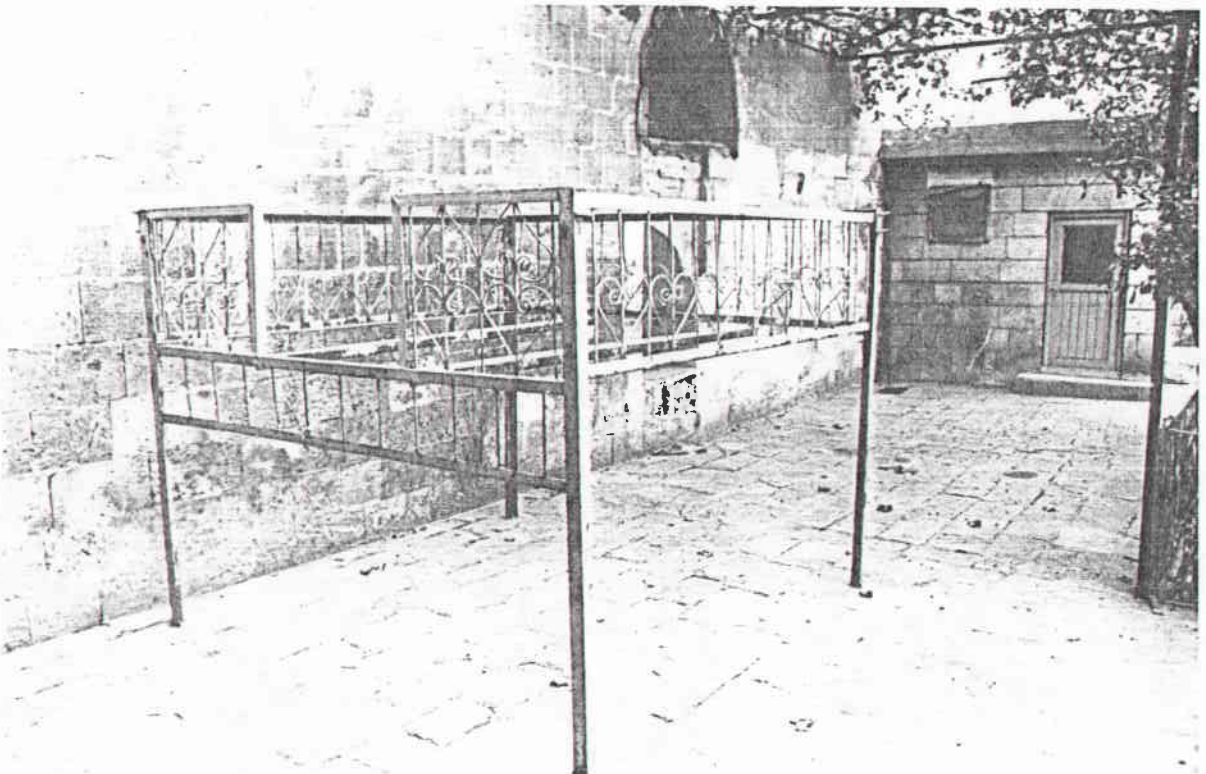
R.103

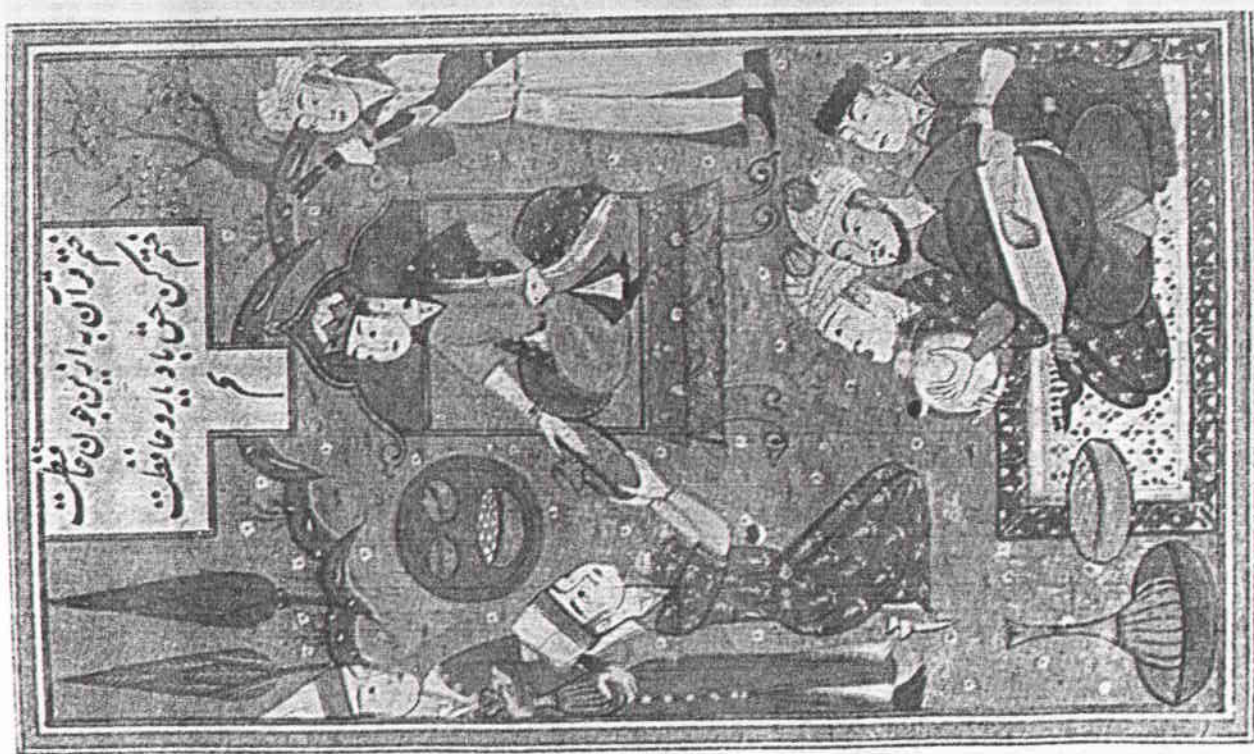
R.104

R.105

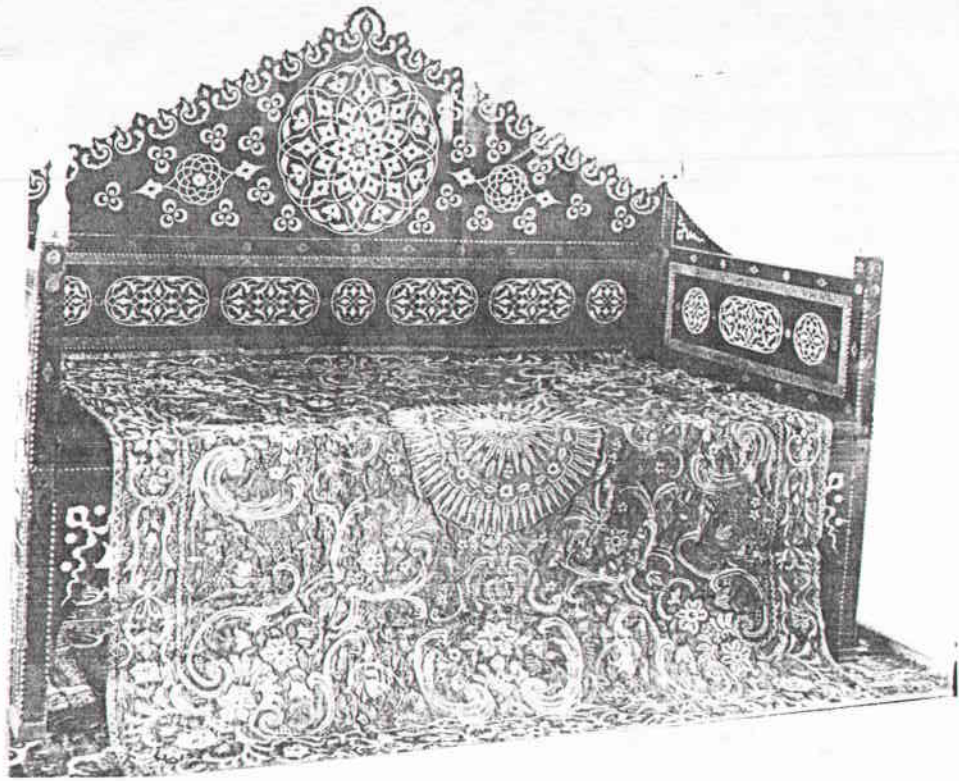

R.106

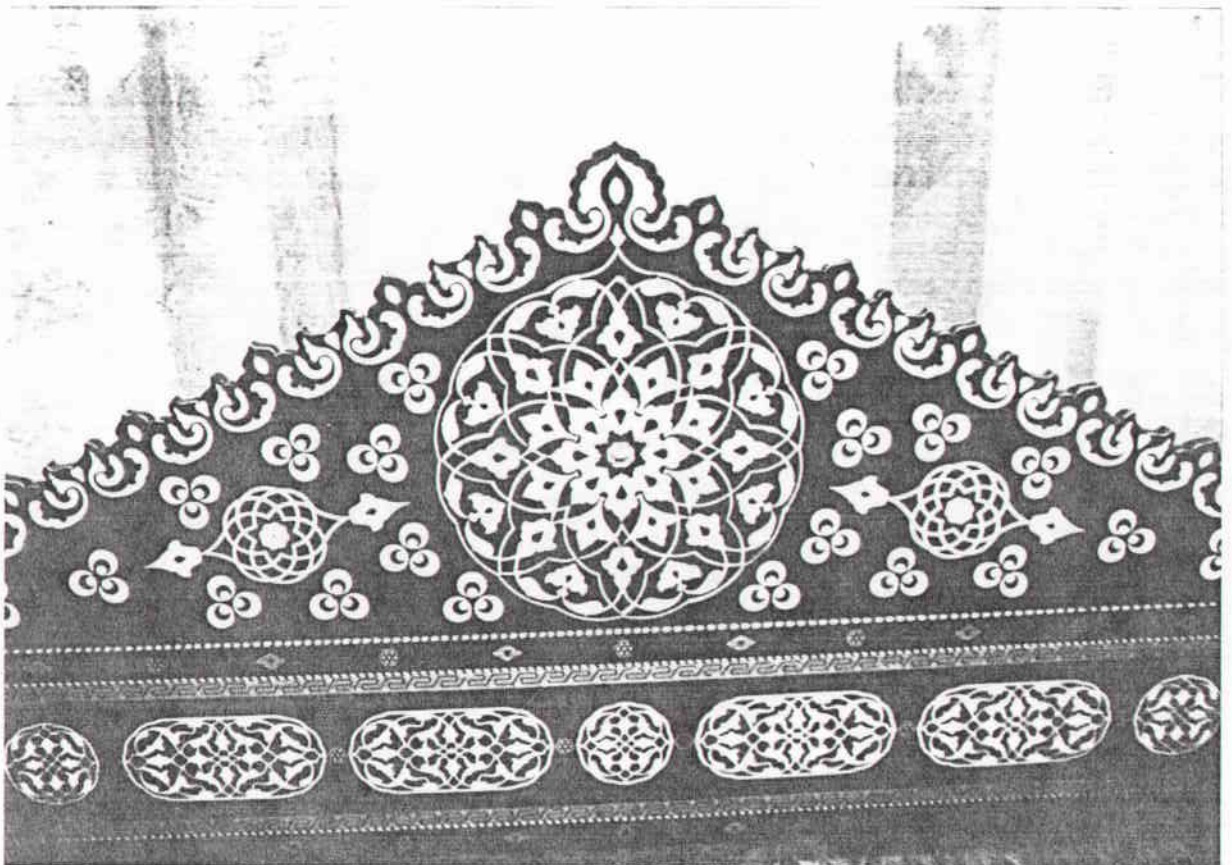

هم ترا آن با این جوان عاقت
 هم کن حق با دیو عاقت

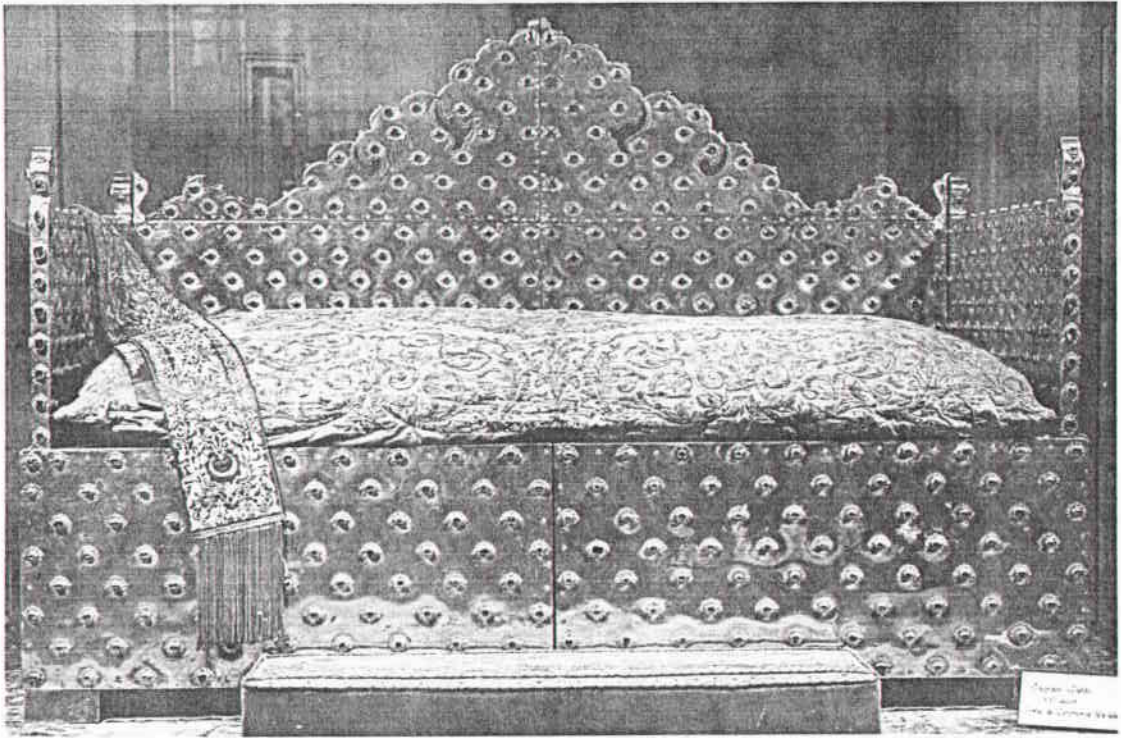

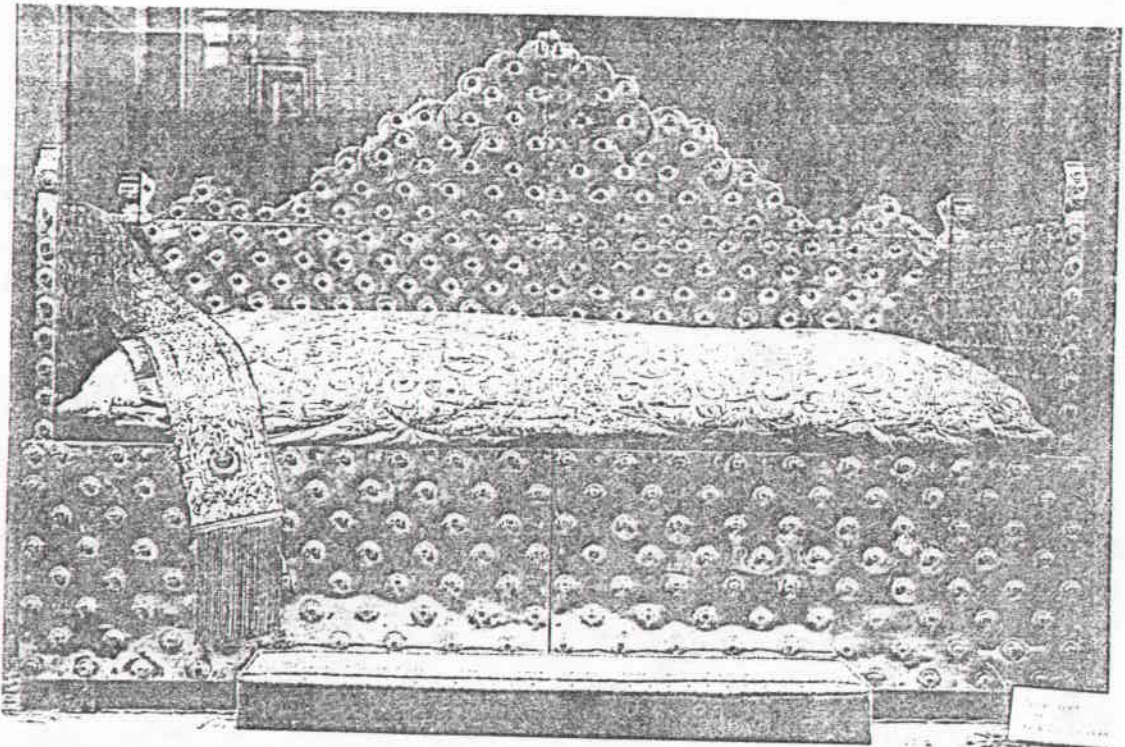
R. 109

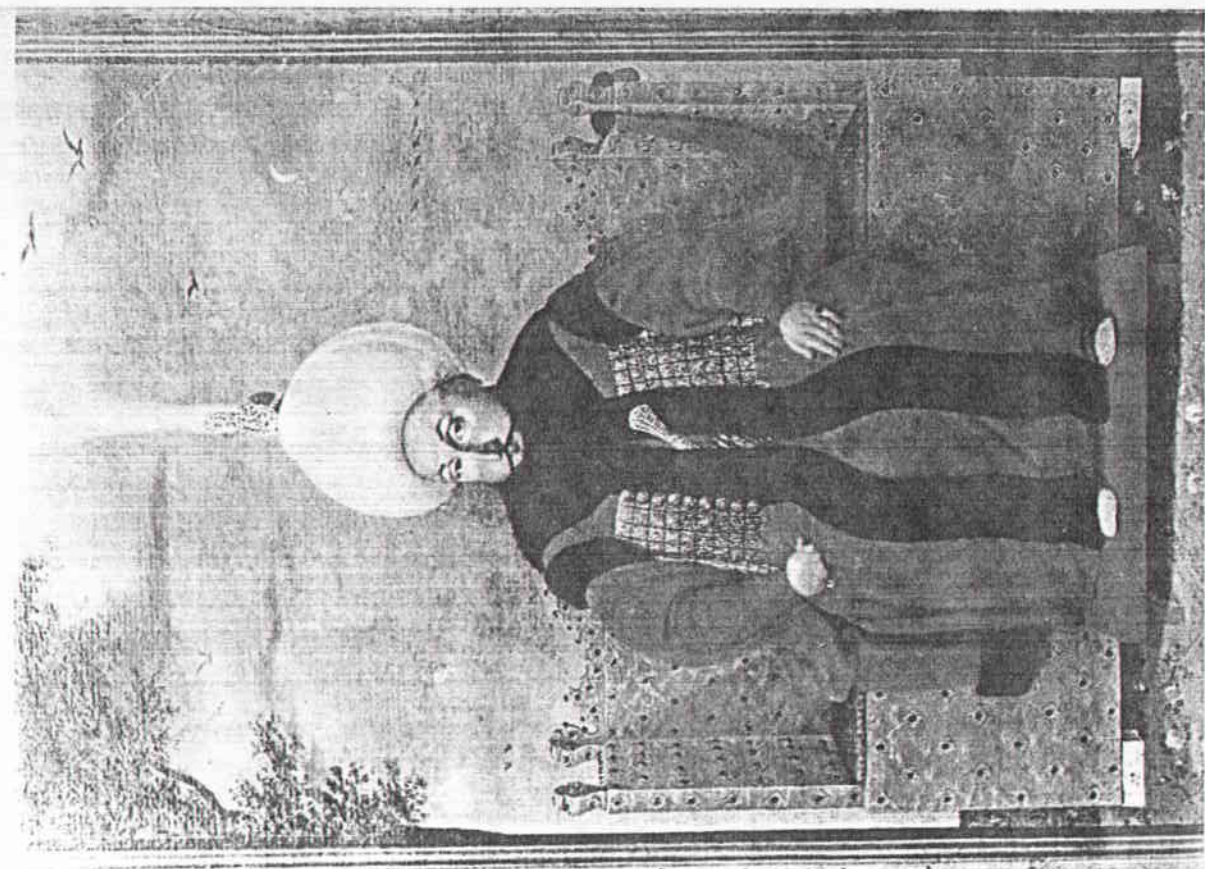
R. 110

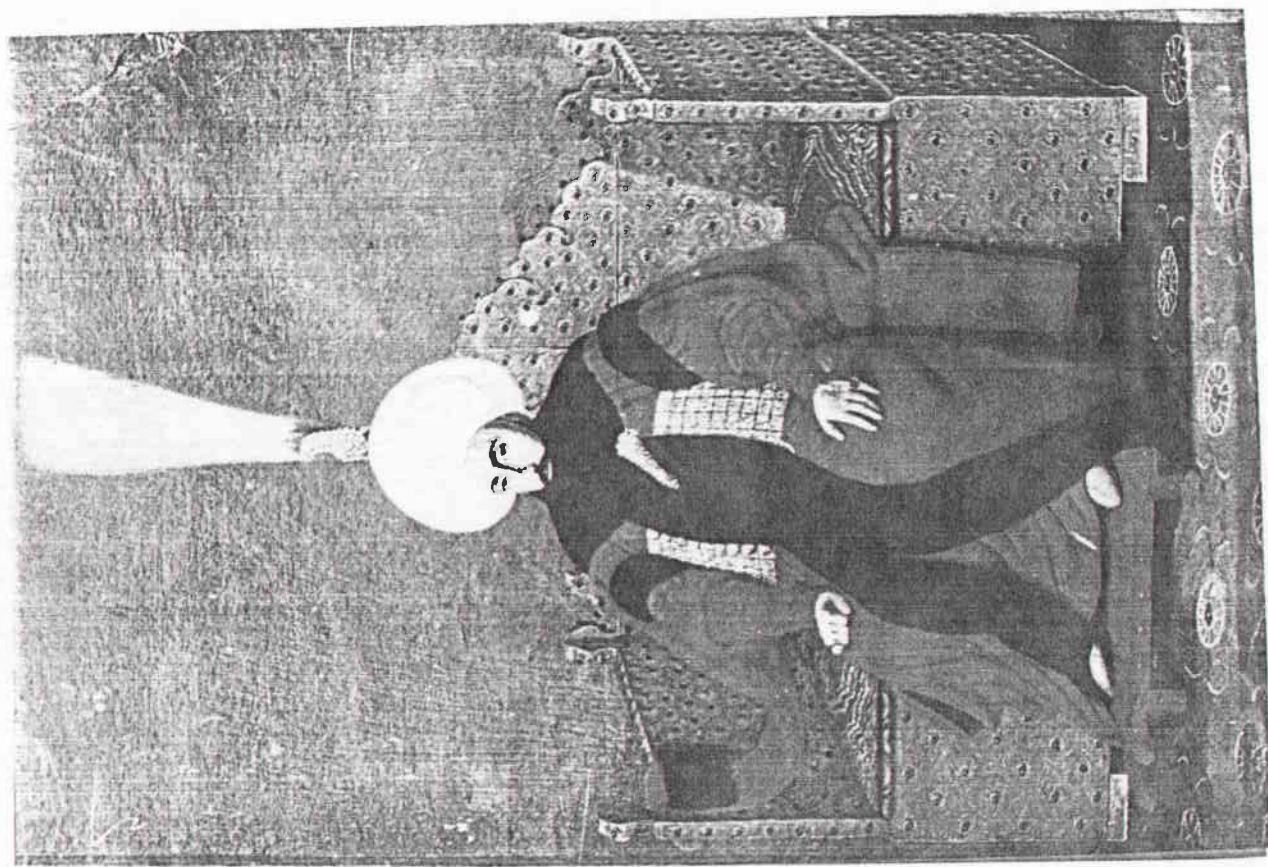
R. 111

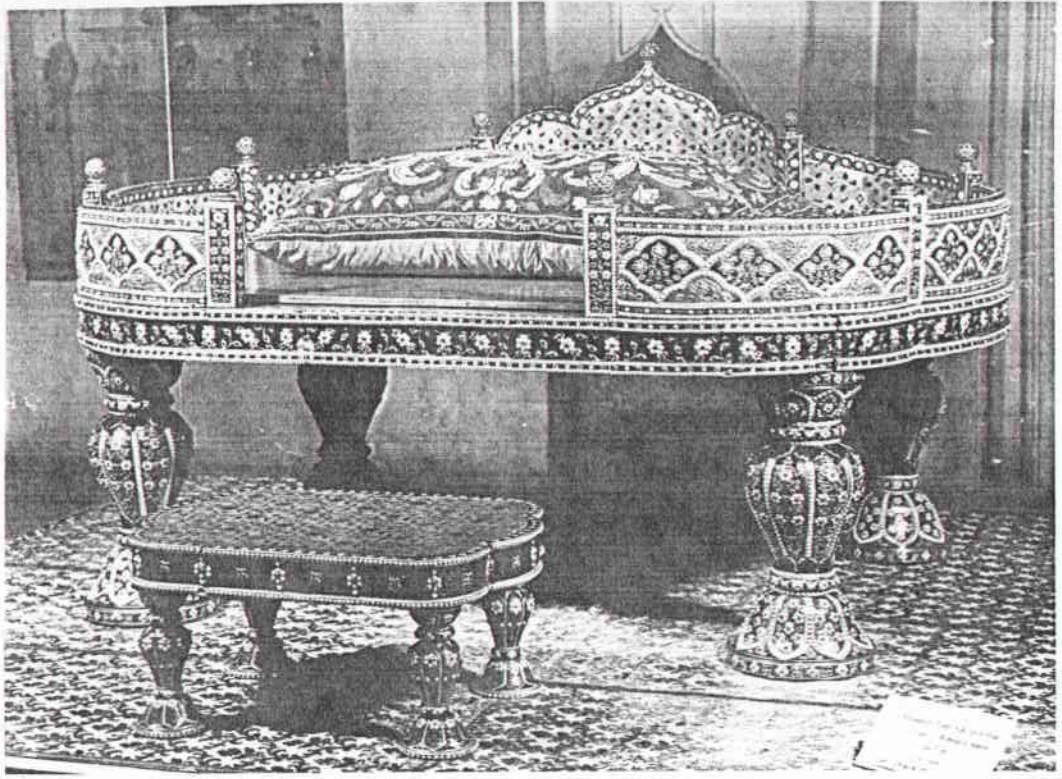
R. 112

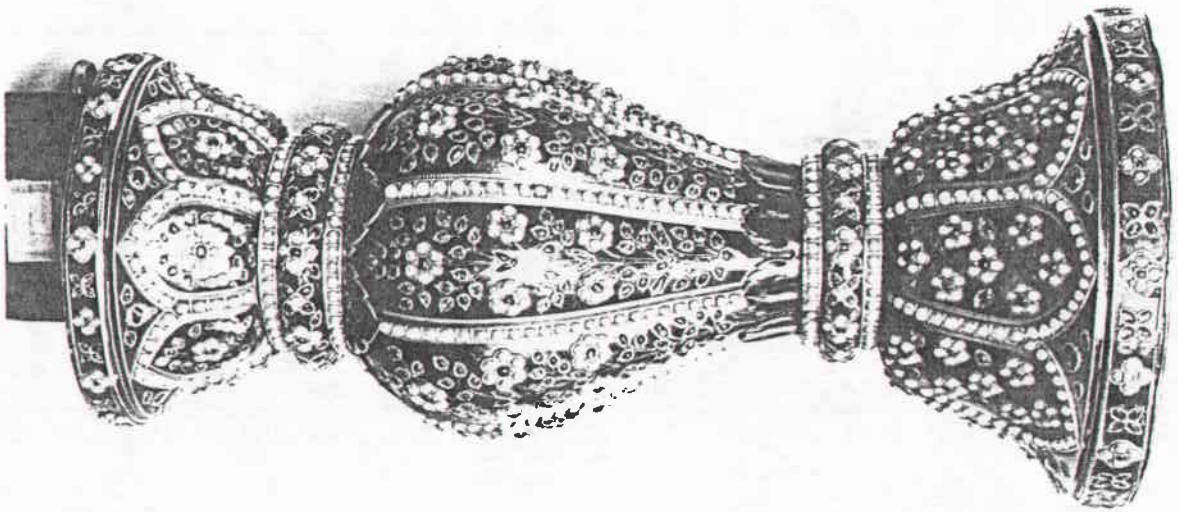
R.113

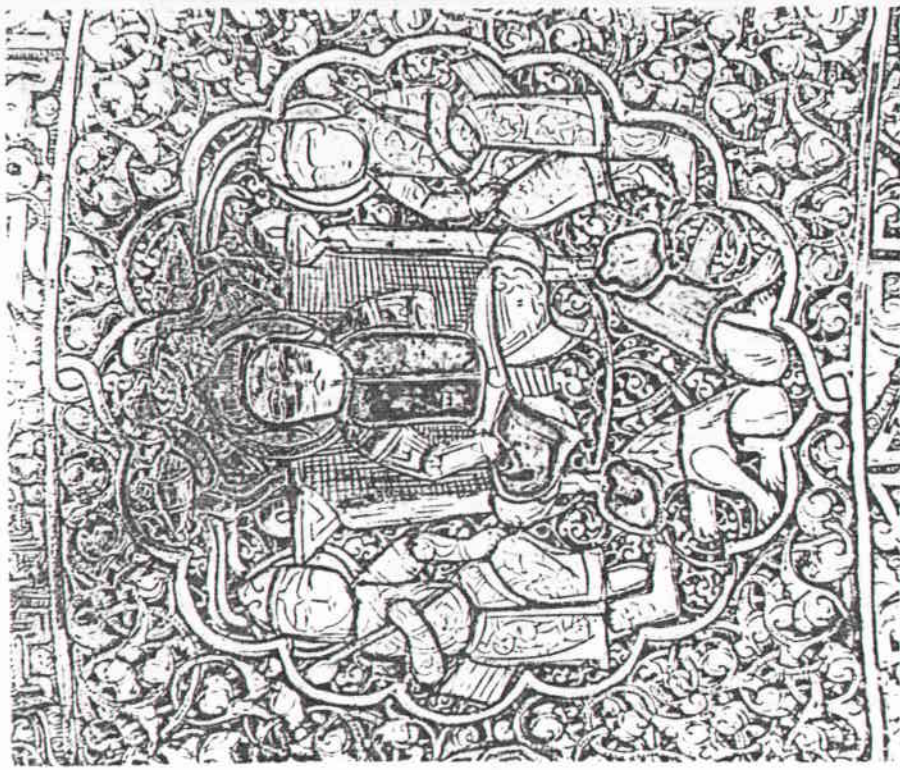
R.114

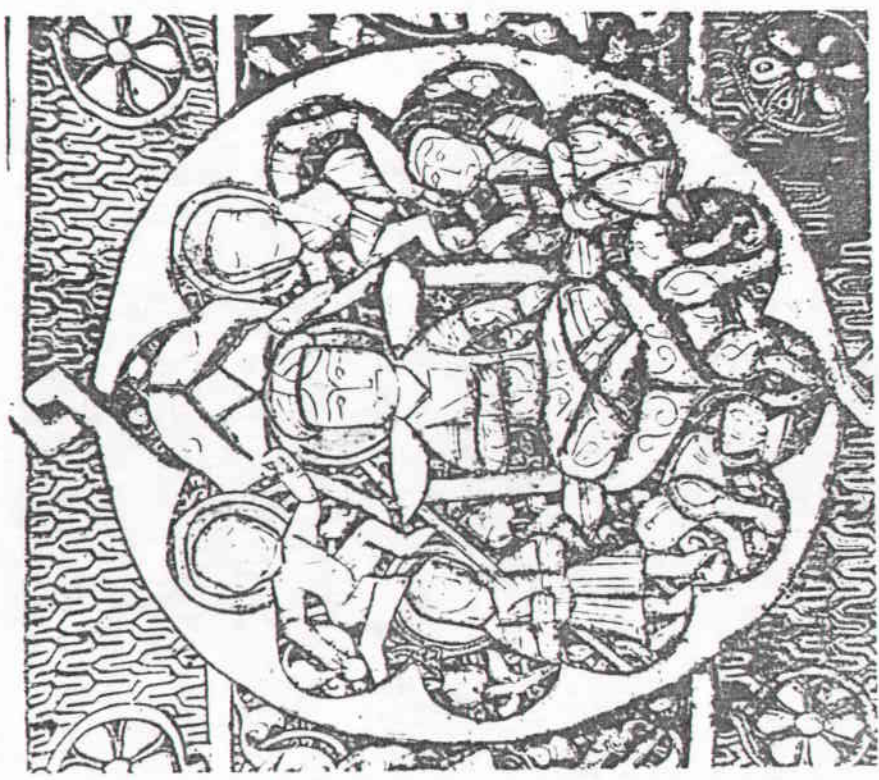
R. 115

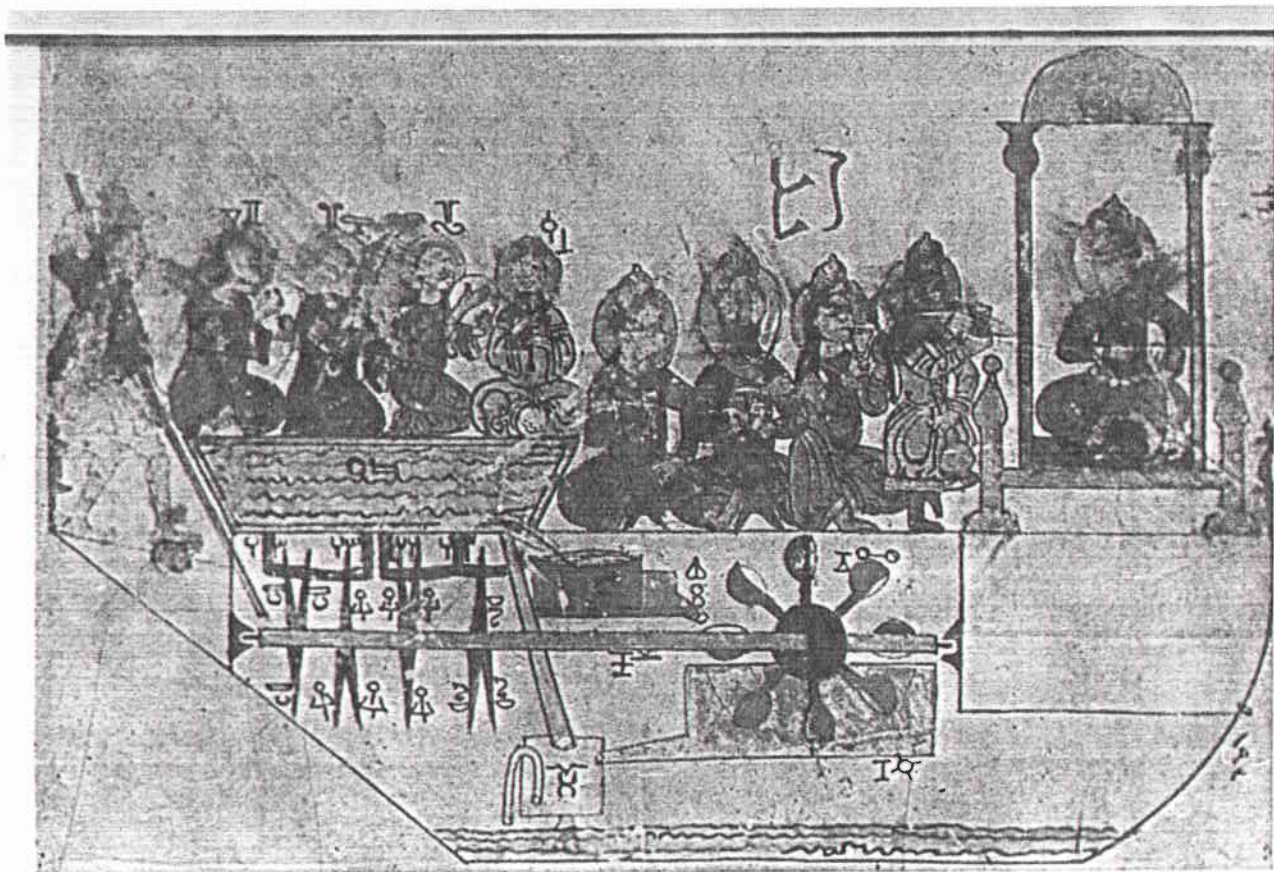
R. 116

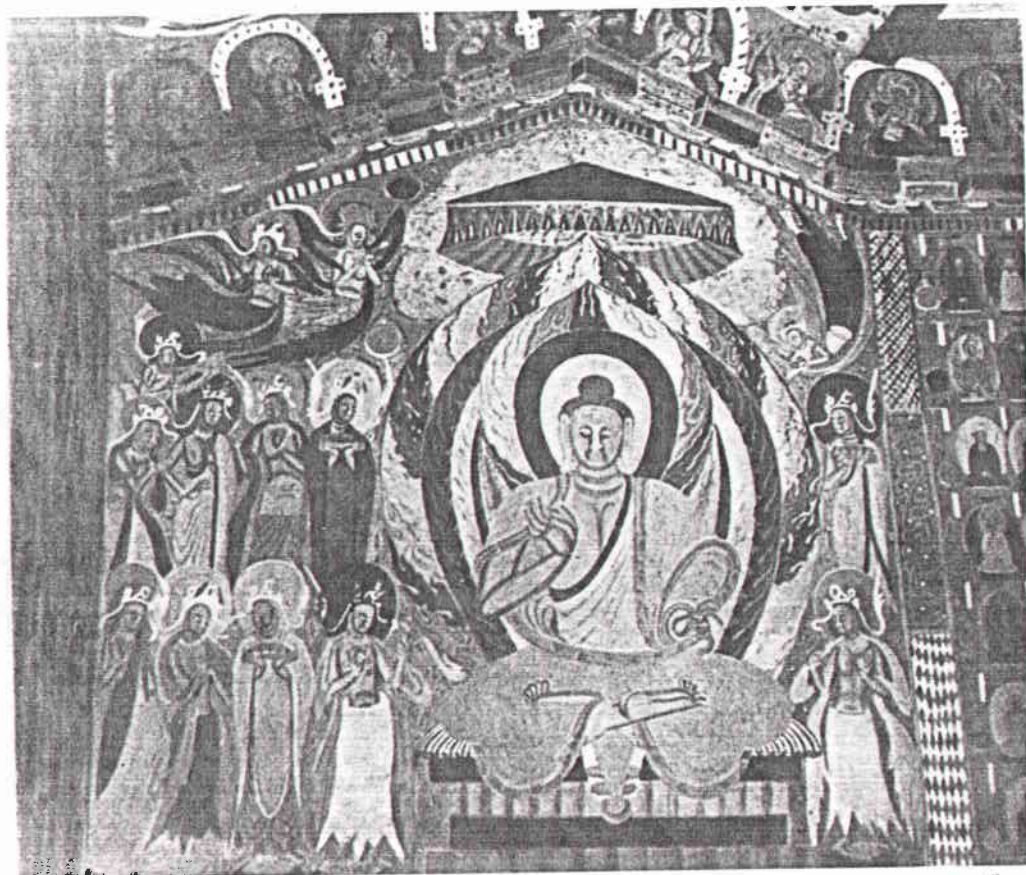
R. 117

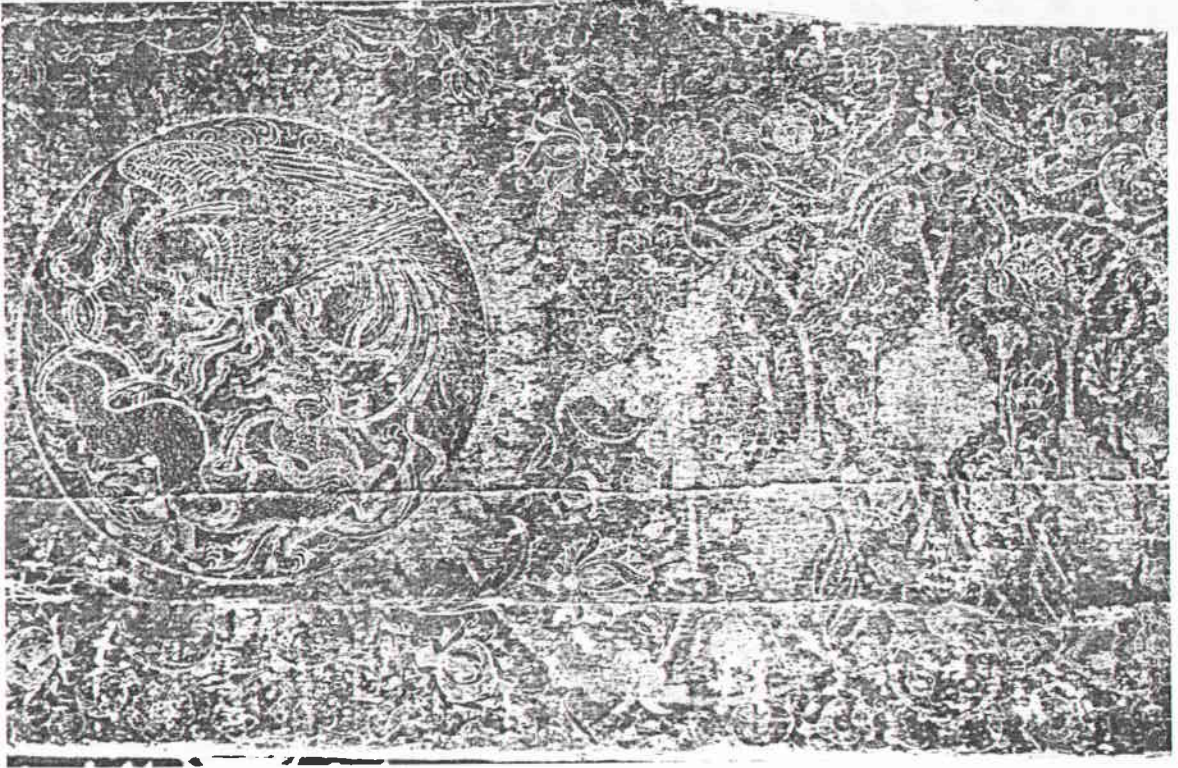
R. 118

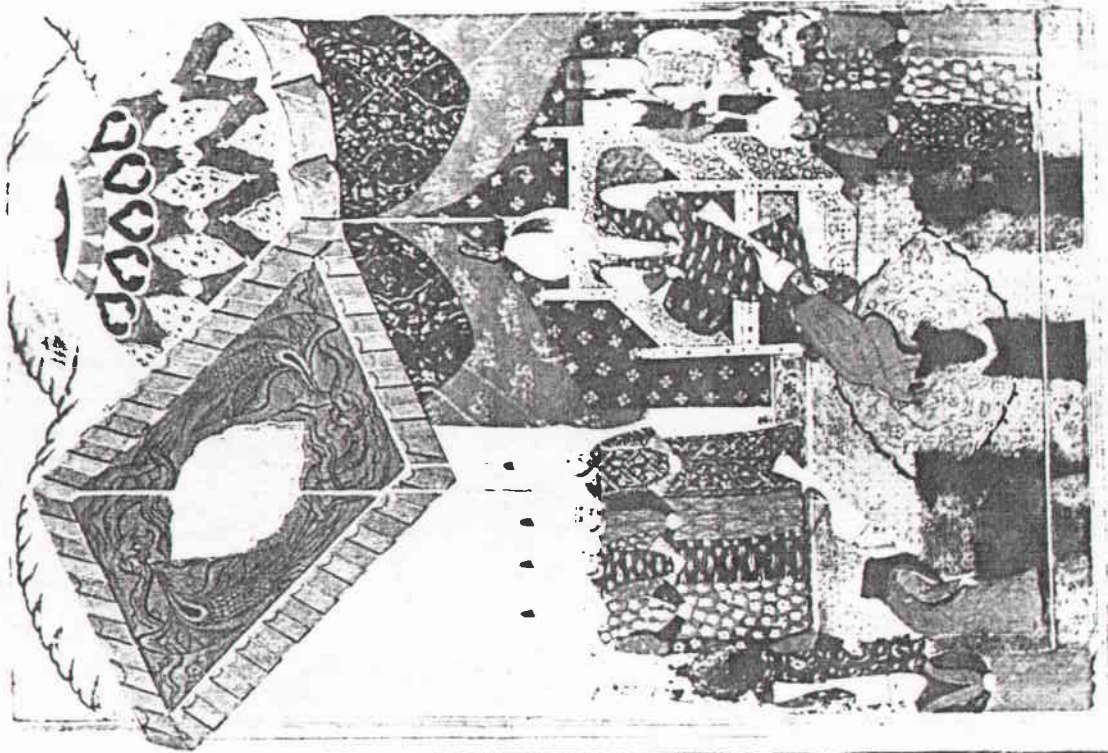
R. 119

R. 120

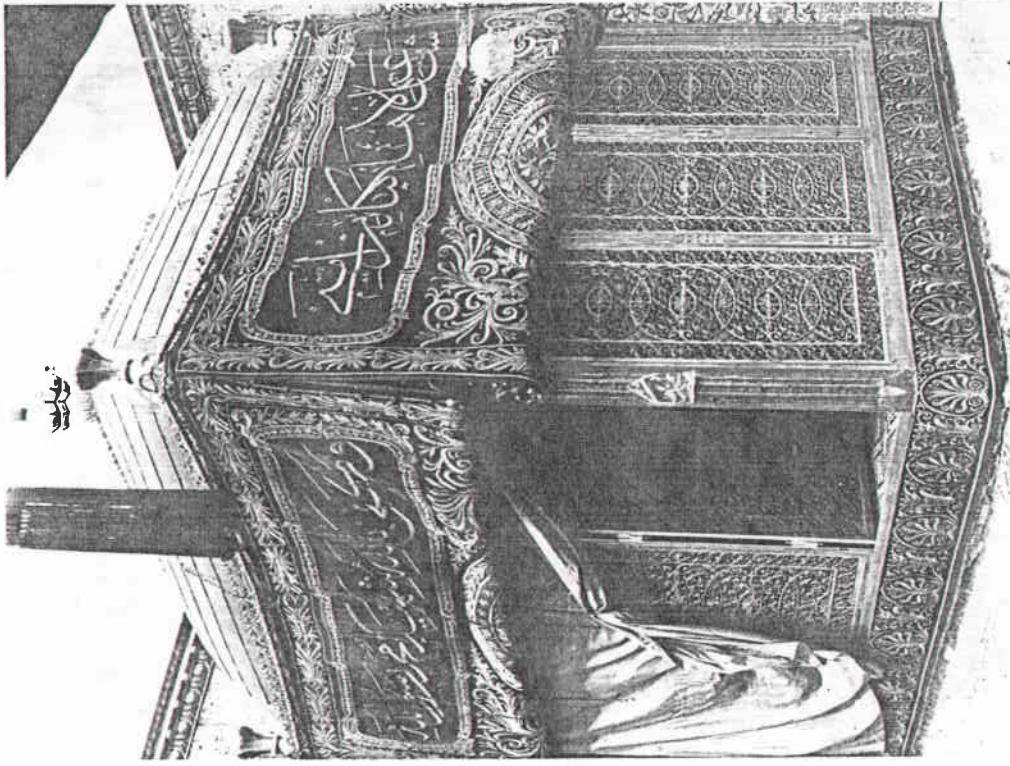

R.123

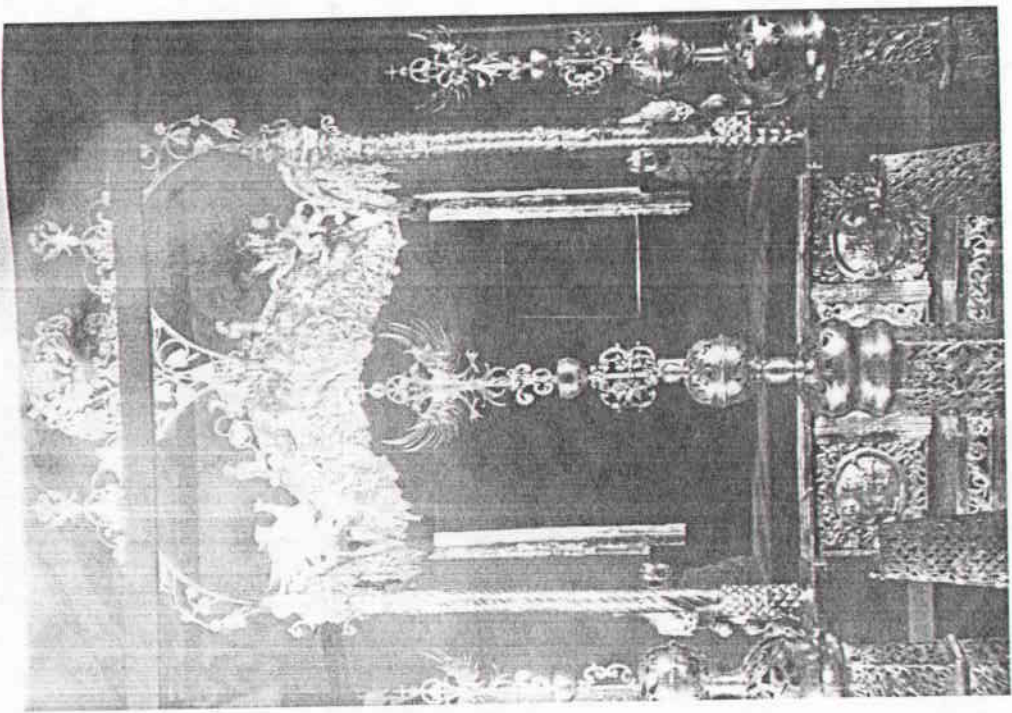

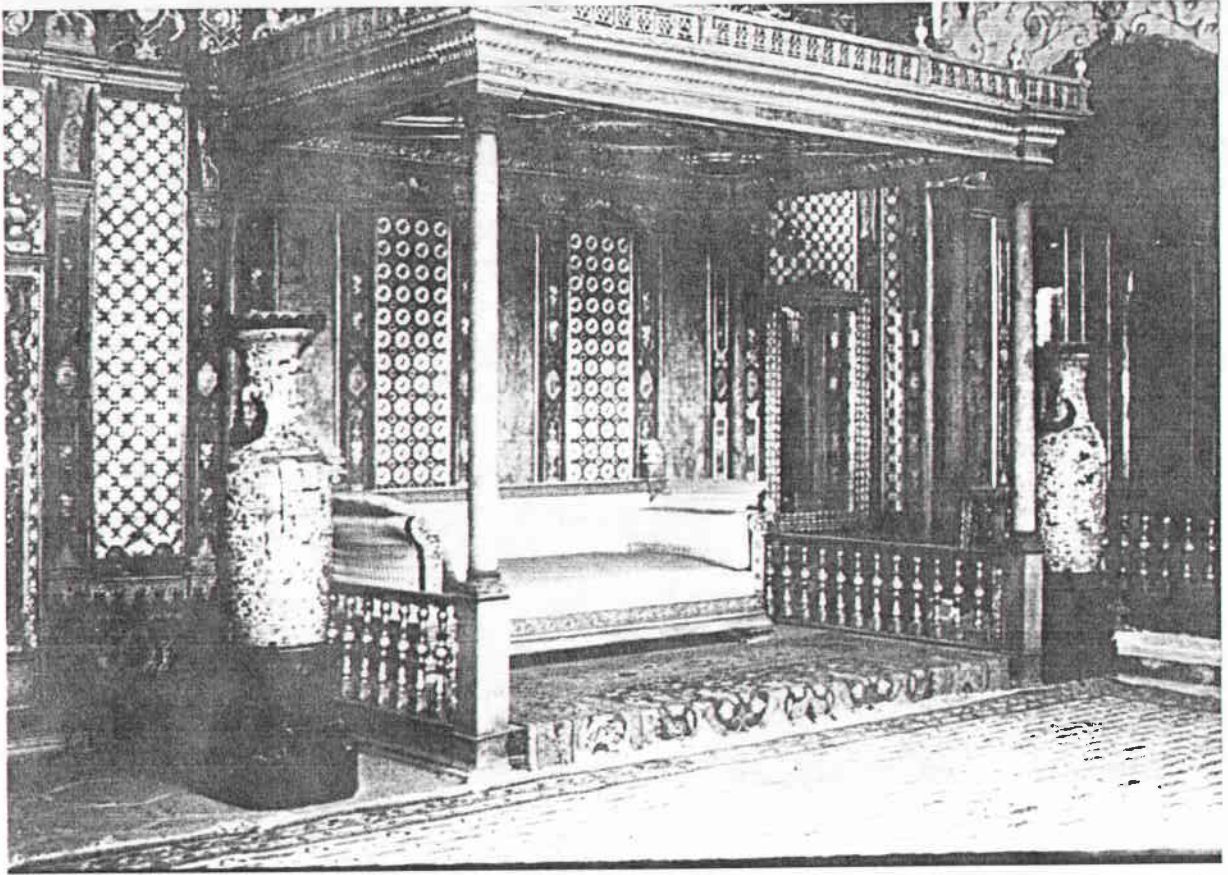
R.124

R. 125

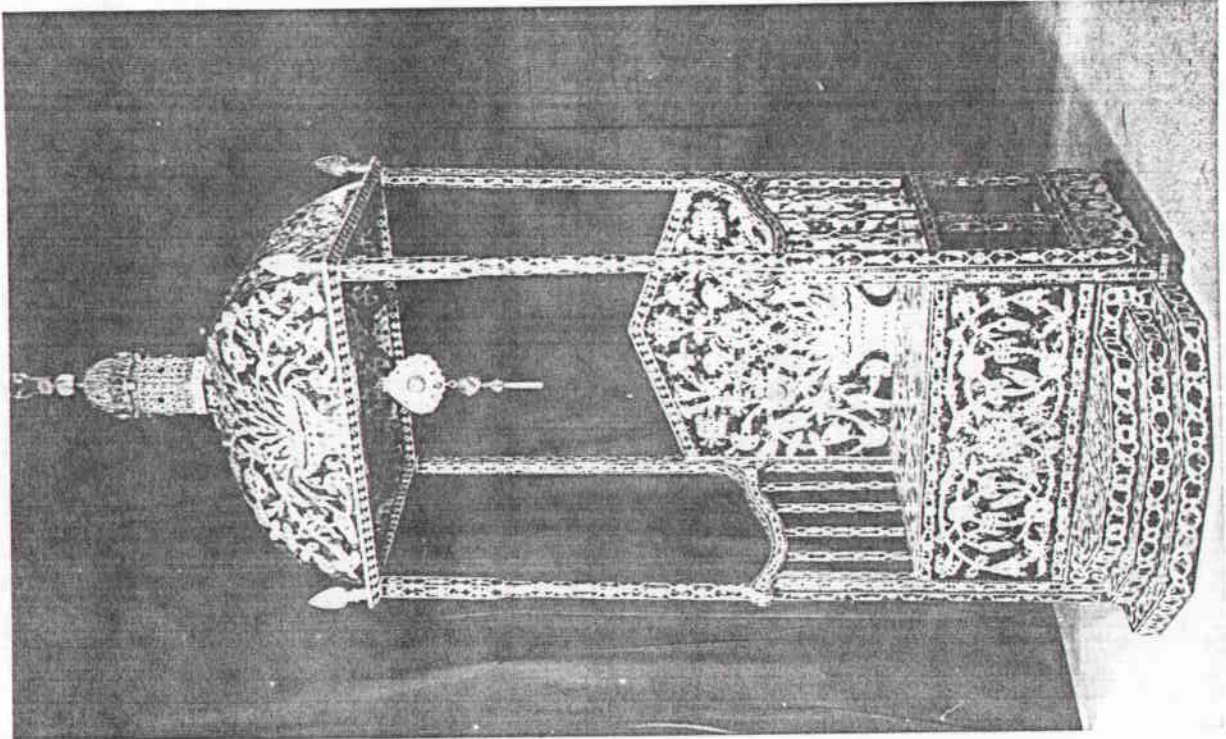

R. 126

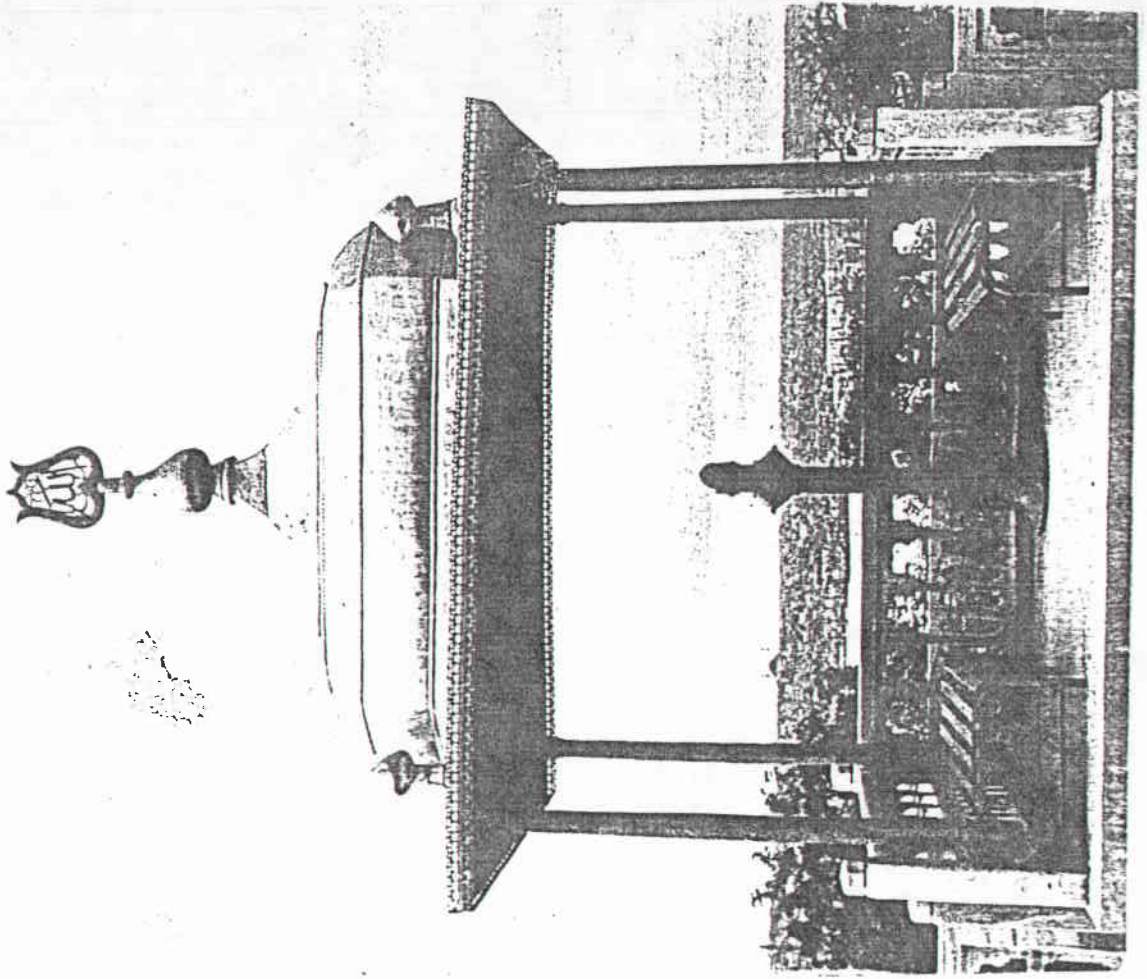

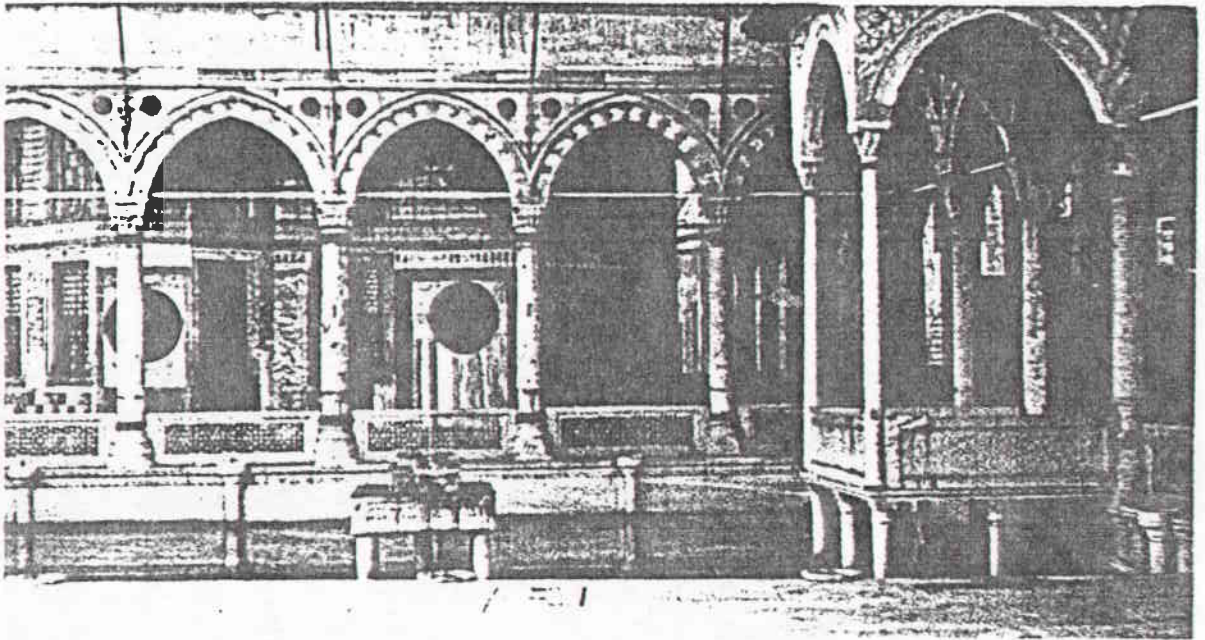
R. 127

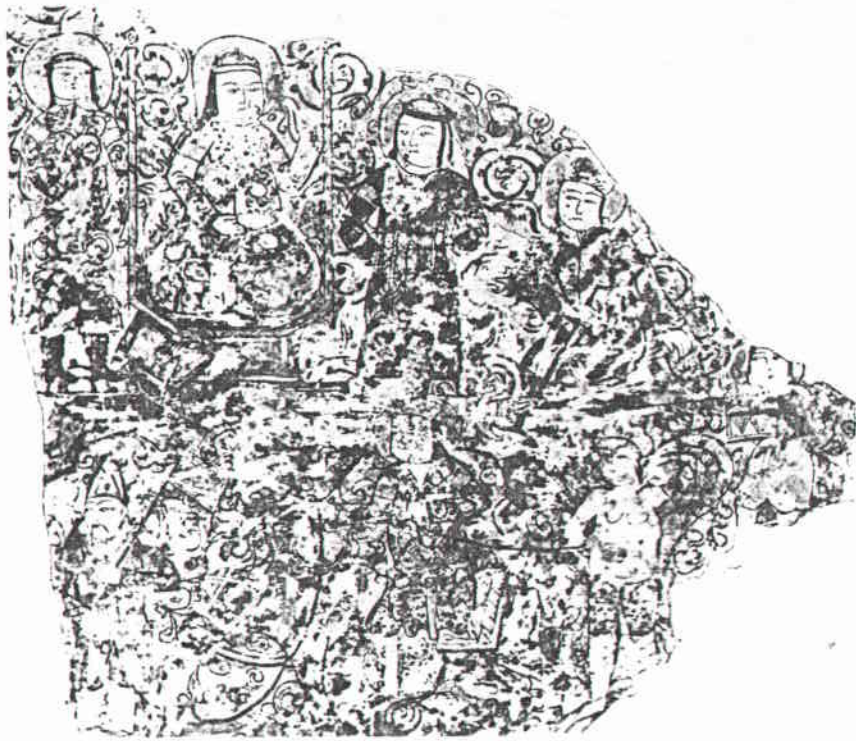
R. 128

R:129

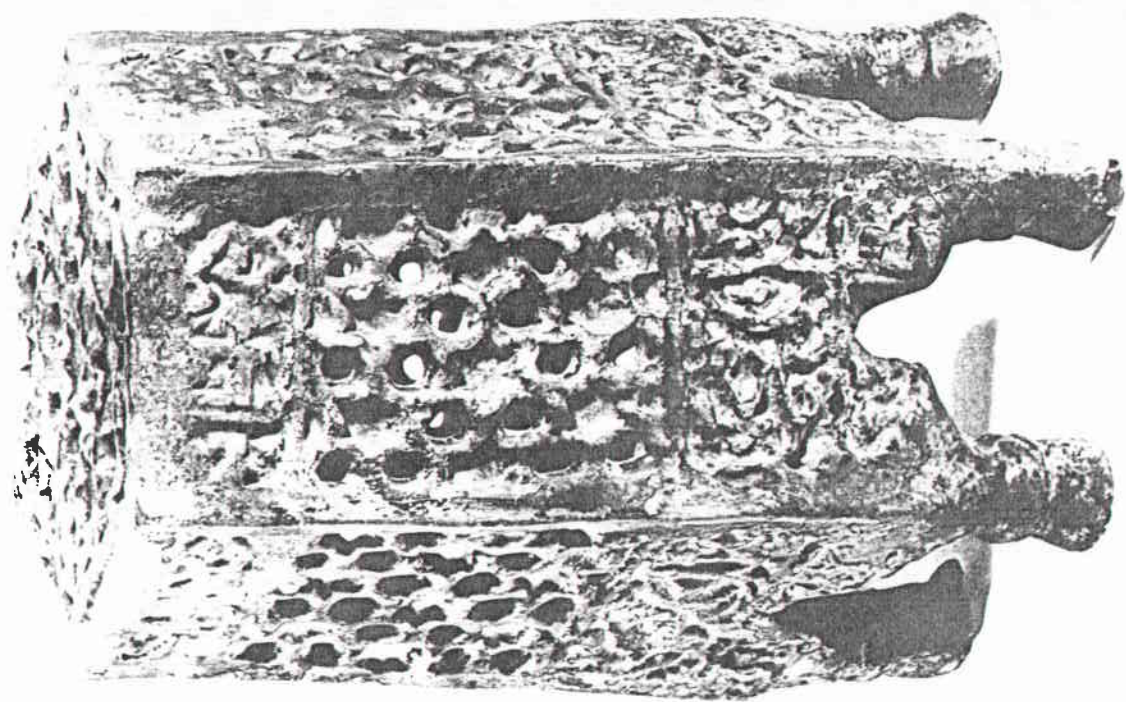
R:130

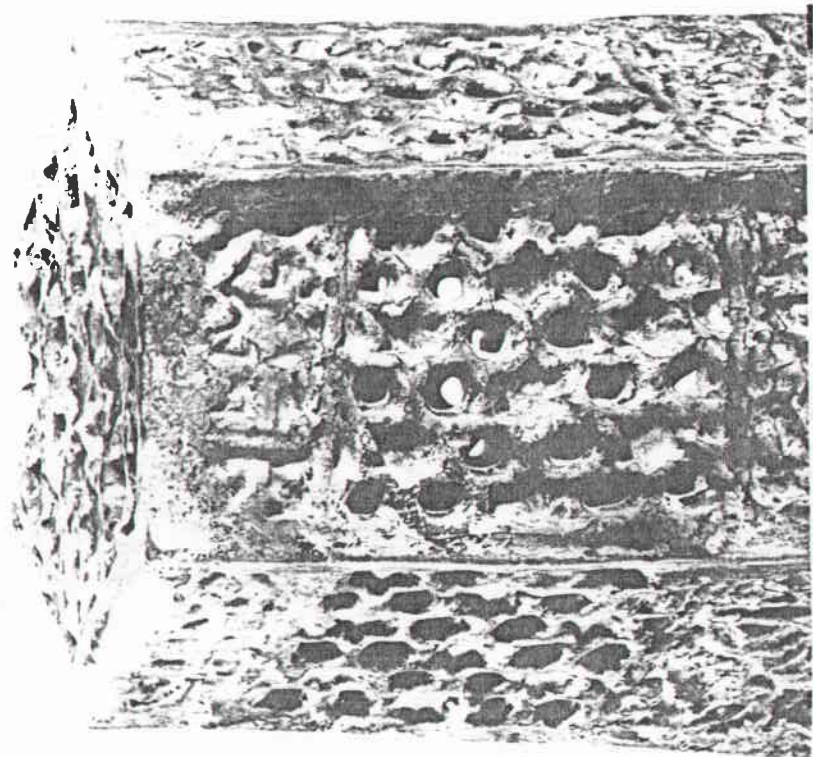
R.131

R.132

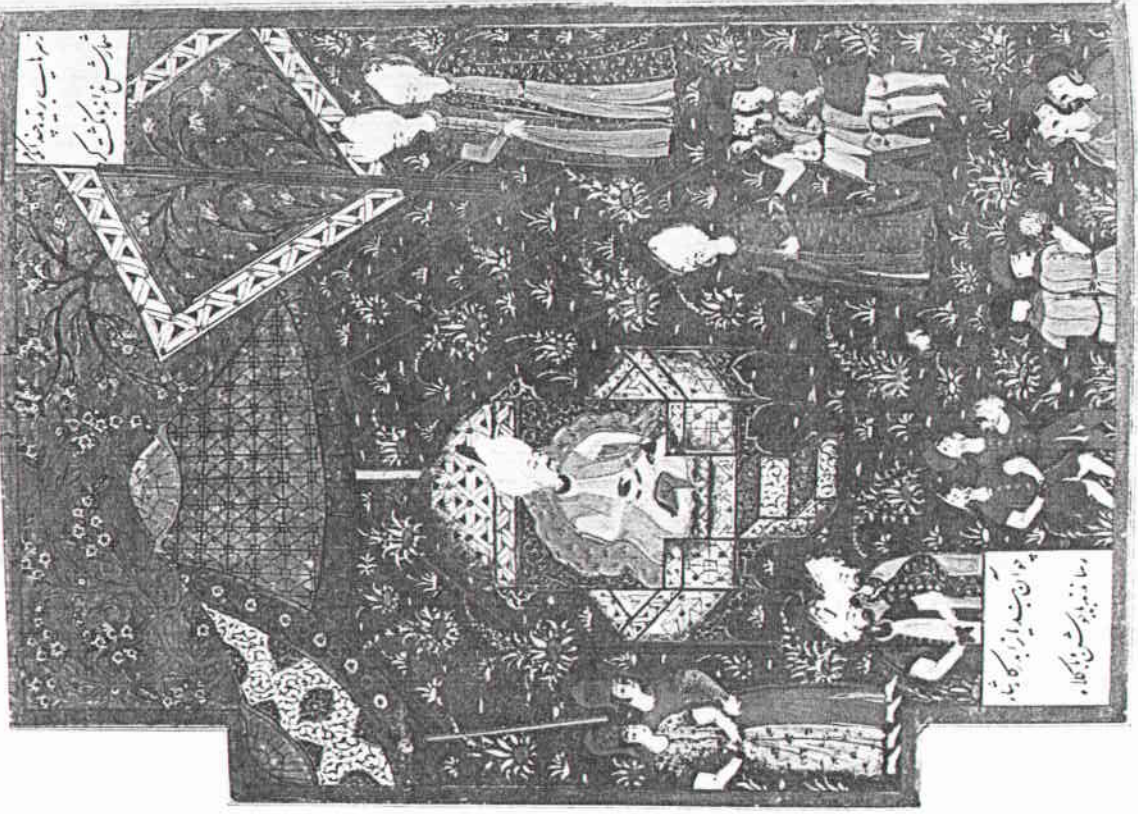

R.133

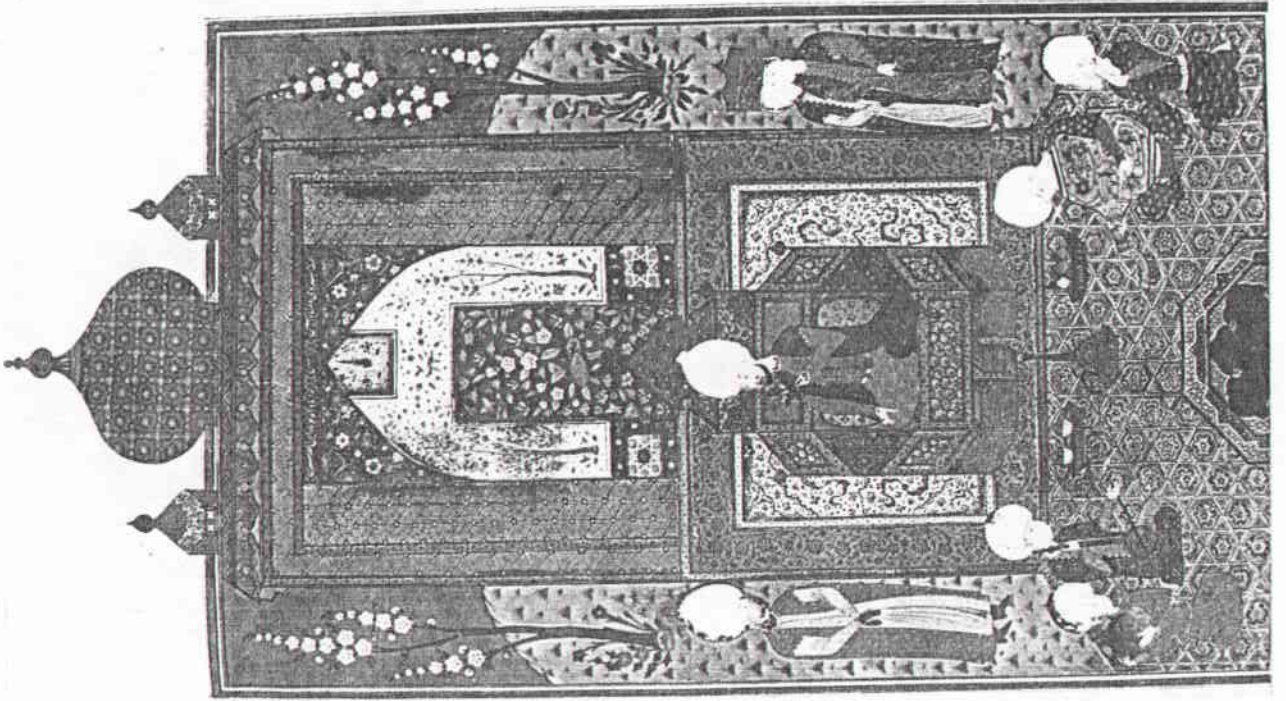

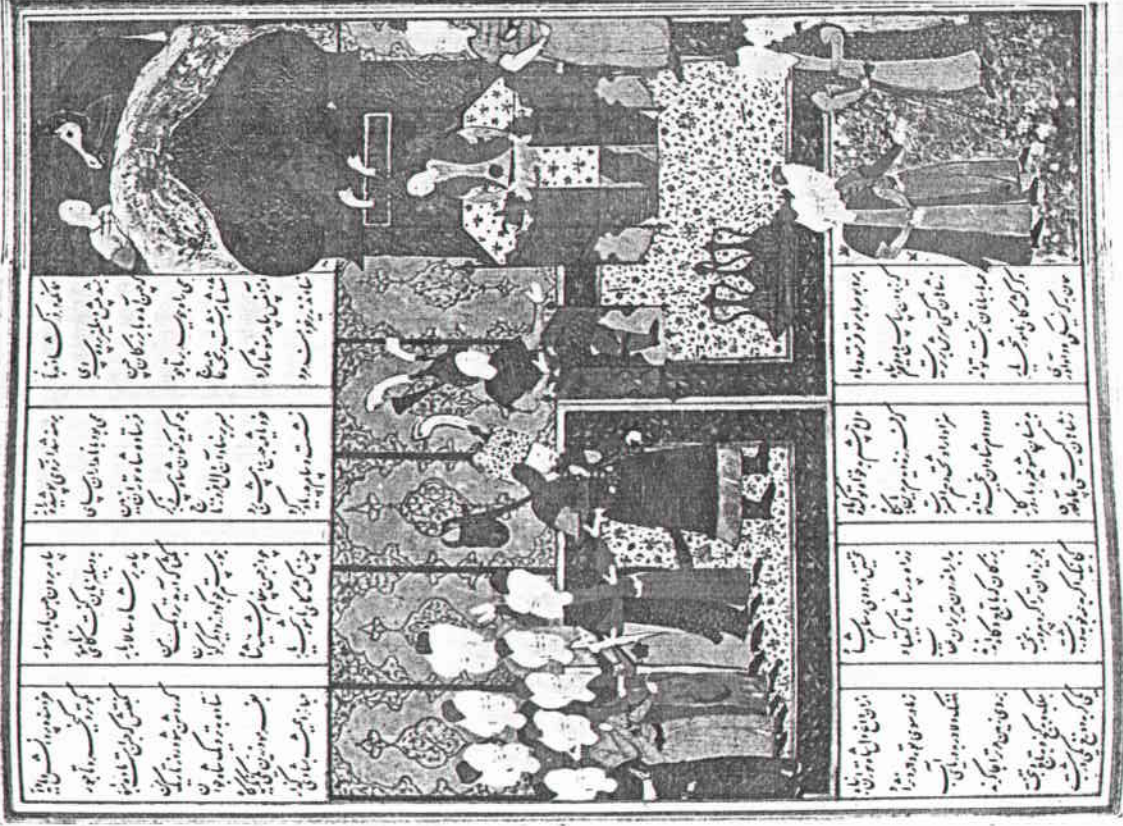
R.134

R.135

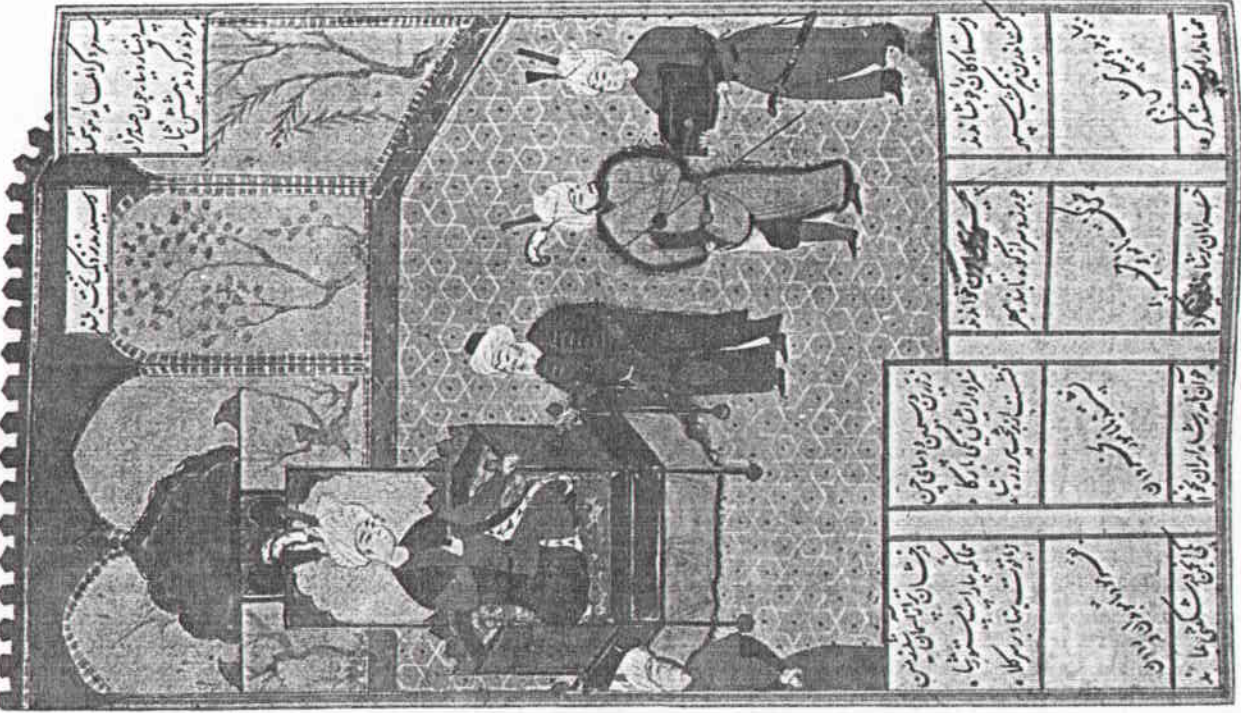

R.136

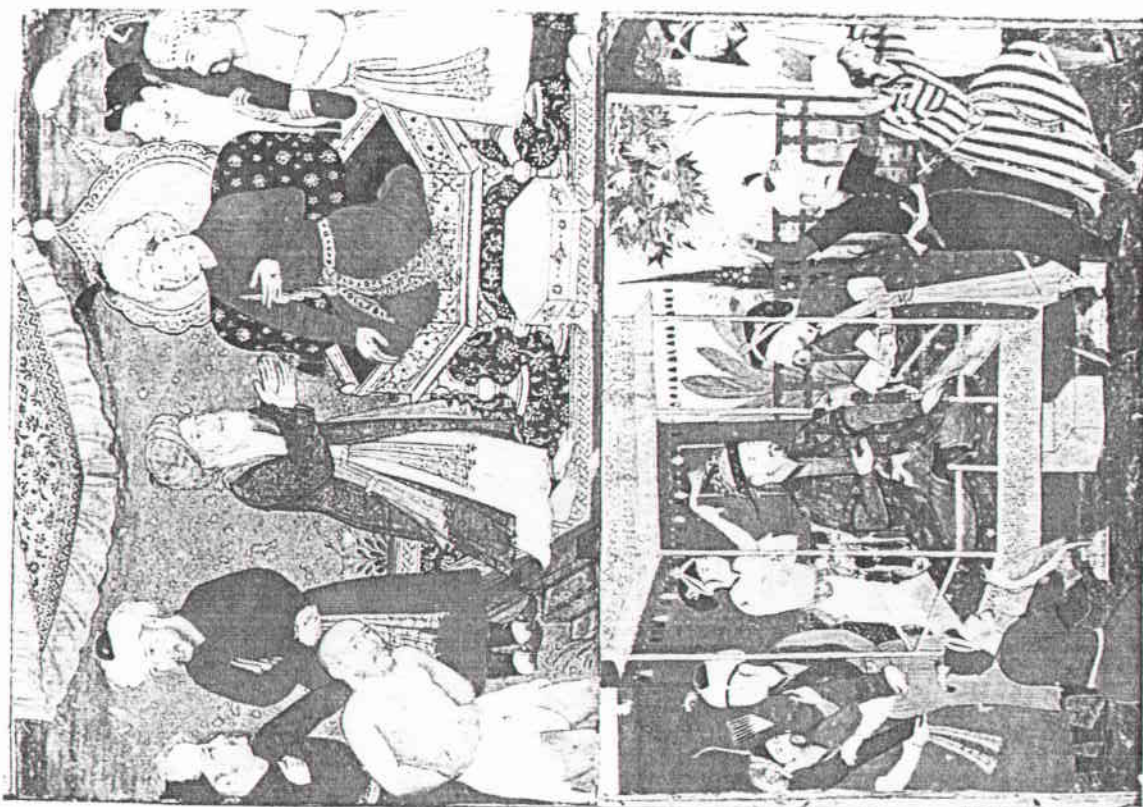
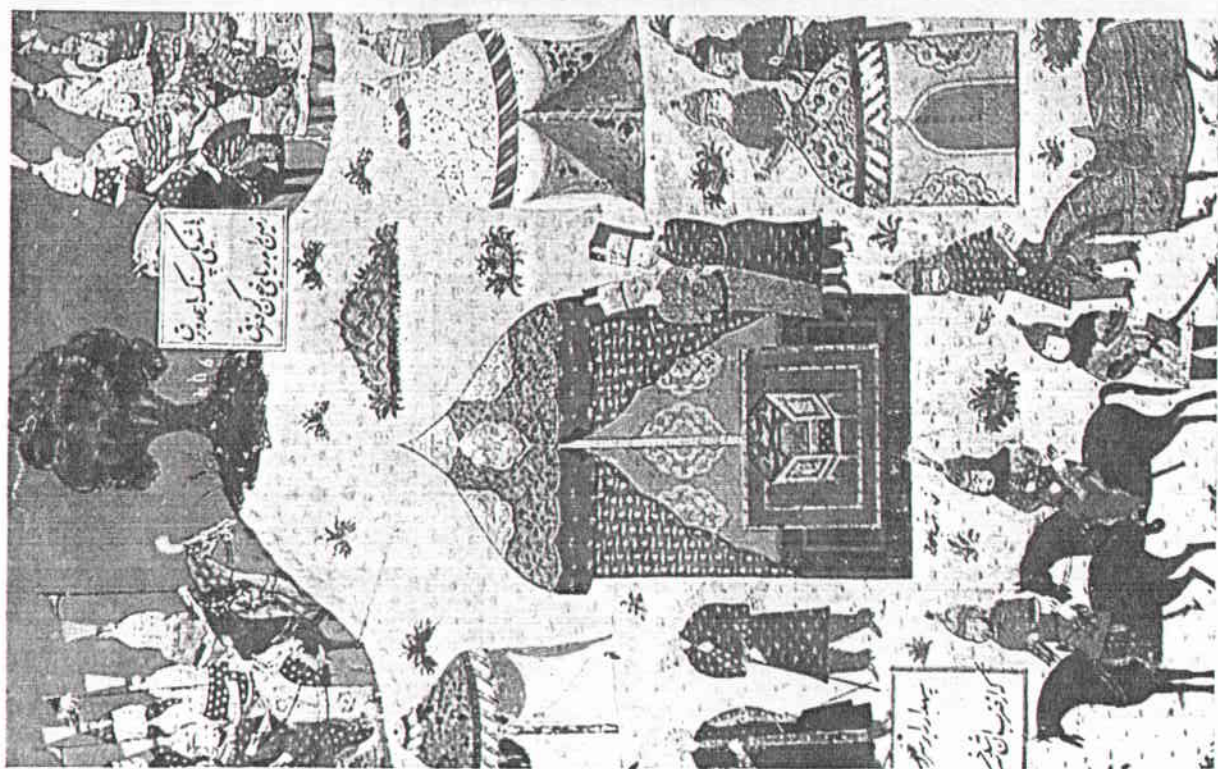

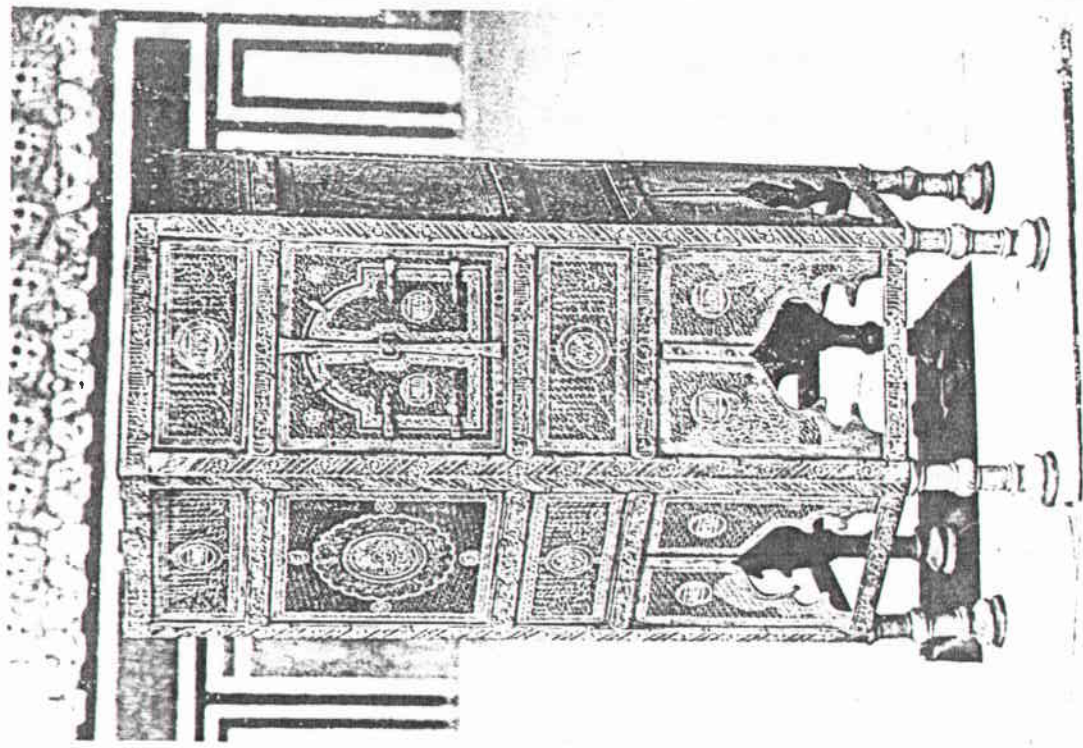
<p>کمانه برکت شیرین و شیرین کرمی و در کاکا شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین</p>	<p>کمانه برکت شیرین و شیرین کرمی و در کاکا شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین</p>	<p>کمانه برکت شیرین و شیرین کرمی و در کاکا شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین</p>	<p>کمانه برکت شیرین و شیرین کرمی و در کاکا شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین</p>
--	--	--	--

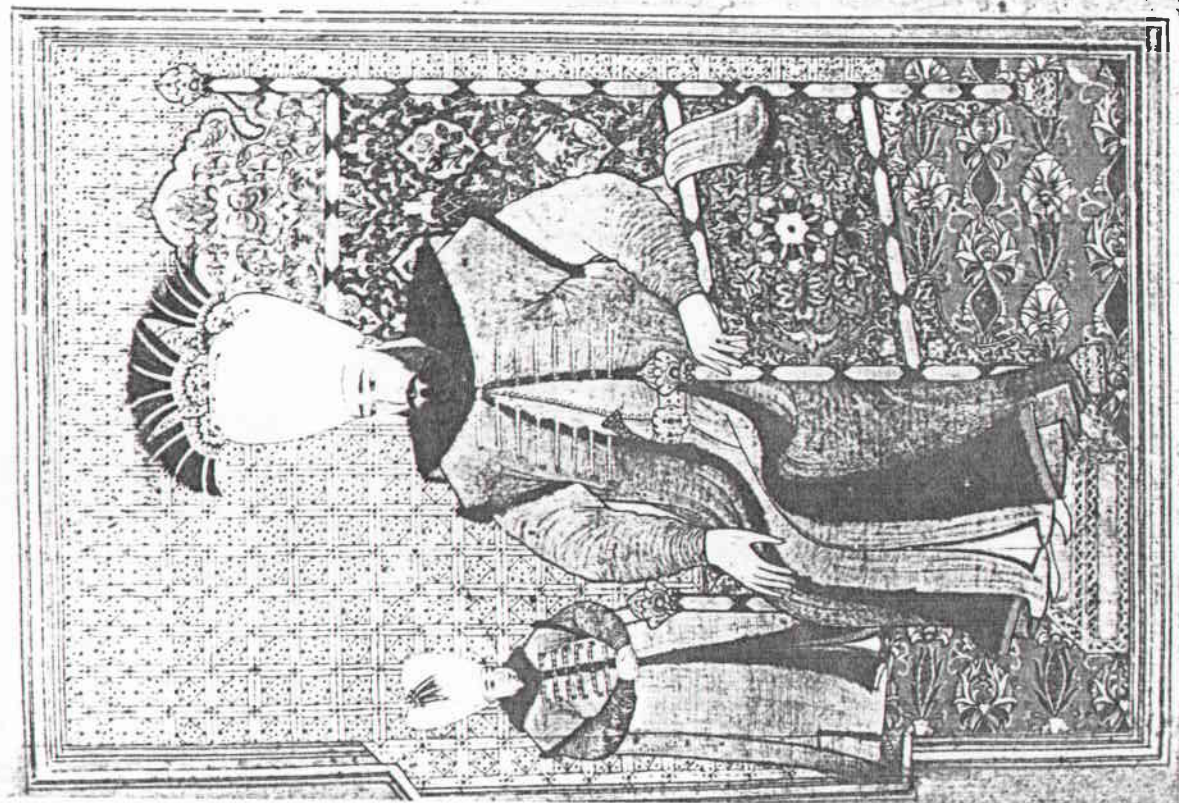
<p>سورگراف ارمغان شیرین و شیرین کرمی و در کاکا شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین</p>	<p>سورگراف ارمغان شیرین و شیرین کرمی و در کاکا شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین</p>	<p>سورگراف ارمغان شیرین و شیرین کرمی و در کاکا شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین</p>	<p>سورگراف ارمغان شیرین و شیرین کرمی و در کاکا شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین شیرین و شیرین</p>
--	--	--	--

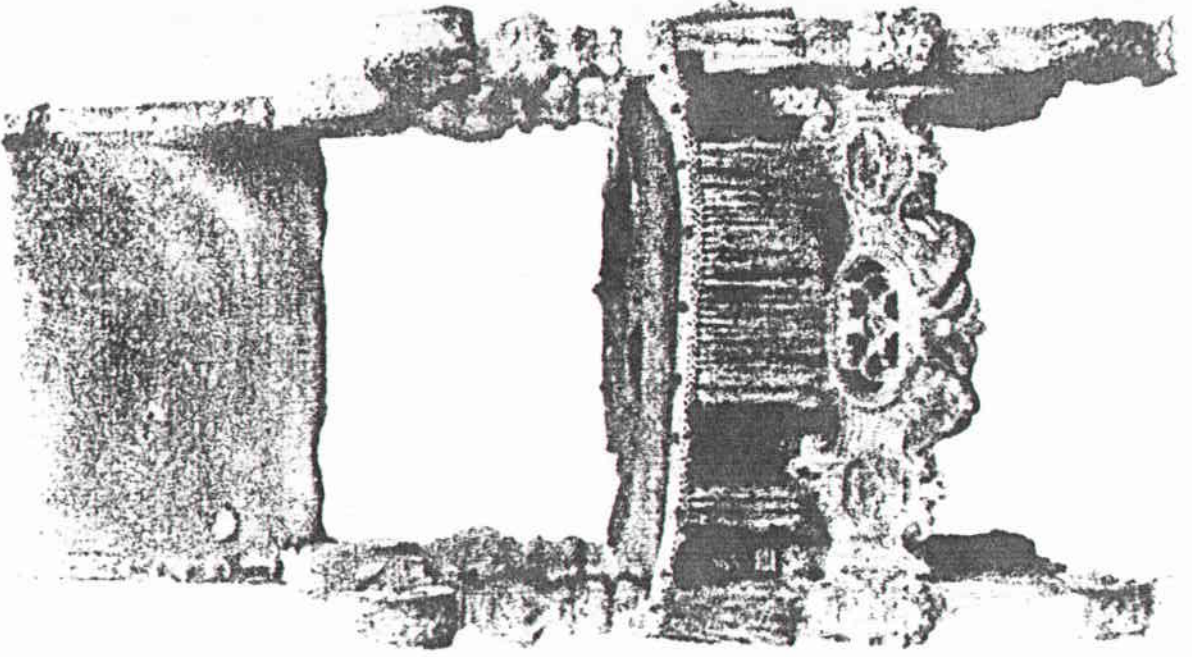
R. 141

R. 142

R. 143

R. 144

